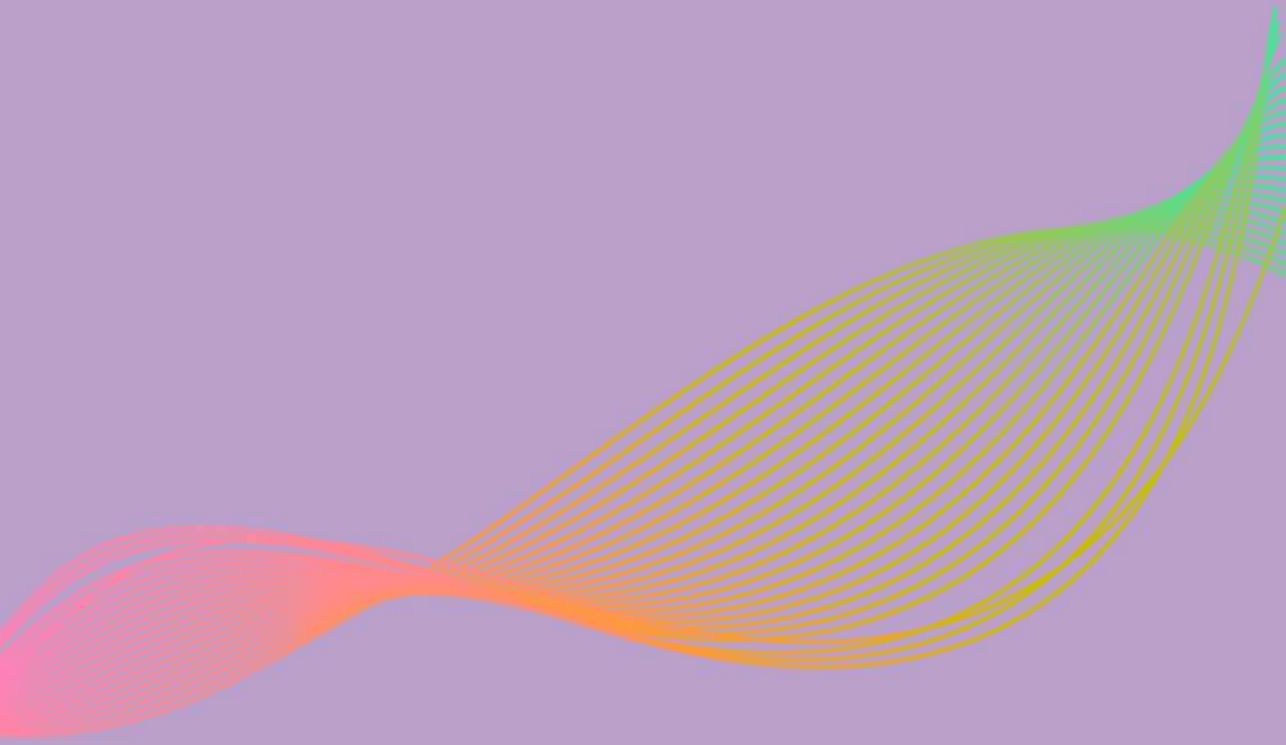

Biblioteca Națională a României

**Informare și documentare:
activitate științifică și profesională
vol. XIII**

2021

Biblioteca Națională a României

Informare și documentare:
activitate științifică și profesională

Vol. XIII

Editura Bibliotecii Naționale a României
București

ISSN: 2065-1058

Colegiul editorial:

Prof. univ. dr. Elena Tîrziman
Prof. univ. dr. Mircea Regneală
Prof. univ. dr. Ionel Enache
Conf. univ. dr. Cristina Popescu
Lect. univ. dr. Gabriela Băran
Prof. univ. dr. Dimitar Vessélinov-Dimitrov
Dr. Adriana Elena Borună

Redacția:

Angela Bilcea
Dr. Adriana Elena Borună
Emil Tudor

Tehnoredactare & DTP: Florin Nistor

În 2007 a apărut cu titlul INFORMARE ȘI DOCUMENTARE.
LUCRĂRI ALE SESIUNILOR PROFESIONALE. 2007

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține autorilor.

Copyright © 2020 Editura Bibliotecii Naționale a României

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Bibliotecii Naționale a României. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă sub nicio formă, prin niciun mijloc mecanic sau electronic ori stocată într-o bază de date, fără acordul prealabil, în scris, al editurii.

Editura Bibliotecii Naționale a României

București, Bd.Unirii nr. 22, sector 3, Cod poștal 030833
Tel.: (021)314.24.34/1002
Fax: (021)312.33.81
E-mail: biblioteca@bibnat.ro
Web: <http://www.bibnat.ro>

CUPRINS

Exploatarea operelor protejate aflate în afara circuitului comercial de către instituțiile de conservare a patrimoniului cultural în mediul digital	5
<i>Nicoleta Rahme</i>	
Inovația și creativitatea pentru susținerea schimbării în bibliotecile de azi	16
<i>Victoria Frâncu</i>	
Bibliotecile și bibliotecarii într-o lume în schimbare: amenințări și oportunități	23
<i>Hermina G.B. Anghelescu</i>	
Mă joc, învăț, creez, descopăr! Posibilități de dezvoltare a abilităților sociale, creative și de învățare activă în Biblioteca Națională	32
<i>Dana Panighianț</i>	
Rolul bibliotecilor și al profesioniștilor în informare în îmbunătățirea cunoștințelor cetățenilor în vârstă în materie de mass-media și informații despre sănătate	44
<i>Agusta Palsdottir</i>	
Prolog la <i>Dialoguri cu directorii unor biblioteci universitare și de cercetare de top. Perspective internaționale privind managementul bibliotecilor</i> (Editat de Patrick Lo, Dickson KW Chiu, Brad Allard și Allan Cho, Elsevier Limited, 2018)	62
<i>Hermina G.B. Anghelescu</i>	
Raport de activitate pe 5 ani al Asociației Bibliotecilor din Letonia (2016 - 2020)	77
<i>Māra Jēkabsons</i>	
Dedicația lui Johann Baptist Simon pentru episcopul Ignațiu Batthyány, la aniversarea numelui din anul 1795	92
<i>Cristian Mladin</i>	
Ion Minulescu și revistele literare din perioada Marii Uniri	96
<i>Mihaela Racovițeanu</i>	

Table of contents

Exploitation of protected works outside the commercial circuit by institutions to preserve cultural heritage in the digital environment	5
<i>Nicoleta Rahme</i>	
Innovation and creativity to support change in today's libraries.....	16
<i>Victoria Frâncu</i>	
Libraries and librarians in a changing world: threats and opportunities	23
<i>Hermina G.B. Anghelescu</i>	
I play, I learn, I create, I discover! Possibilities for developing social, creative, and active learning skills in the National Library	32
<i>Dana Panighianț</i>	
The role of libraries and information professionals at enhancing senior citizens media and health information literacy.....	44
<i>Agusta Palsdottir</i>	
Prologue to <i>Conversations with Leading Academic and Research Library Directors: International Perspectives on Library Management</i> (edited by Patrick Lo, Dickson KW Chiu, Brad Allard and Allan Cho Elsevier Limited, 2018)	62
<i>Hermina G.B. Anghelescu</i>	
5-year Activity Report of the Library Association of Latvia (2016 – 2020)	77
<i>Māra Jēkabsons</i>	
Johann Baptist Simon's dedication to Bishop Ignatius Batthyány, on the anniversary of his name in 1795	92
<i>Cristian Mladin</i>	
Ion Minulescu and literary magazines from the Great Union period.....	96
<i>Mihaela Racovițeanu</i>	

Exploatarea operelor protejate aflate în afara circuitului comercial de către instituțiile de conservare a patrimoniului cultural în mediul digital

Dr. Nicoleta Rahme

Șef Serviciu Dezvoltarea colecțiilor
Biblioteca Națională a României
E-mail: nicoleta.rahme@bibnat.ro

Accesibilitatea online a operelor deținute în colecțiile bibliotecilor este activitatea care s-a dezvoltat cel mai mult în ultimii ani, iar problemele de ordin tehnic și juridic au impus o nouă abordare. Proiectele de digitizare în masă au evidențiat două categorii de opere protejate de drepturile de autor, operele orfane și operele cu tiraj epuizat, care nu pot fi puse la dispoziția publicului.

Drepturile patrimoniale durează tot timpul vieții creatorului, iar după moartea acestuia se transmit pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi data la care opera a fost adusă la cunoștință publică în mod legal. Operele publicate nu sunt niciodată disponibile în circuitul comercial o perioadă atât de lungă și, de cele mai multe ori, singura modalitatea de le regăsi sunt bibliotecile.

Indisponibilitatea unei lucrări în canalele comerciale obișnuite (tradiționale, prin librării și puncte de difuzare, iar mai nou, prin mijloace electronice) apare în momentul în care autorii sau editorii decid să nu mai publice o ediție nouă sau să pună în vânzare copii (exemplare).

Alte cauze care duc la apariția operele epuizate sunt legate de dispariția editorilor care dețin în catalogul lor exclusiv anumite opere, vânzările succesive ale patrimoniului unei edituri. De multe ori însăși editura nu poate găsi autorii sau moștenitorii acestora, pentru a retipări o operă.

În literatura de specialitate întâlnim termenii „opere cu tiraj epuizat” (*out-of-print*) sau „opere indisponibile în comerț” (*out-of-commerce*). Termenul „opere cu tiraj epuizat” (*out-of-print*) este specific mediului tipărit. Datorită modificărilor survenite în procesele de editare și distribuire prin mijloace electronice, termenul recomandat este „opere indisponibile în comerț”.

În cazul operelor orfane, titularii de drepturi nu sunt cunoscuți și nu pot fi identificați, statul acestor documente trebuie clarificat printr-o căutare diligentă.

Opera epuizată sau indisponibilă este o operă declarată indisponibilă, din punct de vedere comercial, de către titularii de drepturi, fără a aduce atingere copiilor tangibile ale unei ediții și nu din cauza unui stoc epuizat¹.

Editorul are rol de furnizor de servicii pentru un autor, printr-un contract de cesiune de drepturi prin care își asumă rolul de producere și difuzare a unei opere. Drepturile care rezultă din exploatarea operei sunt achiziționate de editor în schimbul funcției de difuzare a operei, pe care autorul nu și-o poate asuma singur. Remunerațiile care se cuvin autorului sunt proporționale cu vânzările realizate sau sunt de natură forfetară.

Există un decalaj între cesiunea drepturilor și realitatea practicilor editoriale. Exploatarea unei opere este condiționată de factorul comercial. Numeroase opere devin indisponibile din punct de vedere comercial, dar din punct de vedere juridic nu sunt epuizate.

La nivel european, numărul de exemplare apărut pe parcursul unui an calendaristic predomină de cele mai multe ori, media fiind între 50 și 200, în funcție de fiecare țară în parte. În Austria, legea menționează o excepție pentru operele publicate (*veröffentlicht*), dar apărute în număr insuficient (*erschienen*). În Slovenia, epuizarea titlurilor este definită prin lege ca fiind apariția unui titlu sub 100 de exemplare pe an².

Editorii diferențiază operele ieșite din tiraj și operele orfane. Operele ieșite din tiraj sunt lucrări care nu mai sunt vândute în librării, dar ai căror titulari se cunosc. Operele orfane nu se mai vând în librării și autorii lor nu sunt cunoscuți. În timp ce numeroase opere orfane pot fi clasificate ca fiind epuizate, nu toate operele epuizate sunt orfane. Se presupune că o carte are toate probabilitățile să devină orfană pe măsură ce se învechește din punct de vedere comercial și dacă nu a fost niciodată publicată³.

Întrucât statutul autorilor sau titularilor de drepturi este diferit în cazul operelor epuizate și operelor orfane, soluțiile de digitizare și de disponibilitate online diferă pentru cele două categorii.

Editorii consideră că „re-publicarea” în format digital sau punerea la dispoziție a operelor epuizate în mediul online, în mod gratuit, pot afecta veniturile și pot declanșa o competiție neloyală. Motivarea editorilor este strict legată de interesul comercial, întrucât investesc sume mari de bani, iar prin comercializarea unei cărți mai vechi, care nu s-a bucurat de succes în rândul cititorilor, profiturile scad⁴.

Bibliotecile doresc să digitizeze și să disemineze online cărți care nu mai sunt disponibile în circuitul comercial, dar au valoare pentru patrimoniul cultural național, regional sau local. Motivația bibliotecilor ține de misiunea lor publică, de a asigura acces la resurse informaționale și documentare, și nu de interese de natură economică.

Întrucât operele indisponibile în circuitul comercial sunt protejate de copyright, bibliotecile au nevoie de un cadru legal care să le permită demararea unui proiect de digitizare, deoarece nu dețin copyrightul asupra cărților care se află în colecțiile lor.

La nivel internațional, editorii au propus acorduri de licență individuale pentru utilizarea operelor indisponibile, întrucât titularul de drepturi este cunoscut.

Modelul Google de „retragere” (*opt-out*) a fost criticat de către editorii europeni, fiind considerat incompatibil cu principiile internaționale de copyright (a se vedea subcapitolul 5.1.1 Google Books).

Comisia Europeană a dorit să separe soluțiile în cazul celor două categorii de opere protejate de copyright. Pentru operele orfane a propus o directivă prin care sunt permise anumite utilizări, în cadrul misiunilor publice exercitate de către instituțiile de cultură.

Pentru lucrările ieșite din tiraj, Comisia Europeană a propus inițial un *Memorandum de înțelegere asupra principiilor cheie privind digitizarea și diseminarea lucrărilor ieșite din tiraj* (Memorandum of Understanding on Key Principles on the Digitisation and Making Available of Out-of-Commerce Works), care s-a semnat la data de 20 septembrie 2011 de către Consiliul scriitorilor europeni (European Writers' Council – EWC), Federația editorilor europeni (Federation of European Publishers – FEP), EBLIDA, CENL, LIBER și Federația internațională a organizațiilor pentru drepturile de reproducție (International Federation of Reproduction Rights Organisations – IFFRO)⁵.

Acest acord sectorial de natură non-legislativă avea scopul de a susține inițiativele instituțiilor culturale de a oferi utilizatorilor accesul la patrimoniul cultural indisponibil.

Memorandumul nu constituia o bază legală și era adresat doar pentru sectorul cărți și publicații periodice, inadecvat sectorului audio-vizual.

Definiția unei opere indisponibile are în vedere toate edițiile și formele de manifestare, iar metoda de determinare a disponibilității comerciale depinde de infrastructura datelor bibliografice din țara unde a avut loc prima publicare.

Fiecare țară în parte și-a definit criteriul referitor la opera ieșită din tiraj. Norvegia și Franța consideră opere indisponibile toate lucrările publicate înainte de 2000.

În anul 2013, Germania a adoptat o lege pentru operele indisponibile, simultan cu implementarea directivei cu privire la operele orfane. Erau luate în considerare operele publicate înainte de 1 ianuarie 1966, care se aflau în colecțiile unei instituții publice, limitându-se la reproducerea și punerea la dispoziție doar în scop necomercial, după includerea operei într-un registru public gestionat de Oficiul German pentru Brevete și Mărci (German Patent and Trademark Office).⁶

În Franța o propunere de lege referitoare la digitizarea cărților indisponibile a fost depusă la Senat în data de 24 octombrie 2011. Editorii francezi erau autorizați să exploateze operele indisponibile în comerț, care figurau în catalogul lor editorial, fără obligația de a contacta autorii. Inițial, proiectul de lege a fost extrem de criticat în Franța, întrucât era considerat ca fiind conceput de editori pentru editori⁷.

Legea din 1 martie 2012 referitoare la exploatarea digitală a operelor indisponibile din secolul XX⁸ a reconfigurat Codul proprietății intelectuale din Franța, pentru a permite un sistem de tipul „retragere” (*opt-out*). Biblioteca Națională a Franței a fost mandatată să creeze un repertoriu cu toate cărțile indisponibile, pe care să îl pună la dispoziția publicului în acces liber și gratuit printr-un serviciu online de comunicare.

Conform legii franceze, operele ieșite din tiraj sunt considerate „cărțile scrise și publicate în limba franceză înainte de anul 2001 și care în prezent nu mai sunt republicate sau distribuite, fie în format analog, fie în format electronic”⁹.

Definiția este surprinzătoare, deoarece legislația dreptului de autor cunoaște doar sintagma de operă imaterială și există în sine prin diferența dintre operă și suportul său material. Din punct de vedere juridic, cartea este definită doar prin referința sa fiscală ca un ansamblu tipărit care conține o operă intelectuală¹⁰.

Traducerile în limba franceză nu au fost incluse, deoarece opera originală ar putea rămâne indisponibilă în țara de origine.

Proiectul de digitizare în masă a plecat de la numărul foarte mare de opere indisponibile existente în colecțiile Bibliotecii Naționale a Franței, pentru care se va produce o operațiune de „recomercializare”.

Baza de date bibliografice elaborate de Biblioteca Națională a Franței și bazele de date din sectorul editorial Electre au constituit punctul de plecare în implementarea proiectului de digitizare în masă a operelor indisponibile.

În absența unei exploatări digitale realizabile de către editorii unei opere tipărite, un organism de gestiune colectivă (OGC) poate acorda unei terțe părți o licență non-exclusivă în vederea utilizării unei cărți în format digital, în schimbul unei compensații, pentru o perioadă de 5 ani. Dacă niciun titular de drepturi pentru cartea respectivă în format tipărit nu este găsit, după 10 ani de la prima autorizare a exploatării, OGC autorizează bibliotecile care au misiuni de interes public să reproducă și să distribuie în format digital orice astfel de carte, fără a solicita vreo taxă din partea utilizatorilor săi.

La data de 27 februarie 2013 a fost publicat un decret de aplicare a legii din 1 martie 2012, referitoare la exploatarea digitală a operelor indisponibile din secolul XX, prin care s-au stabilit condițiile de gestionare a bazei de date a operelor indisponibile și modalitatea în care autorii și editorii își pot exercita dreptul de opoziție. Organismul de gestiune colectivă agreat pentru autorizarea utilizării digitale a operelor indisponibile este Société Française des Intérêts des Auteurs de l'Écrit (SOFIA), specializat deja în gestionarea drepturilor de împrumut.

Prin această lege, Biblioteca Națională a Franței a primit responsabilitatea de a crea și gestiona o bază de date publică, cu acces gratuit, unde sunt înregistrate toate cărțile ieșite din tiraj din secolul al XX-lea.

Baza de date se numește *Registrul cărților indisponibile din secolul XX (ReLIRE – Registre des livres indisponibles du XXe siècle)*¹¹, se îmbogățește o dată pe an, la data de 21 martie, cu noi titluri, după validarea de către un comitet științific format din reprezentanți ai editurilor, autorilor și reprezentantul Bibliotecii Naționale a Franței. Fiecare carte indisponibilă are metadate asociate, provenite din bazele de date bibliografice ale bibliotecii.

ReLIRE este un instrument informațional principal care:

- permite titularilor de drepturi să verifice dacă operele lor se află în lista bazei de date și astfel au dreptul de a se opune managementului colectiv;
- asigură cadrul legal pentru BnF de a gestiona consecințele refuzului titularilor de drepturi prin declarații înregistrate.

Pentru primul corpus de cărți, s-au operat selecții din domeniile literatură, istorie, științe umaniste, eșantionul acoperind perioada recentă, reprezentată în Electre din 1984, dar și cărți mai vechi publicate între 1901 și 1980. Un număr de 30 de editori au fost solicitați pentru completarea listei dezvoltate de BnF în colaborare cu Electre, în special pentru cărțile mai vechi publicate.

Lista titlurilor care vor fi supuse managementului colectiv este finalizată la fiecare dată de 21 septembrie, iar după trei luni se oferă două categorii de licențe. Autorii și editorii au dreptul de a se retrage din acest acord: autorii, în condițiile în care consideră că noua disponibilitate digitală a cărții lor le poate atinge onoarea sau reputația (parte a triplului test), iar editorii, în cazul în care se angajează să încheie un acord contractual de a republica cartea în acord cu autorul.

La începutul fiecărui an, SOFIA contactează editorii cărții cărora le oferă o licență exclusivă de 10 ani, care poate fi reînnoită. Editorul, care este de acord cu acest tip de licență, are la dispoziție o perioadă de 3 ani să comercializeze lucrarea republicată. În cazul în care editorii nu își exercită drepturile de prioritate în termen de două luni, licențele neexclusive pot fi atribuite unor terțe edituri/distribuitori pentru o perioadă de cinci ani, care poate fi reînnoită.

Digitizarea cărții este încredințată unei companii specifice, iar finanțarea acestui proces este asigurată din capitalul editorilor și dintr-un împrumut guvernamental. Cărțile trebuie digitizate la rezoluție de minim 300 dpi sau prezentate în formate deschise cu tehnologia Managementul drepturilor digitale (Digital Management Rights – DRM)¹², comercializate în cel puțin două locuri.

Remunerația autorilor este proporțională cu prețul de vânzare. În cazul licențelor non-exclusive, plățile se împart 20% către SOFIA, 50% către autor și 50% către editor. Pentru licențele exclusive, SOFIA primește din partea editorului un procent de 15% din prețul public de vânzare¹³.

Conform datelor disponibile până la jumătatea anului 2020, în jur de 200.000 titluri se aflau în gestiune colectivă, 162.784 sub licență (40 % licență exclusivă, 60 % licență non exclusivă). Suma destinată autorilor pentru anul 2019 a fost de 16.736 euro.

Scriitorii francezi Marc Soulier și Sara Doke au contestat la Curtea Europeană de Justiție schema plăților oferite de SOFIA, din perspectiva interpretării articolelor 2 și 5 din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională în raport cu Legea nr. 2012287 privind exploatarea digitală a cărților indisponibile din secolul al XXI-lea din Franța¹⁴. Decizia Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) a arătat faptul că prevederile din art. 2 lit. (a) și art. 3 alin. (1) din Directiva 2001/29 trebuie interpretate „în sensul că se opun posibilității ca o reglementare națională precum cea în discuție în litigiul principal să acorde unei societăți autorizate de colectare și de distribuire a drepturilor de autor exercitarea dreptului de a autoriza reproducerea și comunicarea publică în format

digital a cărților așazise «indisponibile», *altfel spus, acele cărți publicate în Franța anterior datei de 1 ianuarie 2001, care nu mai fac obiectul unei difuzări comerciale și nici al unei publicări în format tipărit sau digital, acordând totodată autorilor cărților respective sau avânzilorcauză ai acestora dreptul de a se opune sau de a pune capăt acestei exercitări, în condițiile definite de reglementarea în cauză*¹⁵.

Decizia CJUE a dus la anularea prevederilor decretului național francez, prin care drepturile digitale erau transferate organismului de gestiune colectivă SOFIA.

Legislația privind drepturile de autor în Polonia a introdus în anul 2015 o excepție bazată exclusiv pe Memorandumul din 2011, prin care se permitea reproducerea și exploatarea online a operelor ieșite din tiraj, cu o serie de restricții: doar opere tipărite în Polonia pentru prima dată, înaintea datei de 24 mai 1994, aplicabilă doar în cazul arhivelor, instituțiilor educaționale, universități, instituții culturale, utilizarea fiind permisă cu condiția încheierii obligațiilor contractuale cu o societate de colectare a drepturilor de autor¹⁶.

În contextul strategiei europene privind piața unică, Comisia Europeană a restructurat legislația privind drepturile de autor¹⁷, incluzând în Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind dreptul de autor pe piața unică digitală, COM/2016/0593 final – 2016/0280 un cadru mai clar privind digitalizarea și difuzarea, inclusiv la nivel transfrontalier, a operelor sau a altor obiecte protejate, considerate a fi în afara circuitului comercial.

Inițial, prin prevederile art. 7 și 9, Comisia Europeană propunea: soluții de digitizare în masă prin intermediul licențelor, excluderea operelor autorilor sau artiștilor din afara spațiului european, măsuri de publicitate, pe o durată de 6 luni, efectuate de un OGC înainte de a publica informații pe website-ul EU IPO¹⁸, lipsa reprezentativității OGC, opțiunea de retragere a titularilor de drepturi.

Față de propunerea inițială, IFLA a susținut introducerea unei excepții alternative pentru exploatarea operelor ieșite din tiraj¹⁹, astfel încât să asigure condiții echitabile pentru autorii din țările mai mici unde nu există OGC, să se asigure o siguranță legală pentru organismele care oferă licențe și să permită instituțiilor deținătoare de patrimoniu să ofere acces la conținut.

În sprijinul celor menționate anterior, IFLA a prezentat studiul efectuat în anul 2018 cu privire la reprezentativitatea OGC. Astfel, la data elaborării studiului Estonia, Cipru și Malta nu dispuneau de un OGC pentru opere scrise, iar în Cehia OGC pentru filme nu putea acorda licențe pentru biblioteci. De cele mai multe ori, nu exista un interes real pentru biblioteci sau opere care nu erau destinate circuitului comercial: materiale nepublicate, jurnale de război, opere samizdat, istorie orală, folclor, înregistrări off air. Excepția alternativă propusă de IFLA avea rolul de a fi utilizată în lipsa unui OGC sau în situația în care acesta nu putea să ofere o licență de exploatare.

În forma finală, Directiva 790/2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală a instituit licențele cu efect extins (*extended collective licenses – ECL*), bazate

pe un transfer voluntar de drepturi de la titulari către OGC și o extindere legală a registrului societăților către titularii care nu sunt membrii. Licențele extinse se aplică tuturor titularilor din domeniu (naționali și străini), titularilor decedați și celor necunoscuți sau nelocalizați. Prin intermediul acestui sistem, utilizatorii plătesc taxe de licență către o organizație de gestiune colectivă pentru utilizarea operelor fără riscul de încălcare a drepturilor autorilor care sunt necunoscuți sau nelocalizați.

Considerăm că utilizarea operelor și altor obiecte protejate, aflate în afara circuitului comercial, de către instituțiile de conservare a patrimoniului cultural este unul dintre amendamentele de succes în cazul Directivei 2019/790, al cărui termen de transpunere în legislația fiecărui stat membru este 7 iunie 2021.

Cele două mecanisme care permit punerea la dispoziție a operelor aflate în colecțiile permanente ale bibliotecilor trebuie introduse în legislația națională astfel:

- încheierea de licențe neexclusive pe o perioadă de timp de cel puțin 5 ani, pentru scopuri necomerciale cu o instituție de conservare a patrimoniului cultural, pentru reproducerea, distribuirea, comunicarea publică sau punerea la dispoziția publicului a operelor sau altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial, care sunt prezente în colecția permanentă a instituției, în cadrul proiectelor de digitizare în masă;
- instituirea excepției sau limitării privind drepturile prevăzute la articolul 5 literele (a), (b), (d) și (e) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 96/9/CE, la articolele 2 și 3 din Directiva 2001/29/CE, la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2009/24/CE și la articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2019/790, pentru a permite instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural să pună la dispoziție în scopuri necomerciale opere sau alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial, prezente în colecția lor permanentă;
- definirea clară a conceptului de operă sau un alt obiect protejat aflat în afara circuitului comercial;
- să stipuleze în mod clar categoriile de opere aflate în afara circuitului comercial, opere nepublicate și care nu s-au aflat în afara circuitului comercial, constituirea unui instrument de tipul „books in print”, cu informații despre operele tipărite disponibile. Pentru o implementare corectă, nu trebuie create obligații disproporționate pentru instituțiile de conservare a patrimoniului.

În opinia noastră un proiect asemănător cu *ReLive* ar putea fi demarat în România, în condițiile în care piața editorială din România a traversat sușuri și coborâșuri în ultimii 25 de ani.

Înainte de 1989 existau doar 18 edituri în România. Activitatea editorială din România a fost dominată de cenzură, care controla conținutul publicațiilor, prețul și tirajul. Controlul

era exercitat spre cărțile deja publicate, pentru care în perioada 1964-1944 s-au realizat vaste operațiuni de epurare din biblioteci și interzicerea lor în librării. De asemenea, manuscrisele din editură erau drastic controlate²⁰.

În avântul anilor '90, numărul editurilor a explodat și s-au tipărit numeroase cărți care nu au ajuns la Biblioteca Națională a României și în colecțiile altor biblioteci, nu a existat o piață bine structurată. Trecerea de la economia planificată la economia de piață a demonstrat incapacitatea sectorului de editare de a rezista cu utilaje de producție învechite, un sistem de distribuție ineficient și costuri asociate neprevăzute (hârtie, indici de inflație adăugați).

Piața era suprasaturată de cărți mediocre, cu valoare incertă. Multe dintre aceste cărți au fost epuizate ca titluri și pierdute²¹. În aceste condiții, numeroase cărți tipărite în tiraje limitate și în condiții grafice minimale trebuie repuse în circuitul comercial.

Având în vedere proiectele Bibliotecii Naționale a României de reintegrare a fondurilor destructurate în colecții (cărți și publicații periodice) și reorganizarea fondurilor la raft în sediul nou²², poate fi demarat un proiect de digitizare a cărților care nu mai sunt disponibile în comerț.

Beneficiile unui astfel de proiect ar duce la acoperirea golurilor din colecții și la completarea bazei de date bibliografice. Chiar dacă anumite edituri s-au desființat și nu se cunosc date despre patrimoniul lor, la nivel național poate fi întocmit un registru cu operele care nu sunt în colecții. Dacă alte biblioteci dețin în colecțiile lor lucrările respective, prin excepția de prezervare pot fi digitizate și constituite într-o bază de date națională.

Fig. 1. Pagina web a ReLIRE (sursa: <https://relire.bnf.fr/accueil>)

Evoluția societății din punct de vedere economic, social și cultural se bazează pe activitatea de creație a omului care trebuie protejată prin norme juridice.

Copyrightul este rezultatul unui compromis social între utilizatori și autori, reglementat la nivel internațional. Nu există un copyright internațional, universal valabil, ci mai degrabă un sistem creat de convenții și tratate, care stabilește norme pentru protecție și care sunt implementate prin cadrul juridic specific fiecărei țări.

Note

¹ Yves ALIX. *Droit d'auteur et bibliothèques*. Paris: Éditions du Cercle de la librairie, 2012, p. 142.

² Agnès SIMON. *La renaissance numérique des oeuvres épuisées du XXe siècle: des modèles économiques et juridiques à la pratique bibliothéconomique*. 2010. [online]. [Accesat la: 20.04.2021]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://www.enssib.fr/bibliotheque-numerique/documents/49080-la-renaissance-numerique-des-oeuvres-epuisees-du-xxe-siecle.pdf>

³ Tilman LUEDER. *The orphan works' challenge*, 18th Annual Intellectual Property Law and Policy Conference, 2010, Fordham 2010 Intellectual Property Law Institute. *Apud* Jan ROSEÑ. *Individualism and Collectiveness in Intellectual Property Law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited, 2012, p. 214. [online]. [Accesat la: 20.04.2021]. Disponibil pe Internet la adresa: https://books.google.ro/books?id=EuCx-7saXmjwC&pg=PA214&lpg=PA214&dq=tilman+lueder+orphan+works&source=bl&ots=4CjVWyWu-OA&sig=uJa__0DC0ALt9Jx_pdKIWi542tw&hl=en&sa=X&ei=xdAiVd6YJIH2sgGc7YH4Dw&ved=0CCUQ6AEwAQ#v=onepage&q=tilman%20lueder%20orphan%20works&f=false

⁴ Conform datelor statistice publicate pe site-ul Federației editorilor europeni, veniturile anuale provenite din industria de profil în anul 2019 a fost de 22,4 miliarde de euro, cu o creștere semnificativă față de anul 2018. Germania, Franța, Marea Britanie, Italia și Spania sunt cei mai importanți actori. Anual, sunt în jur de 605.000 de titluri noi. Datele sunt disponibile pe Internet la adresa: <https://fep-fee.eu/European-Book-Publishing-1268> [Accesat la: 20.04.2021].

⁵ *Memorandum of Understanding on Key Principles on the Digitisation and Making Available of Out-of-Commerce Works*. [online]. [Accesat la: 12.06.2014]. Disponibil pe Internet la adresa: http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/copyright-infso/20110920-mou_en.pdf

⁶ *IFFRO: German draft proposal for legislation on orphan and out-of-commerce works*. [online]. [Accesat la: 4.11.2014]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://www.ifro.org/content/german-draft-proposal-legislation-orphan-and-out-commerce-works>

⁷ Michèle BATTISTI. Donner une nouvelle vie aux oeuvres orphelines: à quel prix? În: *Documentaliste – Science de l'information*, 2011, vol. 48, nr. 4, p. 18-19.

⁸ LOI n° 2012-287 du 1er mars 2012 relative à l'exploitation numérique des livres indisponibles du XXe siècle. [online]. [Accesat la: 6.04.2015]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000025422700&categorieLien=id>

⁹ Conform art. L.134-1 din Code de la propriété intellectuelle.

¹⁰ Franck MACREZ. La loi pour l'exploitation numérique des livres indisponibles. În: *Documentaliste – Sciences de l'information*, vol. 49, nr. 2, 2012, p. 20.

¹¹ Proiect ReLIRE. [online]. [Accesat la: 12.12.2014]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://relire.bnf.fr/>

¹² Managementul drepturilor digitale este o modalitate prin care anumite corporații, de obicei producătorii multimedia, încercă să controleze modul de utilizare a produselor lor. Se utilizează frecvent prescurtarea DRM.

¹³ În Franța funcționează legea prețului fix la carte, așa-numita „Lege Lang”. Promulgată la 10 august 1981, legea a intrat în vigoare în 1982 și a instaurat regimul prețului unic al cărții. Orice persoană care publică sau importă o carte are obligația de a fixa un preț de vânzare. Indiferent de perioada calendaristică, prețul este respectat de orice punct de difuzare, care poate acorda reduceri de până la la 5% din prețul stabilit de către editor.

¹⁴ Cazul C301/15 Marc Soulier, Sara Doke vs Ministre de la Culture et de la Communication, Premier ministre, EU:C:2016:536, Opinion of AG Wathelet, [58] – [61]

¹⁵ Preluat din Hotărârea Curții ECLI:EU:C:2016:878. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=185423&doclang=RO>

¹⁶ Summary of 2015 amendments to the Polish Copyright Act. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.communia-association.org/2015/12/17/summary-of-2015-amendments-to-the-polish-copyright-act/>

¹⁷ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: Promoting a fair, efficient and competitive European copyright-based economy in the Digital Single Market – COM(2016)592. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/promoting-fair-efficient-and-competitive-european-copyright-based-economy-digital-single-market>

¹⁸ European Union Intellectual Property Office = Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală

¹⁹ Why Europe needs a fall-back exception for out of commerce works ifla study on the availability of licenses to libraries by collective management organisations. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: https://www.ifla.org/files/assets/hq/topics/exceptions-limitations/documents/collective_management_organisation_coverage_survey.pdf

²⁰ Liliana COROBICA. *Epurarea cărților în România (1944-1964): documente*. București: Tritonic, 2010, p. 39.

²¹ Constantin SCHIFIRNEȚ. Cartea și lectura în România de astăzi. În: *Biblioteca*, 1992, nr. 9-10, p. 18.

²² La data de 12 aprilie 2012, Biblioteca Națională a României s-a deschis pentru public în noul sediu. Toate colecțiile care erau distribuite în mai multe sedii din București și Sibiu au fost aduse pentru prima dată într-un singur loc.

Bibliografie

BENSAMOUN, A. The French out-of-commerce books law in the light of the European Orphan Works Directive. În: *The Queen Mary Journal of Intellectual Property*, vol. 4, nr. 3, 2017, p. 213-225.

BULAYENKO, Oleksandr. Permissibility of Non-Voluntary Collective Management of Copyright Under EU Law: The Case of the French Law on Out-of-Commerce Books. În: *Journal of Intellectual Property, Information Technology and Electronic Commerce Law*, vol. 7, nr. 1, 2016. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2792008>

GEIGER, Christophe; FROSIO, Giancarlo; BULAYENKO, Oleksandr. Facilitating Access to Out-of-Commerce Works in the Digital Single Market – How to Make Pico della Mirandola’s Dream a Reality in the European Union. În: *Journal of Intellectual Property, Information Technology and Electronic Commerce Law*, vol. 9, 2019, p. 240-250.

GUIBAULT, L., SCHROFF, S. Extended Collective Licensing for the Use of Out-of-Commerce Works in Europe: A Matter of Legitimacy Vis-à-Vis Rights Holders. În: *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, vol. 49, 2018, p. 916-939. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://doi.org/10.1007/s40319-018-0748-5>

JANSSENS M-C; TRYGGVADOTTIR R. Orphan works, out-of-commerce works and making the European cultural heritage available: ‘are we nearly there yet?’ În: *Stamatoudi I (ed) New developments in EU and international copyright law*. Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 2016, p 189-209.

Licensing of out-of-commerce works: an IFRRO guide. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: https://www.ifrro.org/sites/default/files/IFRRO%20Guide-licensing%20of%20OOCW_final.pdf

Inovația și creativitatea pentru susținerea schimbării în bibliotecile de azi

Dr. Victoria Frâncu

Asociația Bibliotecarilor din România

E-mail: v_francu@yahoo.com

Introducere

Bibliotecile, instituții vechi de secole, par a fi oprite în timp. Adevărul este, contrar acestei păreri, că ele își adaptează permanent identitatea prin raportarea la nevoile societății. Dinamismul cu care bibliotecile de azi se reinventează poate fi măsurat doar prin succesul pe care unele dintre acestea îl înregistrează în comunitatea *stricto sensu* a membrilor profesiei și, în sens larg, în comunitatea ai cărei membri se bucură de serviciile inovatoare oferite.

În cele ce urmează vom prezenta trei modele de inovații în domeniul bibliotecilor din trei țări diferite: Statele Unite ale Americii, Danemarca și, desigur, România. Fiecare dintre ele are specificul său, dar, indiferent de premise și de actorii care participă la realizarea noilor activități și servicii propuse, scopul este același: extinderea prin eforturi susținute și implicare atentă a activităților și serviciilor de bibliotecă, în scopul satisfacerii nevoilor utilizatorilor actuali, indiferent de categorii.

Bibliotecile contemporane caută răspunsuri la provocări privind conținutul și informațiile stocate, modul în care acestea sunt accesate și valorificate în condițiile globalizării și își asumă responsabilități sociale în contextul migrației fără precedent a unor grupuri umane numeroase.

Schimbări structurale în politica de indexare prin conceptualizarea propunerilor

Primul dintre modelele considerate, Cataloging Lab, este oferit de cea mai mare bibliotecă din lume, dar și una dintre cele mai conservatoare, după unii autori: Library of Congress¹. Inovația prezentată îi pune față în față pe reprezentanții oficiali ai celor care întrețin Library of Congress Subject Headings (LCSH) și pe bibliotecarii/indexatorii de la Library of Congress (LC), prin intermediul unei platforme wiki (un website care le permite utilizatorilor să actualizeze și/sau să adauge conținut la cel deja existent), construite în WordPress.

Ce este Cataloging Lab?

Platforma wiki este destinată celor care doresc să contribuie, prin colaborare, la îmbogățirea metadatelor din bibliotecă, în mod controlat. Oricine poate înainta o propunere pentru o vedetă de subiect nouă sau de revizuire a uneia existente în scopul creării unui vocabular controlat mai bogat, mai adecvat la cerințele actuale și mai puternic. Propunerile se fac prin conectarea celui care are deja creat un cont, pentru coordonarea activităților și evitarea posibilităților de dublare a unor propuneri.

Inițial, toate propunerile de vedete noi sau de actualizări ale celor existente erau revizuite și aprobate de LC's Policy and Standards Division. Bibliotecarii erau implicați teoretic, fie datorită faptului că ignorau regulile, fie pentru că nu știau că le este permis. Practic, participau doar cei care utilizau LCSH. În urma primirii de către bibliotecarii de referințe a unor reclamații privind forma sau utilizarea unor vedete de subiect – aceștia fiind cei mai conștienți de modul de utilizare a vocabularului și de nevoile utilizatorilor, dar neimplicați în procesul de aprobare – s-au impus măsuri. Acestea vizau necesitatea unor decizii pentru schimbări în structura vocabularului care să reflecte terminologia folosită de utilizatorii bibliotecii.

Ideea creării Cataloging Lab s-a născut în urma unui atelier organizat la conferința Association of College & Research Libraries de reprezentanți ai unor biblioteci importante din Statele Unite, despre „demistificarea” procesului de aprobare a vedetelor de subiect, prin colaborarea unor bibliotecari specialiști în catalogare și metadata, conduși de Violet Fox (2018), inițiatoroa proiectului. Scopul declarat al Cataloging Lab este acela de a mijloci participarea directă a bibliotecarilor la îmbogățirea vocabularului LCSH, în urma analizării propunerilor venite din partea utilizatorilor. El permite, conform autoarei, cunoașterea aprofundată a modului în care se iau deciziile privind LCSH și propune soluții prin care vocabularul să reflecte cuvintele folosite de utilizatori în căutarea informației.

Cum arată o propunere de vedetă de subiect acceptată?

Pentru a face o propunere sau a actualiza o vedetă de subiect este necesar ca participantul să prezinte referințe prin care să motiveze necesitatea vedetei de subiect, așa cum este aceasta definită conform unui Manual al participantului la Subject Authority Cooperative Program (SACO)².

Mai jos este un exemplu de propunere de vedetă de subiect, acceptată în decembrie 2017³. Exemplul conține câmpurile specifice ale formatului MARC 21 Autorități, fără a menționa toate instanțele câmpului repetabil 670 – Sursa datelor citate, irelevant pentru intențiile noastre. O mențiune specială atrage atenția asupra faptului că nu toate vedetele de subiect au o structură atât de complicată ca aceasta.

- 150 __ *Gender-nonconforming people*
 450 __ Genderqueer people
 450 __ Non-binary people
 450 __ Gender-variant people
 450 __ Gender-creative people
 550 __ \$w g \$a Sexual minorities
 550 __ Transgender people
 670 __ 2008034081: Social work practice with transgender and gender variant youth, 2008. [câmp repetat de 11 ori]

Redefinirea serviciilor sau tranziția de la biblioteca tranzacțională la biblioteca relațională

Al doilea exemplu de redefinire a serviciilor de bibliotecă se referă la tranziția de la biblioteca tranzacțională la biblioteca relațională și este oferit de Library and Citizen Service at Roskilde Libraries din Danemarca⁴. Dacă bibliotecile tradiționale erau caracterizate prin funcții tranzacționale, precum împrumuturi și restituiri de publicații și oferirea unor detalii referitoare la colecții, în bibliotecile din prezent numărul împrumuturilor a scăzut considerabil, iar utilizatorii pretind alte funcții corespunzătoare cerințelor noi ale acestora. Locul primordial, confirmat prin studii și cercetări, este ocupat de diversificarea activităților ca modalitate de îndeplinire a menirii bibliotecilor. Acestea devin loc de întâlnire dedicat creativității, „makerspaces”, spațiu vital pus la dispoziția utilizatorilor organizați în grupuri țintă pentru studiu, discuții, cursuri despre artă sau tehnologie, interacțiune, socializare. În consecință, mai puțin interesante prin cărțile din colecțiile proprii, bibliotecile moderne își atrag utilizatorii prin alte tipuri de servicii, iar bibliotecarilor le pretind alt fel de competențe.

Lankes (2012) consideră că bibliotecile actuale sunt „rele” în măsura în care construiesc colecții, „bune” dacă oferă servicii și „foarte bune” când construiesc comunități⁵. Dacă interesul pentru colecții a scăzut, dacă serviciile oferite până nu demult au ieșit din sfera preocupărilor utilizatorilor, care este soluția pentru menținerea în viață a bibliotecilor, ce le poate asigura succesul în rândul utilizatorilor actuali?

Biblioteca relațională, afirmă Vestergaard (2018), este aceea care oferă spațiul său pentru a îndeplini nevoile actuale ale utilizatorilor. De exemplu, dacă utilizatorii doresc nu doar să învețe, dar și să interacționeze și să împărtășească din cunoștințele dobândite cu alți utilizatori interesați de același domeniu, biblioteca este aceea care vine să îndeplinească cerința. Pe de altă parte însă, este necesară o schimbare și în relația utilizatorilor cu bibliotecarul. Acestuia i se cer noi competențe în cadrul bibliotecii relaționale, diferite de cele obișnuite din cadrul bibliotecii tranzacționale.

În consecință, spațiile bibliotecii, dar și relațiile cu diferitele grupuri țintă formate din utilizatori care împărtășesc aceleași nevoi de informare, trebuie reconsiderate atunci când se definește structura bibliotecii moderne. A devenit, afirmă autorul, un lucru obișnuit ca persoanele preocupate de regândirea funcțiilor și serviciilor bibliotecii moderne să iasă din cadrul conceptelor teoretice și să discute cu utilizatorii. Interacțiunea activă cu aceștia implică, pe lângă regândirea unor servicii, o întregă nouă strategie generată de o nouă dinamică în bibliotecă. În felul acesta, cercetătorii au aflat o serie de lucruri noi despre utilizatorii individuali și despre grupuri de utilizatori, precum studenții sau familiile tinere cu copii, sau despre utilizatorii tradiționali care nu vin consecvent la bibliotecă, dar care, odată ce ajung la o nouă etapă a vieții (e.g. retragerea din activitate), se gândesc să o frecventeze.

Autorul merge chiar mai departe, până într-acolo încât să considere situarea bibliotecii, după media, drept a cincea putere în stat. El critică faptul că, exercitând controlul principalelor trei puteri, uneori media este mai puțin credibilă, iar alteori implicată politic. Biblioteca însă reprezintă oamenii, oamenii simpli, și în acest fel poate exercita un altfel de control, în sensul de a le oferi acestora ceea ce doresc: o mare varietate de informații și modalități de acces la ele.

Biblioteca Comunală Șirna – succesul prin implicare totală

Ultimul caz, foarte important pentru noi, se referă la o inițiativă românească de succes, participantă la o competiție de anvergură – IFLA Green Library Award 2018. Este exemplul unei biblioteci dintr-o comunitate mică, Biblioteca Comunală Șirna (județul Prahova), situată pe unul dintre primele locuri la evaluarea proiectului. După înscrierea în competiție, filmul de 6 minute⁶ pe care s-a bazat acesta a fost prezentat la Conferința Asociației Naționale a Bibliotecilor Publice din România de la Bacău. Filmul este intitulat *Biblioteca Comunală Șirna crește cetățeni implicați*. Conform evaluatorilor, exemplul Bibliotecii din Șirna este ilustrativ pentru modul în care bibliotecile pot și trebuie să pledeze pentru grija față de mediu în comunitățile de care aparțin și, mai presus de orice, să educe în acest spirit generațiile tinere. În ciuda dificultăților pentru obținerea sprijinului financiar din partea autorităților, prin perseverență, creativitate, eforturi susținute, devotament față de profesie și de menirea socială în cadrul comunității, bibliotecara singură, dar echipată cu tot ce era necesar, a reușit să convingă.

Problemele cu care s-a confruntat biblioteca din Șirna sunt numeroase, dar ele au fost rezolvate sau sunt pe cale să se rezolve. Binecunoscuta problemă a energiei nu a lipsit, dar, printr-o soluție ingenioasă, a fost depășită. O competiție lansată de noul grup special al IFLA, Environment, Sustainability and Libraries Special Interest Group (ENSULIB), a invitat toate tipurile de biblioteci să participe. Animată de totala adeziune față de conceptul Green Library, din România a concurat Biblioteca Comunală Șirna (Pîrnu, 2018). Este unica bibliotecă din țară care folosește energia solară, fiind câștigătoarea, dintre cei 4.411 aplicanți din România, a unui premiu de 20.000 de Euro. Premiul constă într-un sistem complet de captare a energiei

solare, oferit de World Wildlife Fund România și compania austriacă Fronius, cu ocazia Orei Pământului, în 2014⁷.

Implicarea permanentă a copiilor în activități de protecție și conservare a mediului, organizarea de activități de club pentru copii pe perioada vacanței de vară sunt alte motive de evidențiere a Bibliotecii Comunale din Șirna și a devotei ei bibliotecare.

În semn de apreciere pentru eforturile depuse și încununare de succes, bibliotecara Iuliana-Camelia Pîrvu a primit invitația de a participa la Conferința internațională a bibliotecilor verzi, organizată de National and University Library din Zagreb, în noiembrie 2018⁸. Organizată sub sloganul „Let's Go Green!”, conferința, prima de acest fel din lume, și-a propus educarea propriilor utilizatori, majoritatea studenți, în spiritul unui proiect intitulat *Green Library for a Green Croatia*, lansat în 2016, și să atragă atenția publicului, în general, asupra semnificației protejării și conservării resurselor naturale din Croația, ca element vital al patrimoniului național.

Concluzii

Dacă bibliotecile din vechime puneau în prim plan colecția bibliotecii, iar activitatea bibliotecarului era circumscrisă particularităților și „secretelor” profesionale, astăzi, în ceea ce numim „biblioteca fără ziduri”, bibliotecarul trebuie să fie implicat, să iasă din bibliotecă, să dea răspunsuri la cele mai diverse întrebări, să fie un agent al schimbării, mereu conectat la problemele comunității, mereu dispus să acorde asistență în rezolvarea lor.

Mai mult decât atât, creativitatea, atenția distributivă orientată spre tot ce e nou, dar și inteligența aplicată devin instrumente necesare pentru atingerea obiectivelor propuse. Un exemplu în acest sens este oferit de evenimentul *Balul Palatului 2018*, pentru sprijinirea Bibliotecii Județene Mureș în acțiunea de achiziționare a primelor cărți tipărite în Țirgu Mureș acum 200 de ani⁹.

În condițiile existenței unor grupuri umane de o diversitate culturală și socială greu de imaginat în urmă cu doar un deceniu, biblioteca devine factorul esențial al schimbării, element de asumare a sarcinii armonizării relațiilor interumane, în contextul fenomenului migrației fără precedent din lumea contemporană. Păstrarea calității mediului devine o nouă atribuție a bibliotecii moderne, mișcarea Green Libraries, inițiată de IFLA, câștigând din ce în ce mai mulți susținători.

Am văzut, în cele de mai sus, trei exemple despre modul în care poate fi adusă schimbarea în bibliotecile moderne, prin inovație, regândirea funcțiilor și creativitate. Adaptarea la cerințele mereu crescute și adesea neașteptate ale utilizatorului contemporan impune găsirea unor soluții fie integrative, de „democratizare” a contribuției, altădată de neconceput, la anumite laturi ale activităților specifice, cu efecte majore vizând accesul la informație, fie colaborative sau relaționale, în scopul implicării în viața socială a diverselor categorii de utilizatori, prin studierea atentă a nevoilor acestora, fie de implicare directă pe toate planurile, cu intenții educaționale îndreptate către generația tânără.

Note

- ¹ [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.libraryjournal.com/?detailStory=creating-change-in-the-cataloging-lab-peer-to-peer-review>
- ² [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://cataloginglab.org>
- ³ [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://cataloginglab.org/kb/gender-nonconforming-people/>
- ⁴ [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://princh.com/modern-libraries-from-a-transactional-to-a-relational-library/>
- ⁵ “*Bad libraries only build collections. Good libraries build services (and a collection is only one of many). Great libraries build communities.*” (Lankes, 2012)
- ⁶ [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.dropbox.com/sh/8ws0ta86qst1nsd/AACQoVy8yNXN2fj5R2miB1Cpa?dl=0&preview=Camelia++Pirvu++film+aplicatie+cu+muzica.m4v>
- ⁷ [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://ora-pamantului.ro/panoul-solar-oferit-de-wwf-sifronius-este-castigat-de/>
- ⁸ [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://www.nsk.hr/en/lets-go-green-call-for-papers-for-the-worlds-first-international-conference-on-green-libraries-organised-by-the-national-and-university-library-in-zagreb/>
- ⁹ [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.facebook.com/balupalatului/videos/vb.1845055595754891/2120787144848400/?type=2&theater>

Bibliografie

- FOX, Violet. Creating Change in the Cataloging Lab : Peer to Peer Review. În: *Library Journal*, vol. 1, mar. 2018. [online]. [Accesat la: 06.08.2018]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.libraryjournal.com/?detailStory=creating-change-in-the-cataloging-lab-peer-to-peer-review>
- LANKES, David R. *Expect more: Demanding Better Libraries For Today's Complex World*. 2012. [online]. [Accesat la: 06.08.2018]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.goodreads.com/work/quotes/21374385-expect-more-demanding-better-libraries-for-today-s-complex-world>
- PÎRVU, Iuliana-Camelia. Biblioteca Comunală Șirna, Județul Prahova – singura bibliotecă verde din România. În: *Ziarul Ploieștii*, nr. 1844, 9-15 august, 2018, p. 8. [online]. [Accesat la: 10.08.2018]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://ziarulploiestii.ro/beta/wp-content/uploads/2018/08/1844-pt-site.pdf>
- VESTERGAARD, Mogens. *Modern libraries: Moving from a transactional to a relational library*. 2018. [online]. [Accesat la: 06.08.2018]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://princh.com/modern-libraries-from-a-transactional-to-a-relational-library/>

Bibliotecile și bibliotecarii într-o lume în schimbare: amenințări și oportunități

Dr. Hermina G.B. Anghelescu

Profesor universitar & Director interimar

Facultatea de Științe ale Informației, Wayne State University Detroit, Michigan (SUA)

În această scurtă prezentare¹ aș dori să vă împărtășesc câteva materiale publicate recent, reprezentând cercetări originale, rapoarte, eseuri și articole de opinie legate de semnificația, rolul, amenințările și oportunitățile cu care se confruntă bibliotecile de tot felul în lumea de astăzi.

Mulți oameni își fac griji cu privire la viitorul bibliotecilor, temându-se că bibliotecile, în forma și organizarea lor clasică, sunt considerate perimate din cauza Internetului. Tot auzim spunându-se „*Dacă totul este pe internet, nu mai avem nevoie de biblioteci!*” Dacă nu este așa, atunci cum se schimbă rolul bibliotecilor în societăți aflate în schimbare? Rebecca Miller, directorul editorial a două reviste foarte importante publicate în Statele Unite, *Library Journal* și *School Library Journal*, a efectuat cercetări pentru a determina modul în care tendințele digitale afectează cititorii, bibliotecile și editorii. Într-un interviu recent acordat celor de la Goethe Institut, ea a subliniat că „*rolul bibliotecii este de fapt relativ stabil, doar instrumentele de care dispun – complementare cărților, ele însele tehnologii revoluționare pentru democratizarea accesului – sunt acum mult mai variate, puternice și captivante. Mai mult, accesul pe care îl permit este fără precedent. Să nu uităm că bibliotecile publice au făcut computerele personale accesibile în orașe și alte localități din SUA...*”², înainte ca laptopurile sau computerele personale să devină accesibile pentru mase, în timpul crizei financiare, când mulți americani și-au pierdut locurile de muncă, au folosit biblioteca publică pentru a căuta un loc de muncă, pentru a aplica online pentru locuri de muncă și pentru a-și îmbunătăți abilitățile digitale prin cursuri gratuite oferite de bibliotecari. În plus față de cursurile gratuite pentru întreaga comunitate, bibliotecile publice oferă acces gratuit la internet și la rețelele publice Wi-Fi.

Așadar, „*Este biblioteca publică depășită?*” întrebă sociologul american Eric Kleinberg într-un articol de opinie publicat nu cu mult timp în urmă de prestigiosul *New York Times*³. Deși nu este bibliotecar, el deplânge subfinanțarea care duce uneori la închiderea filialelor bibliotecilor americane, atunci când politicienii neinformați și autoritățile locale decid să reducă bugetele bibliotecilor, deoarece „*foarte multe cărți sunt digitizate, foarte multă cultură publică există online și foarte des oamenii interacționează virtual*”. Kleinberg afirmă că „*problema cu care se confruntă astăzi bibliotecile nu este relevanța acestora*” și continuă spunând că „*bibliotecile sunt*

ignorare și neglijate tocmai în momentul în care ele sunt cele mai apreciate și mai necesare". Faptul că bibliotecile sunt instituții esențiale în societatea actuală este întărit de rezultatele mai multor studii realizate la nivel național în Statele Unite.

Potrivit unui sondaj din 2015, efectuat de Centrul de Cercetare Pew, aproximativ jumătate din totalul americanilor cu vârsta de peste 16 ani au folosit o bibliotecă publică și două treimi (66%) spun că închiderea filialei locale ar avea un impact negativ major asupra comunității lor. Dacă membrii comunității își apreciază biblioteca, atunci de ce punctul de vedere al finanțatorilor este diferit? Un alt motiv pentru care bibliotecile rămân relevante este acela că americanii continuă să creadă că acestea oferă spații sigure și oportunități educaționale pentru comunități. De asemenea, ele sunt privite ca locuri esențiale în perioadele de criză. În timpul dezastrelor naturale, precum uraganele puternice, bibliotecile servesc adesea ca locuri de refugiu. Studiul a concluzionat că majoritatea americanilor cred că bibliotecile publice rămân resurse vitale pentru comunitate și, prin urmare, finanțatorii ar trebui să ofere bugete adecvate astfel încât bibliotecile să continue să-și ofere serviciile pe care comunitatea așteaptă să le ofere⁴.

Studiul Centrului de Cercetare Pew din 2016 a arătat că „majoritatea americanilor – în special milenialii (cu vârste cuprinse între 18 și 35 de ani în anul 2016) – consideră că bibliotecile ar putea să îi ajute să găsească informații fiabile, de încredere”⁵, în contextul proliferării știrilor false. Aproximativ 8 din 10 adulți (78%) consideră că bibliotecile publice îi ajută să găsească informații demne de încredere și fiabile, iar 76% afirmă că bibliotecile îi ajută să învețe lucruri noi. De asemenea, 56% consideră că bibliotecile îi ajută să obțină informații astfel încât deciziile pe care trebuie să le ia să fie corecte. Aproximativ 6 din 10 adulți (61%) declară că le-ar fi mai ușor, cel puțin într-o oarecare măsură, să ia decizii dacă ar fi beneficiat de formare în căutarea și găsirea de informații de încredere online. Cea mai mare parte dintre mileniali (87%) spun că biblioteca îi ajută să găsească informații care sunt demne de încredere și fiabile. Toate aceste constatări despre rolul bibliotecilor și bibliotecarilor și despre modul în care americanii integrează bibliotecile în viața lor, precum și așteptările publicului american cu privire la biblioteci au fost prezentate și discutate în cadrul diverselor conferințe care au avut loc în anul 2018.

Prin urmare, este evident că bibliotecarii formați în școlile de biblioteconomie și știința informării i-au ajutat pe utilizatorii bibliotecilor să identifice sursele de știri și informații în care ar trebui să aibă încredere și cum să discearnă informațiile fiabile online, în contextul creșterii exponențiale a acestora în fiecare minut. Bibliotecarii reprezintă puntea de legătură între nevoile de informare ale publicului și resursele de informații fiabile și autorizate. Bibliotecarii competenți și bine pregătiți devin ei înșiși o resursă comunitară. Este extrem de interesant de observat că, într-o lume în care majoritatea oamenilor au un telefon inteligent cu conexiune rapidă la internet, cei ce au nevoie de informații se bazează pe îndrumarea și asistența unui bibliotecar profesionist pentru a obține informații de înaltă calitate. Aceasta este o ocazie care nu trebuie ratată niciodată de biblioteci și bibliotecari. Și este punctul nostru forte, pentru care trebuie să fim mereu la înălțimea așteptărilor.

În aprilie 2001, *American Libraries* a publicat eseuul lui Mark Herring, *Zece motive pentru care Internetul nu este un înlocuitor pentru o bibliotecă*⁶. De atunci, tehnologia s-a îmbunătățit exponențial – rețelele sociale nici măcar nu existau. Până și performanțele celui mai bun telefon sunt limitate de accesul condiționat de plată, trolii Twitter, știrile false și alte pericole din mediul online. În decembrie 2017, Marcus Banks a publicat o actualizare a decalogului în care enumeră *Zece motive pentru care bibliotecile încă sunt mai bune decât Internetul*⁷. O diagramă comparativă este prezentată în continuare:

	Mark Herring (2001) Zece motive pentru care internetul nu este un înlocuitor pentru o bibliotecă	Marcus Banks (2017) Zece motive pentru care bibliotecile încă sunt mai bune decât Internetul
1.	Nu totul este pe internet.	Bibliotecile sunt spații mai sigure.
2.	Acul (căutarea dvs.) în carul cu fân (internet).	Bibliotecile respectă istoria.
3.	Controlul calității nu există.	Bibliotecarii digitizează surse primare importante.
4.	Ceea ce nu știi chiar îți face rău.	Bibliotecarii sunt lideri în creșterea accesului online la informații științifice.
5.	Statele pot acum să cumpere o carte și să o distribuie fiecărei biblioteci de pe web - NU!	Bibliotecarii sunt editori.
6.	Hei, Bud, ai uitat de cititorii de cărți electronice.	Bibliotecile găzduiesc makerspaces*.
7.	Nu există universități fără biblioteci acum?	Bibliotecarii vă pot ajuta să deosebiți știrile reale de cele false.
8.	Dar o bibliotecă virtuală de stat ar rezolva problema, nu?	Bibliotecarii vă ghidează exact către ceea ce aveți nevoie.
9.	Internetul: un kilometru lățime, un centimetru (sau mai puțin) adâncime.	Bibliotecarii nu vă urmăresc lecturile sau istoricul căutărilor pentru a vă vinde ceva.
10.	Internetul este omniprezent, dar cărțile sunt portabile.	Bibliotecarii nu cenzurează.

Convingerea că digitizarea face ca bibliotecile să devină irelevante este un mit. Noile tehnologii nu sunt dușmani ai bibliotecilor ca instituții. Colecțiile digitale îmbunătățesc fondurile de documente din biblioteci și completează colecțiile acestora. Proiectele de digitizare în masă, cum ar fi Google Books, permit un acces mai rapid la documente semnificative care la momentul publicării erau disponibile numai în format tipărit. Crearea de depozite instituționale cu acces liber în cadrul principalelor universități facilitează, de asemenea, accesul

* Spații în care persoanele cu interese comune, în special în domeniul informaticii sau al tehnologiei, se pot reuni pentru a lucra la proiecte, în timp ce împărtășesc idei, echipamente și cunoștințe

rapid la cantități mari de date. Pe măsură ce sursele de informații proliferază, identificarea celor care merită să fie achiziționate pentru generațiile viitoare devine din ce în ce mai dificilă. Dezvoltarea colecțiilor se bazează pe revizuirea atentă a nenumăratelor resurse indiferent de suport (imprimare, electronice și alte formate), publicate de edituri cu renume. Bibliotecarii bine pregătiți au fost întotdeauna resurse importante pentru utilizatorii bibliotecilor. Având în vedere că bibliotecile se schimbă constant, bibliotecarii sunt mai importanți ca niciodată în crearea de colecții care vor rămâne relevante în timp.

American Library Association (ALA) publică anual un rezumat al datelor statistice și tendințelor în domeniul bibliotecilor. Raportul este lansat în timpul Săptămânii Naționale a Bibliotecii din luna aprilie a fiecărui an și este intitulat *State of America's Libraries*. Raportul din 2018 „*afirmă rolul neprețuit pe care îl joacă bibliotecile și lucrătorii din biblioteci în cadrul comunităților lor, aflat în fruntea eforturilor de transformare a vieților prin educație și învățare pe tot parcursul vieții. În aceste vremuri de schimbări sociale rapide, bibliotecile de toate tipurile pun la dispoziția unei populații din ce în ce mai diverse spații primitoare; colaborează cu comunitatea pentru a oferi sprijin și resurse pentru servicii sociale, oferă asistență în carieră și pentru dezvoltarea micilor afaceri; și combate știrile false, oferind instrumente pentru analiza și evaluarea surselor de știri*”⁸. Acest raport obiectiv abordează, de asemenea, provocările biblioteconomiei de astăzi, cum ar fi: constrângerile bugetare, creșterea costurilor abonamentelor la colecțiile de periodice, îmbătrânirea personalului calificat din biblioteci, inegalitatea veniturilor populației deservite, creșterea costurilor de școlarizare la instituțiile universitare.

Pe 13 octombrie 2017, cotidianul *USA Today* a publicat un articol intitulat *Carriere: 8 locuri de muncă ce nu vor exista în 2030*⁹, unde „bibliotecar” a ocupat primul loc ca profesie care va dispărea până în 2030. Argumentul autorului a fost acela că „*pe măsură ce cărțile cad în dizgrație, bibliotecile nu vor mai fi la fel de populare ca odinioară. Asta înseamnă că veți avea dificultăți în a găsi un loc de muncă, dacă decideți să deveniți bibliotecar*”.

Această afirmație a contrazis datele empirice care au descris un viitor mult diferit al perspectivelor de carieră în biblioteconomie, publicat într-un raport despre „Viitorul competențelor”¹⁰ bazat pe un studiu realizat de firma de cercetare Pearson și Universitatea Oxford, care a constatat că „bibliotecarii, curatorii și arhiviști” vor fi al nouălea grup ocupațional cel mai solicitat în anii următori. Potrivit raportului, în 2030 bibliotecarii vor fi mai solicitați decât angajații din mass-media și comunicare, muncitorii din construcții și alții. Raportul *Pearson* subliniază șapte mega-tendențe sociale pe care vor trebui să le aibă în vedere bibliotecarii publici pentru a-și asigura în continuare relevanța. Acestea includ „*schimbarea tehnologiei, globalizarea, schimbările demografice, sustenabilitatea mediului, urbanizarea, inegalitatea în creștere și incertitudinea politică*”. Ca răspuns la aceste tendințe, competențele umane care vor fi necesare includ „*capacitatea de a preda, receptivitatea socială, orientarea spre servicii și persuasiunea*”.

Profesioniștii din bibliotecile americane și asociațiile de bibliotecari și-au unit forțele în sprijinul biblioteconomiei și au formulat un răspuns oficial la controversatul articol din *USA Today*, într-o scrisoare adresată editorului ziarului. Scrisoarea descria continua însemnătate a bibliotecarilor din bibliotecile publice: „*Bibliotecarii din bibliotecile publice conectează utilizatorii la resursele comunității, conduc programele pentru copii și adulți și se implică în activități de sensibilizare și susținere a comunității*”¹¹.

Un editorial din *Library Journal* despre raportul *Pearson*, semnat de directorul editorial al revistei, Rebecca Miller¹², menționează că trebuie să ne întrebăm „*Cum vor fi influențați utilizatorii de bibliotecă de aceste mega-tendințe, ce vor trebui să învețe și ce fel de competențe vor trebui să își dezvolte pentru a progresa?*”. O parte din răspunsul la această întrebare implică noțiunile de advocacy și marketing. Bibliotecile publice abordează deja toate cele șapte tendințe majore și, în special, „schimbarea tehnologiei” și „inegalitatea în creștere”, dar poate că trebuie să facem mai mult pentru a comunica deschis asupra impactului pe care îl avem. Putem folosi rapoarte precum *Viitorul competențelor (The Future of Skills)* pentru a crea mesaje care să prezinte în mod dinamic însemnătatea noastră acum și în viitor.

Astfel de răspunsuri înflăcărâte din partea comunității de bibliotecari l-au determinat pe editorul *USA Today* să ceară autorului controversatului articol să-și revizuiască opiniile, un articol actualizat fiind publicat două săptămâni mai târziu, la 1 noiembrie 2017. Articolul continuă să plaseze profesia de bibliotecar ca fiind prima care va dispărea până în anul 2030. Societățile deschise încurajează acest gen de dezbateri în spațiul public. Bibliotecarii au putut să dovedească și să demonstreze că viitorul este luminos pentru profesia lor.

Biroul de Statistică a Muncii din SUA indică faptul că în luna mai 2017 existau în total 126.800 de bibliotecari profesioniști angajați în toate tipurile de biblioteci din întreaga țară¹³. Este un indiciu pentru cât de puternică este această profesie în Statele Unite. În plus, American Library Association (ALA), înființată în 1876, este cea mai mare asociație profesională din lume, numărând 60.000 de membri – un alt indiciu al importanței profesiei de bibliotecar într-una dintre cele mai dezvoltate țări din lume. În SUA și Canada există 60 de facultăți de biblioteconomie și știința informării acreditate de ALA. Deși există Asociația Bibliotecarilor Canadieni, ei au ales ca învățământul de specialitate să fie acreditat de ALA, pentru a asigura menținerea standardelor de calitate impuse de Comitetul pentru Acreditare din cadrul ALA. Aceste facultăți formează profesioniști care prestează servicii legate de bibliotecă și sunt angajați într-o varietate de instituții, inclusiv biblioteci publice, instituții de învățământ, muzee, corporații, agenții guvernamentale, firme de avocatură, organizații non-profit și centre de asistență medicală. Toate aceste instituții folosesc bibliotecari profesioniști cu înaltă pregătire, care dețin o diplomă de master în domeniul biblioteconomiei și științei informației. Este cerința solicitată în orice descriere a locului de muncă, atunci când sunt disponibile posturi de bibliotecari în diverse instituții.

Viitorul este imprezvizibil, dar valorile bibliotecilor sunt previzibile. Printr-o mai bună pregătire, apărare a principiilor lor fundamentale și disponibilitate de a profita de oportunități, bibliotecile își pot sublinia rolul social și civic în promovarea valorilor democratice, acum și pe termen lung. Raportul inițial *IFLA Trend* – comandat în 2012 și publicat în 2013¹⁴ și actualizat anual¹⁵, cea mai recentă fiind în 2019¹⁶ – se bazează pe o analiză extinsă a literaturii de specialitate și pe un sondaj al studiilor și rapoartelor recente privind tendințele emergente în domeniul biblioteconomiei și științei informației. Rapoartele identifică cinci tendințe majore și discută impactul lor asupra bibliotecilor din întreaga lume. De asemenea, explorează provocările cu care se confruntă bibliotecile și oferă idei asupra modului în care pot răspunde acestor provocări. Doar le voi enumera aici, însă fiecare dintre ele pot constitui subiecte de dezbateră.

Tendința 1: Noile tehnologii vor extinde și în același timp limita accesul persoanelor la informații.

Tendința 2: Educația online va democratiza și perturba învățarea globală.

Tendința 3: Limitele confidențialității și protecției datelor vor fi redefinite.

Tendința 4: Societățile hiperconectate vor asculta de și împuternici voci și grupuri noi.

Tendința 5: Mediul informațional global va fi transformat de noile tehnologii.

Motto-ul din *IFLA Trend Report 2018 update* este: „*Nu putem spune ce va urma în următorii 10 ani, dar știm că, unindu-ne inteligențele, forțele și vocile, vom fi cei mai în măsură să reacționăm*”. La nivel mondial, este un apel pentru cooperare între biblioteci și bibliotecarii de toate tipurile pentru a sprijini activ, prin toate mijloacele, binele comun oferind acces nerestricționat la informații fiabile tuturor membrilor societății, indiferent de diferențele etnice, rasiale, educaționale, sociale. Asigurarea accesului egal la informații în scopul reducerii diferențelor cauzate de decalajul digital este crezul oricărui bibliotecar.

În esul pictorial *De ce viitorul nostru depinde de biblioteci, lectură și visare cu ochii deschiși*, publicat în *The Guardian* la 6 septembrie 2018, scriitorul Neil Gaiman și ilustratorul Chris Riddell ne reamintesc că a citi din plăcere este un lucru cu adevărat important de făcut și că bibliotecile crează cetățeni educați: „*Citirea ficțiunii, citirea din plăcere, este unul dintre cele mai importante lucruri pe care le poți face. Pledez ca oamenii să înțeleagă ce sunt bibliotecile și bibliotecarii și să păstreze aceste două lucruri. Totul se schimbă atunci când citim*”¹⁷.

Pentru a încheia, vă invit să citiți și să reflectați și chiar să împărtășiți colegilor de muncă și organismelor dumneavoastră de finanțare o lucrare mai veche – valabilă și astăzi – a fostului redactor-șef al revistei *American Libraries*, Leonard Kniffel, cu un titlu foarte ilustrativ și auto-explicativ *12 moduri în care bibliotecile sunt bune pentru țară*¹⁸. Trecând dincolo de cele 5 legi biblioteconomice ale lui Ranganathan, Kniffel afirmă că acestea sunt „*12 idealuri la care bibliotecarii năzuiesc, în timp ce oferă acces neîngrădit la marturiile existenței umane. Este nevoie de noi toți, într-un spirit de mândrie și libertate, pentru a menține bibliotecile ca o realitate vie într-o națiune liberă de-a lungul secolului XXI*”. Primul punct al lui Kniffel reprezintă misiunea

principală a unei biblioteci din orice țară dezvoltată: „*Bibliotecile susțin democrația*”. Această declarație este un apel incitant la acțiune pentru toți membrii societății pentru a sprijini bibliotecile să rămână avanposturi ale libertății de exprimare și ale accesului nerestricționat la informații și pentru ca bibliotecarii să rămână apărători și, totodată, promotori ai acestui drept civic fundamental, în orice mediu social democratic. Nu voi detalia aceste 12 principii. Fiecare dintre ele poate constitui subiectul unei dezbateri ulterioare. Doar voi enumera cele 12 argumente ale lui Kniffel în sprijinul bibliotecilor.

1. Bibliotecile susțin democrația
2. Bibliotecile înlătură granițele
3. Bibliotecile oferă egalitate de șanse
4. Bibliotecile prețuiesc individul
5. Bibliotecile stimulează creativitatea
6. Bibliotecile deschid mințile tinere
7. Bibliotecile aduc beneficii mari
8. Bibliotecile construiesc comunități
9. Bibliotecile sprijină familiile
10. Bibliotecile dezvoltă abilitățile tehnologice
11. Bibliotecile oferă adăpost
12. Bibliotecile păstrează trecutul

Având în vedere toate acestea, putem spune cu mândrie și certitudine că, da, bibliotecile sunt aici pentru a rămâne. Cu toate acestea, ele evoluează, la fel și bibliotecarii și utilizatorii.

Un alt argument care indică supraviețuirea bibliotecilor în viitorul previzibil este arhitectura și designul bibliotecilor moderne. Dacă atunci când cineva își vizitează prietenii sau familia în vechile orașe europene, i se arată cea mai veche arhitectură a zonei, cum ar fi ruinele antice, castelele medievale și catedralele, când vizitează locuri din Lumea Nouă, i se arată invariabil biblioteca publică sau universitară. Astăzi, clădirile istorice coexistă cu arhitectura bibliotecilor contemporane. Orașe precum Londra, Paris, Copenhaga, Amsterdam, Seattle, Doha, Tokyo, Vancouver, Chicago, Singapore, Hong Kong, Beijing, Alexandria și multe altele au adăugat peisajului lor urban clădiri îndrăznețe de biblioteci, unele adevărate fantezii arhitecturale, spre încântarea localnicilor și a vizitatorilor, nu puține fiind menționate în ghidurile de călătorie ca „obligatoriu de vizitat”.

În fiecare an, revista *American Libraries* își dedică numărul din septembrie subiectului proiectării bibliotecilor, prezentând concursuri de arhitectură pentru biblioteci, biblioteci nou construite și cele renovate din SUA. Fiecare număr este o sărbătoare a creativității, inventivității și desăvârșirii. Va invit să rasfoiți cel mai recent număr, din septembrie 2020¹⁹. Și, desigur, există tendințe de urmărit în arhitectura de bibliotecă²⁰ în designul lor interior²¹ și în mobilierul folosit!

Pe scurt, bibliotecile sunt aici pentru a rămâne, pentru a ne servi și pentru a ne încânta. Bibliotecarii sunt aici pentru a pleda pentru rolul pe care îl au informația de calitate și competențele digitale în societatea cunoașterii globale și pentru a promova potențialul bibliotecilor de a ne transforma viața.

Note

¹ Prezentare la *Conferința Internațională MISISQ: Involvement-Creativity-Sustainability/MISISQ: Implicare-Creativitate-Durabilitate*, 27 Septembrie 2018, Chișinău, Moldova. Lucrările conferinței disponibile la adresa: <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/handle/123456789/4049>

² *Libraries and Civil Society: Just Saving the World, by the Way*, 2018. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.goethe.de/en/kul/bib/rei/nlc/21296101.html>

³ Eric KLINENBERG. To Restore Civil Society, Start with the Library. În: *The New York Times*, 8 September 2018. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.nytimes.com/2018/09/08/opinion/sunday/civil-society-library.html>

⁴ Aaron SIDDER. *Pew Research Shows Public Libraries Remain Vital to Communities*, 2016. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.smithsonianmag.com/smart-news/pew-research-shows-public-libraries-remain-vital-communities-180960427/>

⁵ Abigail GEIGER. *Most Americans – Especially Millennials – Say Libraries Can Help Them Find Reliable, Trustworthy Information*, 2017. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2017/08/30/most-americans-especially-millennials-say-libraries-can-help-them-find-reliable-trustworthy-information/>

⁶ Mark HERRING. Ten Reasons Why the Internet Is No Substitute for a Library. În: *American Libraries*, 2001. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://americanlibrariesmagazine.org/10-reasons-why-the-internet-is-no-substitute-for-a-library/>

⁷ Marcus BANKS. Ten Reasons Libraries Are Still Better Than the Internet. În: *American Libraries*, 2017. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://americanlibrariesmagazine.org/2017/12/19/ten-reasons-libraries-still-better-than-internet/>

⁸ American Library Association (ALA). *State of America's Libraries Report 2018*, 2018. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://www.ala.org/news/state-americas-libraries-report-2018>

⁹ Michael HOON. Careers: 8 Jobs that Won't Exist in 2030. În: *USA Today*, 13 October 2017 revised 1 November 2017. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.usatoday.com/story/money/careers/2017/10/13/8-jobs-that-wont-exist-in-2030/104219994/>

¹⁰ PEARSON. *The Future of Skills*, 2017. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://futureskills.pearson.com/>

¹¹ ASIS & T. *Letter to the Editor of „USA Today”*, 2017. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: https://ali.memberclicks.net/assets/docs/2017/ALISEBoard_lettertoUSAToday_Oct202017.pdf

- ¹² Rebecca MILLER. The Job Outlook: In 2030, Librarians Will Be in Demand. În: *Library Journal*, 2017. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: https://www.libraryjournal.com/?detailStory=job-outlook-2030-librarians-will-demand-editorial#_
- ¹³ US Bureau of Labor Statistics. *Occupational Employment and Wages*, may 2017. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.bls.gov/oes/current/oes254021.htm>
- ¹⁴ IFLA. *Riding the Waves or Caught in the Tide? Navigating the Evolving Information Environment. Insights from the IFLA Trend Report*, 2013. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: https://trends.ifla.org/files/trends/assets/insights-from-the-ifla-trend-report_v3.pdf
- ¹⁵ *IFLA Trend Reports online platform*. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://trends.ifla.org/insights-document>
- ¹⁶ *IFLA Trend Report 2019 Update*. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: https://trends.ifla.org/files/trends/assets/documents/ifla_trend_report_2019.pdf
- ¹⁷ Neil GAIMAN, Chris RIDELL. Why Our Future Depends on Libraries, Reading and Daydreaming. În: *The Guardian*, 2018. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.theguardian.com/books/gallery/2018/sep/06/neil-gaiman-and-chris-riddell-on-why-we-need-libraries-an-essay-in-pictures>
<https://www.theguardian.com/books/gallery/2018/sep/06/neil-gaiman-and-chris-riddell-on-why-we-need-libraries-an-essay-in-pictures>
- ¹⁸ Leonard KNIFFEL. 12 Ways Libraries Are Good for the Country. În: *American Libraries*, 2010. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://americanlibrariesmagazine.org/2010/12/21/12-ways-libraries-are-good-for-the-country/>
- ¹⁹ Phil MOREHART. 2018 Library Design Showcase: The Year's Most Impressive New and Renovated Libraries. În: *American Libraries*, 2020. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://americanlibrariesmagazine.org/2020/09/01/2020-library-design-showcase/>
- ²⁰ Thomas SENS. 12 Major Trends in Library Design. În: *Building Design & Construction*, 2009. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <https://www.bdcnetwork.com/12-major-trends-library-design>
- ²¹ Stephanie SHOOK. *Top 5 Library Design Trends*, 2018. [online]. Disponibil pe Internet la adresa: <http://www.demcointeriors.com/blog/top-5-library-design-trends/>

Mă joc, învăț, creez, descopăr!

Posibilități de dezvoltare a abilităților sociale, creative și de învățare activă în Biblioteca Națională

Dr. Dana Panighianț

Serviciul Comunicarea Colecțiilor Curente și orientare utilizatori

Biblioteca Națională a României

E-mail: dana.panighiant@bibnat.ro

Biblioteca Națională a României a inaugurat, odată cu mutarea în noul sediu în anul 2012, o sală nouă dedicată preșcolărilor – Ludoteca „Apolodor din Labrador”, intitulată astfel după numele îndrăgितului personaj al scriitorului Gellu Naum, pinguinul Apolodor. Încă de la început s-a urmărit crearea unui spațiu educativ, amenajat în așa fel încât să îi introducă cu ușurință pe copii în lumea cărților și a lecturii și să-i antreneze în activități plăcute de stimulare a creativității, a încrederii în sine, a inventivității și a disponibilității și dorinței de a relaționa cu alți copii.

Sala are o suprafața generoasă de aproximativ 200m², în care Biblioteca Națională pune la dispoziția celor mici un catalog specializat în literatura pentru copii cu vârste cuprinse între 0 și 7 ani și oferă acces la o mare diversitate de publicații, cărți ilustrate, cărți de colorat, cărți sonore, tactile, periodice, BD-uri, e-book, kit-uri de joc instructive, de stimulare a poftelor de joacă și a inteligenței.

The image is a composite graphic. On the left is a poster for 'LUDOTECA Apolodor din Labrador' with various icons and text including 'Atelier pentru copii 4-6 ani' and 'Marți, Miercuri, Joi: 13:00-15:30'. In the center is a photo of a young girl pointing at a book. On the right is a blue box titled 'atelier' with a list of activities.

atelier

- format de lecție interactiv
- completează formarea școlară
- experiența de joc și de învățare
- familiarizare cu fondul documentar

Timp de mai bine de doi ani jumătate, au fost derulate în acest spațiu evenimente organizate în parteneriat cu organizații culturale specializate în activități educaționale pentru copii. La 31 octombrie 2015, beneficiind de implicarea și sprijinul Clubului Rotaract și de un

design interior realizat de arhitecți de la Asociația De-a Arhitectura, „Apolodor din Labrador” a devenit un spațiu specializat, modular, multifuncțional, amenajat într-o notă veselă, colorată și atractivă, cu un mobilier al cărui design sugerează ideea de flux continuu interior – exterior, între spațiul domestic de joacă din sânul familiei și locul de joacă din spațiul citadin sau parcul natural din afara casei, semnificat printr-o „zonă verde” cu copaci stilizați și gradene moi și tablele de scris magnetice cu decupaje în formă de cetate sau ansamblu de case.

Ludoteca „Apolodor din Labrador” este un spațiu unic în Biblioteca Națională, pentru că propune, din punct de vedere arhitectural, atât zone pentru desfășurarea activităților curente specifice unei săli de lectură clasice, cât și zone destinate spectacolelor și activităților didactice nonformale. Copiii pot interacționa și pot explora, pot învăța și se pot familiariza cu ideea de carte, fie că este vorba de cartea cu specific vizual, tactil sau sonor pentru copii de vârste foarte fragede, de cartea de colorat sau de cartea în care preponderent este textul tipărit. Prin programele educaționale pe care le dezvoltă, biblioteca își propune să fie mai aproape de copii și de părinți, în cea mai importantă, delicată și intensă etapă a dezvoltării celor mici. De asemenea, își dorește să le transmită părinților că este necesar să aloce timp și cât mai multă atenție construirii unei relații complexe și funcționale cu copiii lor, să se implice împreună cu ei în activități creative și să le transmită astfel cât este de important ceea ce le propunem spre învățare. Biblioteca își dorește ca atât părinții, cât și educatorii, să găsească în ea un sprijin constant, care să-i ajute în efortul lor de a-i învăța pe copii cum să fie puternici și echilibrați emoțional, pentru a face față mai ușor provocărilor.

În acest fel, începând din anul 2015, Biblioteca Națională a alcătuit un program propriu de ateliere de lectură și de creație atât cu caracter permanent, cât și ocazional și, de asemenea, a administrat o pagină de Facebook dedicată promovării activităților pentru copii și tineri și menținerii unei relații cât mai apropiate cu segmentul de utilizatori interesați de programele acesteia. (Programe pentru copii – Biblioteca Națională: <https://www.facebook.com/ProgrameBibNatRO>).

Având la bază un format de lecție interactiv, programele își propun să completeze formarea școlară și să le ofere copiilor posibilitatea de a trăi experiențe noi de joc și învățare într-un mediu cultural primitiv, cu scopul de a le îmbogăți nivelul general de cunoștințe și de a-i familiariza cu fondul documentar al Bibliotecii Naționale, dar și cu estetica unui spațiu livresc.

Iată titlurile atelierelor curente pe care Biblioteca Națională le oferă în prezent, împreună cu scurte prezentări ale lor:

- Atelierul de lectură *Citim și povestim cu Apolodor* – își propune să atragă copiii spre lectură, să le dezvolte atenția, capacitatea de concentrare, imaginația și creativitatea, prin dialoguri pe marginea poveștilor citite, prin alte metode adaptate vârstelor mici.
- Atelierul de educație plastică *Desenăm cu Apolodor* – încurajează creativitatea, stimulează imaginația și simțul observației. Copiii sunt inițiați în diferite tehnici de pictură, desen și modelaj, pe diverse teme preluate din povești sau referitoare la mediul înconjurător.
- Atelierul de audiție *Povești într-o ureche* – propune copiilor audiții de povești, de tipul „Noapte bună, copii!”, povestiri, legende și piese de teatru, care să le dezvolte memoria, atenția și puterea de concentrare, dar și capacitatea de a transpune și de a reinterpretă ceea ce au ascultat, folosind alte limbaje și tehnici.
- Videoatelierul *CineApolodor* – copiii vizionează ecranizări ale unor basme și povești, filme artistice și documentare, desene animate etc., care se constituie în puncte de pornire pentru dialoguri, dezbateri, interpretări, jocuri de rol. Se urmărește dezvoltarea puterii de concentrare asupra imaginilor în mișcare, surprinderea detaliilor semnificative, înțelegerea trăsăturilor de caracter ale personajelor și a relațiilor dintre acestea, creșterea capacității de interpretare și de exprimare.
- La finalul programului de ateliere, părinții sunt invitați și încurajați să petreacă timpul împreună cu proprii copii în mod plăcut și instructiv, citindu-le povești. Momentul se numește *Părinții citesc copiilor*.

Titlurile atelierelor
curente:

1. Atelierul de lectură
„Citim și povestim cu
Apolodor”
2. Atelierul de
educație plastică
„Desenăm cu
Apolodor”
3. Atelierul de audiție
„Povești într-o
ureche”
4. Videoatelier
„CineApolodor”

O altă serie de ateliere care se adresează copiilor preșcolari este Atelierul de carte rară. Acesta este o adaptare a Atelierului de carte rară conceput, inițial, pentru copii cu vârsta între 6 și 12 și care le propune școlărilor aspecte legate nu doar de lectură și de conținutul cărților, ci și de istoria și estetica lor. Pentru copiii preșcolari, Biblioteca propune două titluri: *Cele mai frumoase litere* și *Cele mai frumoase pagini de carte*.

Cele mai frumoase litere este un atelier pentru copiii cu vârsta între 4 și 6 ani, în care aceștia sunt invitați la un exercițiu de imaginație și de măiestrie artistică, în care să construiască și să ornamenteze literele alfabetului. Pentru copii, scrierea și decorarea primei litere a prenumelui într-o manieră artistică poate fi o activitate atractivă și stimulativă, în egală măsură. De aceea, sunt invitați să creeze propriile simboluri personale în imagine și culoare.

Cele mai frumoase pagini de carte, propus pentru aceeași grupă de vârstă, este un atelier în care copiii descifrează alfabetul vizual al ilustrațiilor de carte. Cărțile pentru copii ne vorbesc prin formă, textură, culoare mai mult decât orice altă carte. La acest atelier, copiii participă la ședințe de lectură, continuate cu ateliere de ilustrație de carte: se citește, se discută pe teme date, se compun scurte rezumate ale fragmentelor citite și apoi copiii creează o ilustrație ad-hoc, având în atenție compoziția generală plastică a paginii.

Pe lângă programele pentru copiii preșcolari, Biblioteca Națională organizează ateliere pentru elevii din ciclurile gimnaziale și liceale și evenimente culturale, instructiv-recreative. Acestea își propun să pună în valoare și să încurajeze talentele și capacitățile elevilor în diferite domenii ale artelor și cunoașterii și să stimuleze participarea lor la activități cât mai variate, în contexte nonformale.

Astfel, Atelierul de carte rară organizat pentru copiii de gimnaziu și de liceu și, ocazional, propus și adulților aduce în atenția participanților documente reprezentative păstrate în cadrul serviciului Colecții speciale (cărți tipărite, manuscrise cu o valoare istorică, documentară și artistică aparte) și încurajează studiul pe document. Copiii sunt invitați să descopere frumusețea și bogăția patrimoniului cultural scris, mărturie vie a trecutului și temelia dezvoltării culturii și literaturii actuale, într-un exercițiu de imaginație în care, aflați într-un scriptorium sau într-un atelier de anluminură – leagănul tipografilor de astăzi, povestesc despre felul în care erau realizate cărțile înainte și după apariția tiparului, despre copiiști, miniaturisti, tipografi, despre Ceasloavele, Evangheliarele și Cazaniile scrise, tipărite și ornamentate de-a lungul epocilor, despre tipografi renumiți, despre ediții princeps și despre volume care au „văzut lumina tiparului” în condiții grafice deosebite. Pe parcursul acestor ateliere, participanții sunt încurajați să descopere arta scrisului și să picteze pe diferite tipuri de hârtie, să utilizeze diferite tehnici de redare vizuală, învață să creeze și să ornameze pagini de manuscris, să tipărească și să realizeze coperti și legături de carte, în timp ce parcurg, alături de specialiști și iubitori de carte, istoria și arta cărții manuscrise și tipărite. Acest atelier se organizează o dată pe lună (ultima zi de joi) sau la cerere, pentru solicitări venite din partea școlilor sau în programele de tip after school. Inițial, proiectul a fost conceput pentru a fi derulat în Sala pentru copii și tineret „Ionel Teodoreanu”, coordonată de doamna Corina Cristea.

Studiile de specialitate arată că acei copii care citesc de plăcere au rezultate mai bune la toate disciplinele școlare decât cei care evită contactul cu cartea, dar și în dezvoltarea abilităților sociale și a inteligenței emoționale. Cititul stimulează învățarea continuă, aducând un beneficiu de neprețuit în formarea bagajului de cunoștințe generale și în eficiența studiului individual. Dacă până nu de mult se considera că o condiție a reușitei personale și profesionale este reprezentată doar de abilități, care vizează inteligența verbală și logico-matematică, recent s-a observat că această reușită este condiționată și de abilitățile sociale și de inteligență emoțională, care garantează eficiența în domeniul relațiilor interpersonale, al comunicării, al rezolvării situațiilor conflictuale

și luării deciziilor. Pedagogii specialiști în educația copiilor propun, în prezent, metodologii de lucru care să-i încurajeze pe cei mici să considere cărțile ca fiind prietenii lor.

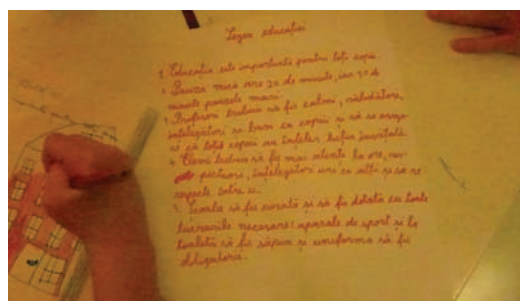
De aceea, Biblioteca își dorește să aducă în atenția copiilor și a părinților o paletă cât mai largă de activități, complementare celor propuse de sistemului școlar. Școlile îi educă și îi formează pe copii. La următorul nivel se află instituțiile de cultură, bibliotecile, muzeele, teatrele, alte organizații din sfera culturală, care trebuie să fie alături de ei, să îi „invite” și să îi „preia” de pe băncile școlii și să le ofere posibilitatea de a se împlini și de a se manifesta/exprima public.

În acest sens, Biblioteca Națională, prin programele sale culturale și educaționale, în concordanță cu politicile educaționale pe termen mediu și lung ale statului, înțelege să se promoveze ca spațiu cultural deschis cetățenilor țării printr-un program de manifestări care să sporească aflulul de public, să educe public și să formeze viitori utilizatori. Iar în ceea ce privește tinerele generații, a urmat în ultimii ani două linii de dezvoltare:

- Promovarea în fața publicului tânăr a unei instituții de cultură care inițiază, promovează, susține și încurajează coordonarea unor acțiuni ample, destinate

tinerilor utilizatori, de parteneriat interinstituțional și interdepartamental, în vederea obținerii unor rezultate comune în domeniul culturii și educației.

- Organizarea de ateliere și activități de prezentare a fondurilor documentare deținute de Biblioteca Națională a României, organizarea de expoziții tematice de carte curentă și alte tipuri de documente din cadrul colecțiilor bibliotecii, integrate unor manifestări mai largi de atragere a publicului tânăr.

Astfel, pe lângă atelierelor curente săptămânale și lunare, Biblioteca Națională oferă o serie de ateliere tematice în cadrul programelor naționale *Școala altfel: Să știi mai multe, să fii mai bun!* și *Nocturna Bibliotecilor*, programe dedicate activităților educative extracurriculare și extrașcolare. Sunt marcați, de asemenea, anii aniversari, precum *Anul cărții*, *100 de ani de la Marea Unire* etc. și zilele aniversare, precum *Ziua Internațională a Cititului Împreună*, *Ziua Limbii Române*, *Ziua Iei*, *Ziua Internațională a Pinguinului* etc. Biblioteca Națională

Ludoteca Apolodor din Labrador

Program:

Vizionare de film
17:00 - 21:00

Atelier de educație juridică 18:30 - 20:00

Recital de muzică clasică 20:15 - 21:00

28 septembrie
Nocturna bibliotecilor 2018
Pactul Lecturii

www.bibnat.ro
f/BibNatRo
f/goo.gl/KGScF6

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

participă la aceste campanii de mobilizare dedicate valorilor și simbolurilor culturale naționale și internaționale, oferind vizitatorilor un pachet de activități creative și recreative de impact pentru cititorul actual, alături de experiențe culturale cât mai atractive, într-un spațiu comunitar deschis aventurilor cunoașterii și care este perceput de public ca principal liant al românilor iubitori de cultură, de frumos și de adevăr.

Pe lângă atelierele de lectură și creativitate, precum *Atelier Dada de picto-sculpto-poezie*, *Amprente și ștampile*, *Atelier maraton de carte rară* etc., s-au organizat în cadrul acestor evenimente expoziții de pictură și proiecte școlare, recitaluri și spectacole de muzică, dans contemporan, popular și balet, susținute de elevi ai școlilor de artă din București și din țară. Prin intermediul acestor evenimente Biblioteca și-a propus să creeze un prilej de întâlnire dintre elevii de la școlile teoretice cu cei ai școlilor și colegiilor vocaționale. Atelierele tematice, spectacolele de muzică clasică și dans contemporan aduc în atenția elevilor și a cadrelor didactice de la școlile teoretice activitatea și preocupările artistice ale elevilor din unitățile de învățământ cu caracter vocațional, în cadrul unor evenimente care promovează convergența dintre literatura și muzica românească clasică și contemporană, arta plastică și coregrafie.

De asemenea, Biblioteca propune utilizatorilor ateliere cu ocazia sărbătorilor de Paști și de Crăciun, ateliere de primăvară organizate în săptămâna 1 – 8 martie, ateliere de toamnă, în care copiii află despre culorile specifice fiecărui anotimp, despre armonia dintre ele, despre felul în care acestea, culorile și armoniile cromatice, se succed de-a lungul celor patru anotimpuri și își pun amprenta asupra peisajului înconjurător. Tematicile atelierelor sunt în legătură unele cu altele, dar și de sine stătătoare, astfel încât doritorii să poată participa la mai multe dintre ele.

Povești în rame colorate, program desfășurat pe tot parcursul lunii iunie – care marchează Ziua Internațională a Copilului (1 Iunie) și Ziua Educatorului (5 Iunie), derulează mai multe tipuri de activități, ateliere de lectură și creativitate, întâlniri cu autori de literatură pentru copii, ateliere susținute de educatori și profesori, artiști artizani, precum și expoziții de pictură și de proiecte realizate de preșcolari și elevi din ciclul preuniversitar, în cadrul orelor de clasă.

Prin aceste programe de educație alternativă prin literatură și artă, prin abordarea unei palete cât mai largi de domenii ale cunoașterii, de atragere și fidelizare a copiilor preșcolari și școlari, precum și a părinților, și de colaborare cu instituții de învățământ teoretic și vocațional, avem în atenție coagularea unui mediu educațional deschis și prietenos între cei trei factori sociali principali, implicați în formarea copilului: Familie – Școală – Bibliotecă.

În acest sens, trebuie amintită tabăra de vară din 2016, intitulată *Jurnal de vacanță la Biblioteca Națională a României*, un program care s-a transformat în seria cu același nume și care se desfășoară de-a lungul mai multor zile. La fiecare întâlnire au loc ședințe de lectură cu voce tare, discuții pe marginea textelor, se alcătuiesc fișe de lectură, iar în partea a doua a atelierului copiii ilustrează pasajele care i-au impresionat cel mai mult. La sfârșitul programului, fișele și planșele realizate de fiecare participant sunt legate într-un *Jurnal de lectură*, un album cu coperte, realizate tot de ei, și care are la final mai multe planșe veline pentru înregistrarea următoarelor lecturi de vacanță. Copiii participă personal la realizarea legăturii. În tabăra de lectură, copiii au fost alături de bibliotecari de-a lungul a cinci zile, s-au bucurat de un program complex, au parcurs împreună cu ei drumul pe care îl face cartea în Biblioteca Națională, de la intrare până la așezarea pe raft, s-au familiarizat cu activitățile mai multor servicii reprezentative pentru o bibliotecă națională, au participat la ateliere de lectură, educație plastică și activități instructiv-recreative. Unul din momentele cele mai așteptate pentru copii a fost cel de la laboratorul de restaurare, unde împreună cu specialiștii de acolo au realizat forțașul pentru albumele de vacanță, folosind o tehnică specială – în baie de apă.

Peisaje, frunze, flori, insecte, fructe, animale sau jucării, toate acestea compun universul apropiat al copilului și pot fi transformate în motive de studiu și de stimulare a interesului pentru lumea înconjurătoare și pentru înțelegerea ei, dar și pentru o joacă de tip creativ, în cadrul unor mici colectivități constituite ad-hoc.

Un alt proiect de promovare a colecției de carte bibliofilă, care se găsește în cadrul *Colecțiilor Speciale* ale Bibliotecii, a fost derulat în perioada 24 noiembrie 2017 – 15 martie 2018 și a avut ca punct de plecare o expoziție eveniment marca Adina Nanu. Profesor universitar, critic și istoric de artă, doamna Adina Nanu a propus Bibliotecii Naționale expoziția *Ocolul Lumii în 80 de minute, după Jules Verne*, care cuprindea costume și obiecte de epocă din propria colecția – „... nu o reconstituire fidelă a unor fapte reale, nici relatarea unui studiu științific, ci o fantezie menită să stârnească imaginația, un fel de ilustrare a unei cărți în care desenele sunt înlocuite cu veșminte și obiecte autentice care ar fi putut fi văzute de Jules Verne și eroii săi, la sfârșitul secolului al XIX-lea”¹. Se oferea astfel posibilitatea de a fi prezentate, alături de exponatele care alcătuiau lumea „modei” sfârșitului de secol XIX, reproduceri ale ilustrațiilor realizate de artiștii francezi Léon Benett (1839-1916) și Alphonse de Neuville (1836-1885), care împodobesc primele ediții ale romanelor *Ocolul Lumii în 80 de zile* și *Castelul din Carpați* și, de asemenea, o hartă *Le Tour du monde en 80 jours – itinéraire, moyens de transport et villes-stations du voyage* (Planisphère éditée par Gadola & Cie à Paris, 1916), restaurată în laboratoarele Bibliotecii. În cadrul expoziției, au avut loc întâlniri cu copii și tineri, care au venit cu părinții sau în grupuri, ateliere de lectură și ateliere de carte rară, în care au fost prezentate, comparativ, ediții mai vechi sau mai noi ale volumelor menționate. Copiii au citit și au desenat secvențe ale drumului dintre Londra și San Francisco, străbătut de protagoniștii romanului *Ocolul Lumii în 80 de zile*, fiind inspirați de costumele tradiționale autentice și de obiectele și mijloacele de transport specifice locurilor prin care au trecut personajele.

În prezent, la ateliere se înscriu anual în jur de 2.300 de copii. În același timp, Biblioteca Națională își dorește ca și sălile destinate copiilor și tinerilor să ofere un cadru cât mai primitor și mai atractiv, unde atât copiii, cât și părinții să se apropie cu ușurință de documente, să fie antrenați să experimenteze, să descopere și să inventeze noi posibilități de petrecere a timpului liber și de comunicare.

În stadiul de proiect se află două festivaluri care se adresează elevilor din învățământul preuniversitar: un festival de teatru, poezie și producții literare pentru copii și tineri, conceput a fi organizat cu ocazia Zilei Internaționale a Teatrului pentru copii și tineret, și un festival de muzică intitulat *MusicalFest*, dedicat Zilei Internaționale a Muzicii. Trebuie spus că Ziua Internațională a Teatrului pentru copii și tineret este sărbătorită anual începând din anul 2001, în data de 20 martie, sub îndemnul „*Du un copil la teatru!*”, fiind un bun prilej pentru un schimb de experiențe teatrale în peste 80 de țări ale lumii. Cu această ocazie sunt organizate reprezentații de teatru și lecturi în aer liber, întâlniri între artiști și public, urmărindu-se educarea celor mici prin teatru, prin poveștile puse în scenă și prin prezentarea personajelor din lumea basmului și a cărților pentru copii. Ziua Internațională a Muzicii, sărbătorită la 1 octombrie, a fost propusă în 1975 de renumitul violonist și muzicolog Yehudi Menuhin; ea promovează toate genurile artei muzicale și, în acest cadru, idealurile de pace și prietenie între popoare.

Festivalurile organizate Biblioteca Națională, ca și celelalte tipuri de manifestări culturale adresate copiilor și tinerilor, au un format accesibil publicului și un impact cultural și educativ eficient. Ele păstrează caracterul educativ și recreativ al programelor oferite până în prezent, fie că ne gândim la dezvoltarea personală, fie la dezvoltarea de grup.

S-a publicat și se publică mult în domeniul educației în general, noile teorii bazându-se atât pe studii științifice, cât și pe cercetări și opinii avizate ale unor oameni de litere. În acest sens, poate fi adusă în atenție una dintre ideile nuanțate de Mircea Eliade în volumul *Taina Indiei*: „*Noi apreciem, e drept, pe aceia care au memoria vie a cărților, care ne pot vorbi despre autorii favoriți, pot cita copios pasaje întregi și întreprind oricând exegeze. Dar nu e mai puțin adevărat că cei mai prețioși cititori sunt aceia care uită cărțile, care asimilează atât de personal gândurile sau emoțiile autorilor citați, încât nici nu-și mai amintesc de unde le-au luat. Asemenea cititori izbutesc să transforme funcția aceasta dificilă a lecturii într-o funcție organică, naturală, imitând gestul naturii, căci, după cum se știe, natura nu păstrează niciodată contururile și formele*

*obiectelor asimilate, memoria lor, ci transformă neconținut substanța*². În acest fragment, Mircea Eliade validează abordarea liberă și crarakterul interdisciplinar al manifestărilor culturale pentru copii, fără să pună mai prejos lectura aplicată, severă pe care o practica el însuși.

Bibliotecile publice și mai ales bibliotecile de mari dimensiuni, care desfășoară activități metodologice, pot constitui un mediu favorabil pentru investigarea relației dintre actul de a citi și conceptualizarea lecturii și, de asemenea, pot juca un rol important în explicarea fenomenului prin care o idee se transformă într-un „loc al memoriei”. De aceea, și Biblioteca Națională încercă, cu ajutorul instrumentelor pe care le deține și fiind mereu alături de părinți și de școală, să susțină tînăra generație în efortul ei pentru o dezvoltare liberă, integrală și armonioasă și își dorește ca prin eforturile comune și programele direcționate să le inspire copiilor „virtutea transformării substanței cărților”³.

Note

¹ Caiet de sală al expoziției *Ocolul Lumii în 80 de minute, după Jules Verne*.

² Mircea ELIADE. *Taina Indiei: Texte inedite* / ed. îngrijită și cuvânt înainte de Mircea Handoca; postfață de Horia Nicolescu. București: Editura Icar, 1991, p. 109.

³ *Idem*.

The role of libraries and information professionals at enhancing senior citizens media and health information literacy

---

Agusta Palsdottir

Introduction

The proportion of senior citizens in the world population is growing rapidly. It is expected that from 2013 to 2050 the number of people aged 60 years and older will more than double globally¹. In Western countries, the predictions are slightly lower, with the proportion of senior citizens forecasted to double, from 11% in 2006 to 22% in 2050².

This major demographic shift poses challenges and a need to prepare for the increasing number of senior citizens. It is important to advance their prospects of enjoying independence for as long as possible and to ensure their wellness and quality of life. It involves promoting their possibilities to manage their everyday life affairs, as well as their opportunities to participate in the community and continue to contribute to it. Inspiring them to stay healthy for as long as possible is essential, for both the individuals and society, as it is likely to support their independence.

Lifelong learning about healthy lifestyle

It is of major importance for seniors to take an active part in health promotion and to practice a healthy lifestyle. As a prerequisite, it is not only necessary for them to possess knowledge about healthy behavior, they need to maintain their understanding of healthy living by adding new information to their current level of knowledge.

The term health literacy is important in this context. According to World Health Organization (1998), health literacy stands for “*the cognitive and social skills which determine the motivation and ability of individuals to gain access to, understand and use information in ways which promote and maintain good health*”³. In addition, the Medical Library Association’s (MLA) has defined health information literacy as “*the set of abilities needed to: recognize a health information need; identify likely information sources and use them to retrieve relevant information; assess the quality of the information and its applicability to a specific situation; and analyze, understand, and use the information to make good health decisions*”⁴. These concepts are closely

related to a joint definition by UNESCO and IFLA (International Federation of Library and Information Association) of Media and Information Literacy, which allows individuals to “... *access, retrieve, understand, evaluate and use, create, as well as share information and media content in all formats...*”⁵. The term Media and Health Information Literacy (MHIL) is used in this paper, as it combines the concepts discussed above.

Competency in MHIL is important as a tool for lifelong learning, which provides people with better opportunities to make informed health decisions. Furthermore, there are indications of a positive connection between healthy behavior and MHIL⁶. Possessing these competencies can provide senior citizens with more confidence and strengths that may support them in remaining healthy, independent, and active members of society. It is, therefore, important that libraries and information specialists take a leadership role in enhancing their MHIL and thereby their opportunities for healthy living.

The key elements of MHIL are that people possess the motivation and the personal skills that allow them to acquire information and draw knowledge from it (National Institute of Health, 2016)⁷. The need to pay more attention to motivation, especially how interest in a topic may act as a driving force that inspires people to seek health information, has been stressed in several studies⁸.

Access to quality information appropriate to senior's needs, which can be sought through the preferred information channels, is furthermore of significance for their lifelong learning. Another important factor of MHIL is the evaluation of information quality. It has, for example, been noted that attitude towards information sources, such as the ideas that people have about reliability and usefulness, may influence the use⁹. Findings from several studies indicate that people tend to rate the reliability of the information on the internet lower than information in other channels¹⁰. Because health information is increasingly being disseminated digitally this is of concern, particularly for senior citizens who have been later to adopt the use of internet sources than those who are younger¹¹. It is therefore vital to enhance their MHIL by guiding them as to where quality health information can be accessed on the internet, as well as how the quality of the information can be evaluated. Otherwise, they may be cut off from using digital information to make rational decisions about their health related behavior.

Aim and research questions

The current study aims to investigate certain aspects of MHIL among Icelanders who are 60 years or older to improve knowledge about seniors can be supported at lifelong learning about a healthy lifestyle.

The possibilities of senior citizens to improve their knowledge in order to make informed choices that promote health and wellbeing is a crucial issue. It may have an impact on their wider prospects for remaining strongly connected to the community and on their quality

of life. Yet, some questions about their skills at MHIL remain unanswered. Identifying some of the factors related to this may open opportunities to support and strengthen their skills. Subsequently, the capacity of seniors to seek information and knowledge can be enhanced.

It has been traditional in western countries to use the retirement age to define senior citizens¹². In Iceland elderly is defined by law as people who have reached the age of 67¹³, when it is usual for people to retire. This has, however, been criticized for not taking into consideration the heterogeneity of senior citizens. It has been pointed out that people's chronological age is less important than their physical, cognitive, and social capabilities¹⁴. In Iceland, it is customary and preferred by older adults to use the term senior citizens and therefore it is used in this study. Furthermore, following the viewpoint that there is no clearly defined age when people become seniors, the associations for senior citizens in Iceland admit those who have reached the age of 60 to become members.

Classifying all seniors together in one age category may obscure differences among them while comparing sub-groups can generate differences and similarities between them. Given the above, it was decided that people who have reached the age of 60 should be included in the study and that those who are at the age 60 to 67 years, a group who is approaching retirement, should be compared with people aged 68 years or older, who have reached the retirement age. In addition, it was decided to examine the effects of sex and education on their MHIL.

The focus of recent studies has mainly been on how seniors have adapted to the digitalization of health information. Although this is an important aspect, the information environment that people live in is more diverse and complex. It includes not only digital information but rather information in various formats, which can be accessed in different ways. The present study aims at gaining a more holistic picture by examining senior citizen's MHIL within a broad network of information sources and channels, which can be accessed by different means of information-seeking methods. The paper will seek answers to the following questions:

1. Do the age groups 60-67 years old and 68 years or older differ in:
  - a. Motivation to seek knowledge about a healthy lifestyle?
  - b. Information seeking behavior?
  - c. Evaluation of information?
2. Do the age groups 60 to 67 years old and 68 years or older differ in their motivation, information seeking, and evaluation of information, by sex and/or education?

Methods

The data were gathered in spring 2012, using the internet and a telephone survey from two random samples of 600 people each, aged 18 years and older from the whole country. The datasets were merged, allowing answers from all individuals belonging to each set of data. The total response rate was 58.4%.

The current study involves only participants who are 60 years and older. A total of 176 people participated in the study, 86 women and 90 men. Participants aged 60 to 67 years were 87 while 89 participants were 68 years or older.

Measurements and data analysis

The following measurements were used in the study:

1. **Socio-demographic information** included traditional background variables: sex, age, education, marital status, residence, and income. Based on the previous analysis the variables sex and education are used in the current study. Education was measured as the highest level of education completed. Three levels were distinguished: (1) primary education, those who have finished compulsory education; (2) secondary education, those who have completed vocational training or secondary school; (3) university education.

2. **Age groups.** To assess how MHIL relates to age, the participants were divided into two groups, people aged 60 to 67 years and those who are 68 years and older.

3. **Motivation** was assessed by asking two questions: “*How interested are you in information about health and lifestyle?*”, and “*Do you talk about health and lifestyle with others?*”. Both questions contained a 5-point response scale (5: Very interested/Very often – 1: No interest at all/Never).

4. **Information seeking** was examined by asking: “*Have you sought information about health and lifestyle in any of the following sources?*”. A list of 25 information sources was presented at each question. A five-point response scale was used (5: Very often – 1: Never).

5. **Quality of information.** This was examined by two questions: “*How useful do you find information about health and lifestyle in the following sources?*”, and “*How reliable do you find information about health and lifestyle in the following sources?*”. The questions had a five-point response scale (5: Very useful/reliable – 1: Don’t know). The same list of information sources was presented at both questions as at the questions about information seeking.

Factor analysis was used to extract three factors that were named: Media, Health specialists, and the Internet. The Media contains information in television, radio, and printed newspapers, Health specialists contain information in print from health specialists, as well as discussions with specialists of the health professions. The Internet contains all digital information, including websites by the health care system or health specialists and information in social media.

ANOVA (one-way) was performed to examine differences across the age groups, as well as the effects of sex and education, and how it interacts on the age group’s motivation, information seeking, and evaluation of information.

Results

Results about the motivation for seeking knowledge about healthy lifestyle are presented first and after that results about information seeking in the channels Media, Health specialists, and the Internet. Finally, results about the evaluation of the usefulness and reliability of the information in the same channels will be presented. All results are presented as mean figures.

Motivation to seek knowledge about healthy lifestyle

Motivation to seek knowledge about healthy living was measured by two variables, participants' interest in information about the topic and how often they discussed it with others.

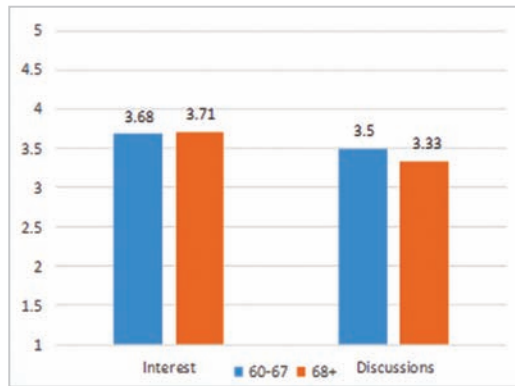

Fig. 1. Motivation to seek knowledge about healthy lifestyle – Difference by age

As can be seen from Figure 1 motivation is very similar across the age groups and above medium (3). When the participants' interest in information about healthy living ($p=0,793$) and how often they discussed the topic with others ($p=0,215$) was examined, no significant difference was found across the age groups.

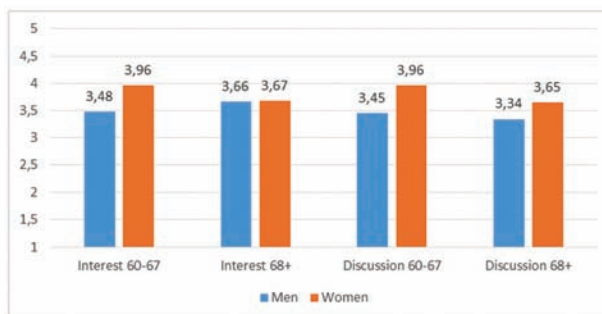
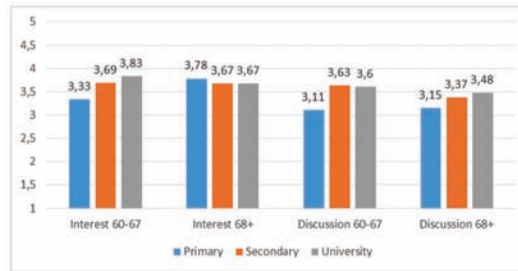

Fig. 2. Motivation to seek knowledge about healthy lifestyle – Difference by sex and age

Figure 2 shows that women in the younger age group were somewhat more interested in information than men, however, the difference was not significant ($p=0,934$). In the age group 68 years and older there was not a difference by sex ($p=0,605$). Furthermore, women in both the younger ($p=0,083$) and the older group ($p=0,288$) discussed the topic of healthy living more frequently than men, but the difference was not significant.

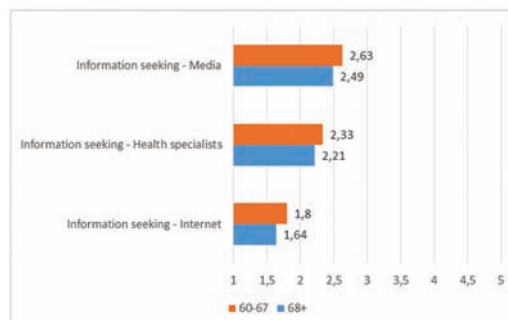
Fig. 3. Motivation to seek knowledge about healthy lifestyle – Difference by education and age

Participants with primary education in the younger group were least interested in the information while those with a university education were most interested. However, the difference was not significant, ($p=0,089$). In the older group, the mean figures were almost identical for each educational group and no significant difference was detected ($p=0,872$).

Results about discussions revealed that, in both the younger ($p=0,11$) and the older group ($p=0,498$), participants with primary education talked less often with others about this topic than those with secondary and university education, but the difference was not significant. (See Figure 3).

Information seeking

Information seeking was investigated for the channels Media, Health specialists, and the Internet. Results about the difference by age groups will be introduced first. This will be followed by results about the effects of sex and.

Fig. 4. Information seeking – Difference by age

As Figure 4 shows, both age groups sought information most often in Media and least often on the Internet. Also, those aged 68 years and older sought information somewhat less often than those who are aged 60 to 67 years, in all channels. Nevertheless, the difference across the age groups was very small and not significant (Media ($p=0,42$), Health specialists ($p=0,347$), Internet ($p=0,189$)).

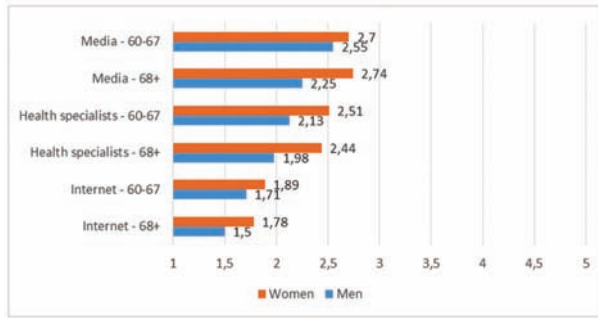

Fig. 5. Information seeking – Difference by sex and age

Figure 5 shows that women in both age groups sought information more frequently than men. In the younger group, women sought information significantly more often than men from Health specialists ($p=0,037$). The difference by sex was not significant for Media ($p=0,507$) and the Internet ($p=0,311$). In the older age group, women sought information significantly more often than men in Media ($p=0,038$) and from Health specialists ($p=0,015$), while the difference for the Internet ($p=0,098$) was not significant.

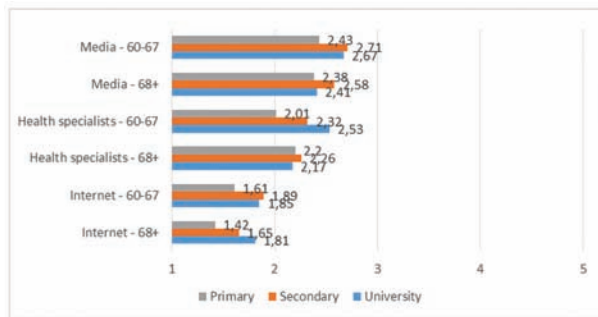
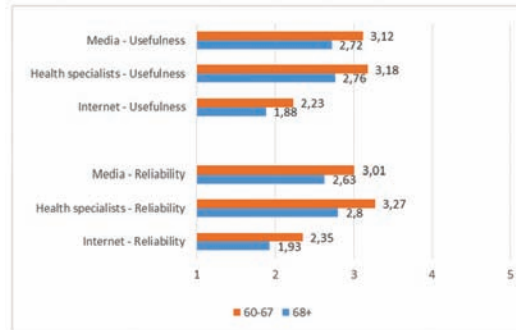

Fig. 6. Information seeking – Difference by education and age

An examination of how education and age interacted on information seeking revealed slight differences by educational groups (Figure 6). Those who have primary education tend to seek information less often than those who have secondary and university education, particularly on the Internet. However, no significant difference was found in the younger group, Media ($p=0,695$), Health specialists ($p=0,144$), Internet ($p=0,544$), nor in the older group, Media ($p=0,749$, Health specialists ($p=0,933$), Internet ($p=0,278$)).

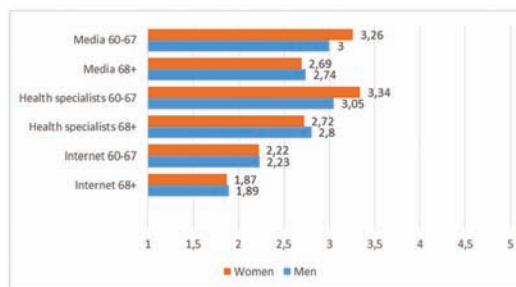
Evaluation of the quality of information

Evaluation of the quality of information was examined by asking about the usefulness and the reliability of the information. Results will be presented in the same sequence as for information seeking.

Fig. 7. *Usefulness and reliability of information – Difference by age*

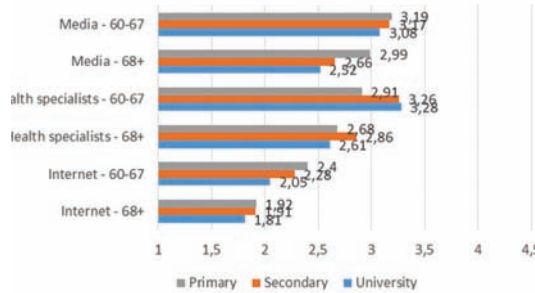
As can be seen in Figure 7, both age groups considered information on the Internet to be less useful and less reliable than the information in Media and from Health specialists. The younger age group considered the usefulness of the information in Media ($p=0,013$), from Health specialists ($p=0,014$), and on the Internet ($p=0,038$), to be significantly higher than the older group. Likewise, the younger group considered the reliability of the information in Media ($p=0,021$), from Health specialists ($p=0,007$), and on the Internet ($p=0,003$), to be significantly higher than the older age group.

Fig. 8. *The usefulness of information – Difference by sex and age*

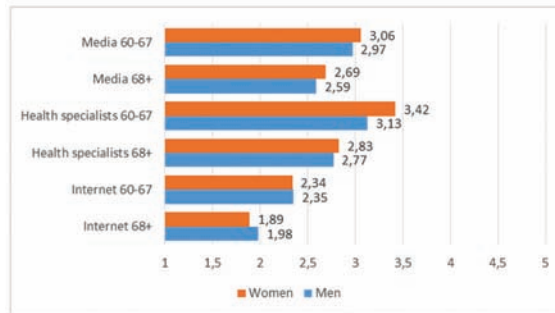
Figure 8 shows that apart from women in the younger age group, who considered information in Media and from Health specialists to be somewhat more useful than men, the evaluation of the channels was identical for men and women. In both the younger and

older group respectively, there was no significant difference for evaluation of information in Media, ($p=0,254$); ($p=0,84$), from Health specialists ($p=0,225$); ($p=0,736$), and on the Internet ($p=0,969$); ($p=0,908$).

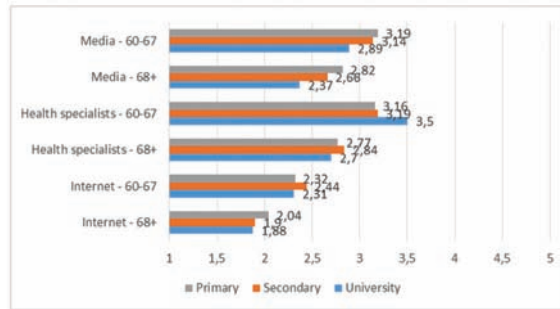
Fig. 9. *The usefulness of information – Difference by education and age*

Figure 9, shows that all educational groups, in both age groups, consider information on the Internet to be least useful. Furthermore, those who have a university education, in both age groups, consider the information in all channels to be somewhat less useful than those who have primary and secondary education. However, in both the younger and older group respectively, the difference was not significant for Media, ($p=0,916$); ($p=0,319$), Health specialists, ($p=0,515$); ($p=0,674$), and the Internet, ($p=0,593$); ($p=0,926$).

Fig. 10. *Reliability of information – Difference by sex and age*

As can be seen in Figure 10, the evaluation of the reliability of information is in most cases almost identical for men and women. Furthermore, in both age groups, men and women considered information on the Internet to be least reliable, and information from Health specialists to be somewhat more reliable than the information in Media. In both the younger and the older group respectively, there was no significant difference by sex for evaluation of the reliability of information in Media, ($p=0,695$); ($p=0,654$), from Health specialists, ($p=0,239$); ($p=0,814$), and on the Internet, ($p=0,955$); ($p=0,584$).

Fig. 11. *Reliability of information – Difference by education and age*

Figure 11 shows that those who had a university education, in both the younger, ($p=0,916$), and the older group, ($p=0,319$), evaluated information in Media as somewhat less reliable than those who had secondary and university education, although the difference was not significant. In the younger group, ($p=0,515$), participants with university education considered information from Health specialists to be somewhat more reliable than participants with primary and secondary education, while in the older group the evaluation was almost identical by educational groups, ($p=0,674$). For neither age group, the difference was significant. For the Internet, the evaluation was almost identical and no significant difference was found across educational groups, in both the younger ($p=0,593$) and the older group ($p=0,926$).

What all educational groups had in common, in both the younger and the older age group, was that information on the Internet was considered less reliable than information from Health specialists and in Media. Furthermore, participants with university education in both age groups found information from Health specialists to be somewhat more reliable than the information in Media.

Discussion

Senior citizens form the fastest-growing group both in western societies and many other parts of the world¹⁵. It is vital to optimize their opportunities to remain in control of their lives, as independent and active participants of the community. Otherwise, they may be faced with social exclusion¹⁶ and as a consequence a diminished quality of life. Enhancing their prospects of enjoying good health for as long as possible not only supports their chances of maintaining autonomy and wellness but can also help reduce prejudice against seniors.

The current study examined various aspects of MHIL among Icelanders aged 60 years or older. Instead of classifying all seniors in one age category, as quantitative studies often do, the study aimed at investigating similarities and differences among them. This was done by comparing results about two age groups, people 60 to 67 years old and those who are 68 years or older. In addition, the study explored the effects of sex and education for each group.

Motivation to acquire knowledge about healthy living is one of the key elements of MHIL¹⁷. In particular, interest in healthy behavior has been recognized as an important factor¹⁸. Although the age groups were found to be similarly motivated, results about sex and education revealed some differences. In the younger group, men and people with primary education were somewhat less interested. In both age groups, men were inclined to discuss the topic less frequently than women, and those with primary education less often than people with more education. None of these differences were statistically significant but the findings nevertheless stress the importance of giving special attention to men and people with the lowest level of education.

The findings about information seeking revealed both similarities and differences across the age groups. Contradictory to what studies have sometimes reported, that seniors differ in source preference by age¹⁹, both groups sought information most often in the Media and least often on the Internet. Results about information seeking, however, revealed that the younger group sought information slightly more often in all information channels than the older group. Although this is similar to findings from other studies²⁰, it needs to be kept in mind that the difference across the age groups was very small and not significant.

Previous studies have reported women to be more likely to seek information about health than men²¹. The results are in line with this, as women sought information more frequently than men. Nevertheless, a significant difference was not detected for all channels. It has also been noted that the more educated people are, the more likely they are to engage in purposive health information seeking²². Although the results here show that participants with primary education tend to seek information somewhat less often than those who are more educated, no significant difference was revealed across the age groups.

Evaluation of the quality of information is an important aspect of MHIL. In the past years, the discussion has centered on the Internet, with health specialists raising concerns²³. Prior studies show that people consider information on the Internet to be less important than information by health specialists²⁴. However, findings also indicate that the perceived importance of online health information is growing, particularly in countries that have high Internet usage²⁵.

Relatively little is though known about how senior citizens evaluate health information in different information sources or channels. The results of the study show that the older age group was significantly more critical of information in all channels than those who are younger. What the age groups, however, had in common was that they found information on the Internet to be less useful and reliable, than information in Media and from Health specialists. An examination of the effects of sex and education further supported this finding, as men and women in both age groups, as well as all educational groups in both age groups, considered information on the Internet to be least useful and least reliable.

The overall study is limited by a rather low response rate of 58.4%. This is considered satisfactory in a survey but nevertheless raises the question, whether or not those who answered are giving a biased picture of those who did not respond. Nevertheless, the study results may provide valuable information about the MHIL of the senior citizens.

Conclusion

It is of major significance to support and enhance senior citizens possibilities to remain healthy and active members of society, for as long as possible. A necessary prerequisite for this is that they maintain their understanding of healthy living. Competency in MHIL is important as a tool for lifelong learning, as it provides people with better opportunities to make informed health decisions. The MHIL calls for a dynamic and multi-level information behavior. As seniors move through their life course they are constantly required to adjust to and learn about recent advances in their information environment. Otherwise, they are faced with constrained opportunities at developing their knowledge and the risk of old-age exclusion.

Studies have sometimes described older people as being less competent and active at gathering new knowledge than those who are younger. Furthermore, aspects of MHIL are often examined by using a relatively small set of information sources, in the past years mainly digital sources, where senior citizens are assessed against the younger age groups. By comparing two groups of seniors who are relatively close in age, and by investigating their information seeking behavior and judgment of information quality within a broad network of information sources in different channels, the current study sought to provide a more holistic picture of their MHIL skills.

Taken together, the results suggest that senior citizens at the age 68 years and older have more in common with those who belong to the age group 60 to 67 years, than what separates them. Both age groups were equally motivated towards health information seeking. Likewise, both groups had the same preferences for ways of information seeking and information channels, as well as holding the same beliefs about the quality of the information in the different channels. The main difference was that the younger group sought information somewhat more frequently than the older, however, the dissimilarities were small. Besides, the older group was more critical in the evaluation of information in all channels than the younger group.

By concentrating on the senior citizens strengths at MHIL, rather than their perceived weaknesses, health authorities, libraries, and information professionals together may be better equipped at enhancing their possibilities to enjoy good health, independence, and quality of life.

Notes

- ¹ UNITED NATIONS. *World Population Aging*, 2013. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WorldPopulationAgeing2013.pdf>
- ² WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Global Age-Friendly Cities: A Guide*. Geneva: World Health Organization, 2007, p. 3. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: http://www.who.int/ageing/publications/Global_age_friendly_cities_Guide_English.pdf
- ³ WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Health Promotion Glossary*, 1998, p. 10. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.who.int/healthpromotion/about/HPR%20Glossary%201998.pdf?ua=1>
- ⁴ R. NIEMELÄ, ; S. EK; K. ERKISSON-BACKA; M.-L. HUOTARI. A Screening Tool for Assessing Everyday Health Information Literacy. In: *Libri*, vol. 62, 2012; C. SCHARDT. Health Information Literacy Meets Evidence-Based Practice. In: *Journal of Medical Library Association*, vol. 99, no. 1, 2011.
- ⁵ UNESCO. *Media and Information Literacy*, 2014. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/capacity-building-tools/media-and-information-literacy/>
- ⁶ H. ENWALD et al. Everyday Health Information Literacy Among Young Men Compared with Adults with High Risk for Metabolic Syndrome: A Cross Sectional Population Based Study. In: *Journal of Information Science*, vol. 42, nr. 3, 2016, p. 352; Á. PALSDOTTIR. Information Behaviour, Health Self-Efficacy Beliefs and Health Behaviour in Icelanders' Everyday Life. In: *Information Research*, vol. 13, no. 1, 2008, paper 334. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://InformationR.net/ir/13-1/paper334.html>
- ⁷ WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Health Promotion Glossary*, 1998. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.who.int/healthpromotion/about/HPR%20Glossary%201998.pdf?ua=1>
- ⁸ *Idem*; R. SAVOLAINEN. Cognitive Barriers to Information Seeking: A Conceptual Analysis. In: *Journal of Information Science*, vol. 41, no. 5, 2015, p. 616.
- ⁹ J.L. BUTTRISS. Food and Nutrition: Attitudes, Beliefs, and Knowledge in the United Kingdom. In: *American Journal of Clinical Nutrition*, vol. 65, 1997, p. 1987.
- ¹⁰ B.W. HESSE et al. Trust and Sources of Health Information: The Impact of the Internet and its Implications for Health Care Providers: Findings from the First Health Information National Trends Survey. In: *JAMA Internal Medicine*, vol. 165, no. 22, 2005, p. 2620; Á. PALSDOTTIR. Icelanders and Trust on the Internet as a Source of Health and Lifestyle Information. In: *Information Research*, vol. 16, no. 1, 2011, paper 470. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://InformationR.net/ir/16-1/paper470.html>; L.M. SOEDERBERG MILLER; R.A. BELL. Online Health Information Seeking: The Influence of Age, Information Trustworthiness, and Search Challenges. In: *Journal of Aging and Health*, vol. 24, no. 3, 2012, p. 534.
- ¹¹ A. SMITH. *Older Adults and Technology Use*, 2011. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.pewinternet.org/2014/04/03/older-adults-and-technology-use/>; Á. PALSDOTTIR. Icelanders and Trust on the Internet as a Source of Health and Lifestyle Information. In: *Information Research*, vol. 16, no. 1,

- 2011, paper 470. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://InformationR.net/ir/16-1/paper470.html>; STATISTICS Iceland. Computer and Internet Usage by Individuals 2012. In: *Statistical Series: Tourism, Transport and IT*, vol. 97, no. 33, 2012. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://statice.is/publications/news-archive/science-and-technology/computer-and-internet-usage-by-individuals-2012/>
- ¹² P. THANE. History and the Sociology of Ageing. In: *Social History of Medicine*, vol. 2, no. 1, 1989, p. 94.
- ¹³ *Lög um málefni aldraðra* nr. 125/1999 [Act on the Affairs of the Elderly].
- ¹⁴ W. RIES; D. PÖTHIGA. Chronological and Biological Age. In: *Experimental Gerontology*, vol. 19, nr. 3, 1984, p. 212.
- ¹⁵ UNITED NATIONS. *World Population Aging*, 2013. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WorldPopulationAgeing2013.pdf>
- ¹⁶ K. WALSH; T. SCHARF; N. KEATING. Social Exclusion of Older Persons: A Scoping Review and Conceptual Framework. In: *European Journal of Ageing*, vol. 4, 2016, p. 1-3. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2Fs10433-016-0398-8.pdf>
- ¹⁷ UNESCO. *Media and Information Literacy*, 2014. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/capacity-building-tools/media-and-information-literacy/>; WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Health Promotion Glossary*, 1998. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.who.int/healthpromotion/about/HPR%20Glossary%201998.pdf?ua=1>
- ¹⁸ K. ERIKSSON-BACKA; S. EK; R. NIEMELÄ; M-L. HUOTARI. Health Information Literacy in Everyday Life: A Study of Finns Aged 65–79 Years. In: *Health Informatics Journal*, vol. 8, no. 2, 2012, p. 88.
- ¹⁹ V.R. SURI; Y-K. CHANG; S. MAJID; S. FOO. Health Information Literacy of Senior Citizens: A Review. In: S. KURBANOĞLU et al. (eds.), *Information Literacy: Lifelong Learning and Digital Citizenship in the 21st Century*. In: *Communications in Computer and Information Science*, 492. Heidelberg: Springer International Publishing, 2014, p. 130.
- ²⁰ *Idem*.
- ²¹ *Idem*.
- ²² G. J. O'KEEFE; H. H. BOYD; M. R. BROWN. Who Learns Preventive Health Care Information from Where: Cross-Channel and Repertoire Comparisons. In: *Health Communication*, vol. 10, no. 1, 1998, p. 33; Á. PALSDOTTIR. Information Behaviour, Health Self-Efficacy Beliefs and Health Behaviour in Icelanders' Everyday Life. In: *Information Research*, vol. 13, no. 1, 2008, paper 334. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://InformationR.net/ir/13-1/paper334.html>
- ²³ S.E. BEDELL; A. AGRAWA; L.E. PETERSEN. A Systematic Critique of Diabetes on the World Wide Web for Patients and their Physicians. In: *International Journal of Health Informatics*, vol. 73, no. 9-10, 2004, p. 692. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijmedinf.2004.04.011>; R.J.W. CLINE; K.M. HAYNES. Consumer Health Information Seeking on the Internet: The State of the Art. In: *Health Education Research*, vol. 16, no. 6, 2001, p. 682.
- ²⁴ L. A. MARSHALL; D. WILLIAMS. Health Information: Does Quality Count for the Consumer? How consumers Evaluate the Quality of Health Information Materials Across a Variety of Media. In: *Journal of*

Librarianship and Information Science, vol. 38, no. 3, 2006, p. 150; Á. PALSDOTTIR. Icelanders and Trust on the Internet as a Source of Health and Lifestyle Information. In: *Information Research*, vol. 16, no. 1, 2011, paper 470. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://InformationR.net/ir/16-1/paper470.html>

²⁵ P.E. KUMMERVOLD et al. eHealth Trends in Europe 2005-2007: A Population-Based Survey. In: *Journal of Medical Internet Research*, vol. 10, no. 4, 2008, e42. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2629359/>; Á. PALSDOTTIR. Icelanders and Trust on the Internet as a Source of Health and Lifestyle Information. In: *Information Research*, vol. 16, no. 1, 2011, paper 470. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://InformationR.net/ir/16-1/paper470.html>

Bibliography

BEDELL, S.E.; AGRAWAL, A.; PETERSEN, L.E. A Systematic Critique of Diabetes on the World Wide Web for Patients and their Physicians. In: *International Journal of Health Informatics*, vol. 73, no. 9-10, 2004, p. 687-694. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijmedinf.2004.04.011>

BUTTRISS, J.L. Food and Nutrition: Attitudes, Beliefs, and Knowledge in the United Kingdom. In: *American Journal of Clinical Nutrition*, vol. 65, 1997.

CLINE, R.J. W.; HAYNES, K.M. Consumer Health Information Seeking on the Internet: The State of the Art. In: *Health Education Research*, vol. 16, no. 6, 2001, p. 671-692.

ENWALD, H. et al. Everyday Health Information Literacy Among Young Men Compared with Adults with High Risk for Metabolic Syndrome: A Cross Sectional Population Based Study. In: *Journal of Information Science*, vol. 42, no. 3, 2016, p. 344-355.

ERIKSSON-BACKA, K.; EK, S.; NIEMELÄ, R.; HUOTARI, M-L. Health Information Literacy in Everyday Life: A Study of Finns Aged 65–79 Years. In: *Health Informatics Journal*, vol. 8, no. 2, 2012, p. 83-94.

HESSE, B.W. et al. Trust and Sources of Health Information: The Impact of the Internet and its Implications for Health Care Providers: Findings from the First Health Information National Trends Survey. In: *JAMA Internal Medicine*, vol. 165, no. 22, 2005, p. 2618-2624.

KUMMERVOLD, P.E. et al. eHealth Trends in Europe 2005-2007: A Population-Based Survey. In: *Journal of Medical Internet Research*, vol. 10, no. 4, 2008, e42. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2629359/>

Lög um málefni aldrafra nr. 125/1999 [Act on the Affairs of the Elderly].

MARSHALL, L.A.; WILLIAMS, D. Health Information: Does Quality Count for the Consumer? How consumers Evaluate the Quality of Health Information Materials Across a Variety of Media. In: *Journal of Librarianship and Information Science*, vol. 38, no. 3, 2006, p. 141-156.

NIEMELÄ, R.; EK, S.; ERKISSON-BACKA, K.; HUOTARI, M.-L. A Screening Tool for Assessing Everyday Health Information Literacy. In: *Libri*, vol. 62, 2012, p. 125-134.

O'KEEFE, G. J.; BOYD, H. H.; BROWN, M. R. Who Learns Preventive Health Care Information from Where: Cross-Channel and Repertoire Comparisons. In: *Health Communication*, vol. 10, no. 1, 1998, p. 25-36.

PALSDOTTIR, Á. Information Behaviour, Health Self-Efficacy Beliefs and Health Behaviour in Icelanders' Everyday Life. In: *Information Research*, vol. 13, no. 1, 2008, paper 334. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://InformationR.net/ir/13-1/paper334.html>

PALSDOTTIR, Á. Seeking Information About Health and Lifestyle on the Internet. In: *Information Research*, vol. 14, no. 1, 2009, paper 389. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://InformationR.net/ir/14-1/paper389.html>

PALSDOTTIR, Á. Icelanders and Trust on the Internet as a Source of Health and Lifestyle Information. In: *Information Research*, vol. 16, no. 1, 2011, paper 470. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://InformationR.net/ir/16-1/paper470.html>

RIES, W.; PÖTHIGA, D. Chronological and Biological Age. In: *Experimental Gerontology*, vol. 19, no. 3, 1984, p. 211-216.

SAVOLAINEN, R. Cognitive Barriers to Information Seeking: A Conceptual Analysis. In: *Journal of Information Science*, vol. 41, no. 5, 2015, p. 613-623.

SCHARDT, C. Health Information Literacy Meets Evidence-Based Practice. In: *Journal of Medical Library Association*, vol. 99, no. 1, 2011, p.1-2.

SMITH, A. *Older Adults and Technology Use*, 2011. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.pewinternet.org/2014/04/03/older-adults-and-technology-use/>

SOEDERBERG MILLER, L.M.; BELL, R.A. Online Health Information Seeking: The Influence of Age, Information Trustworthiness, and Search Challenges. In: *Journal of Aging and Health*, vol. 24, no. 3, 2012, p. 525-541.

SURI, V.R.; CHANG, Y-K; MAJID, S.; FOO, S. Health Information Literacy of Senior Citizens: A Review. In: KURBANOĞLU, S et al. (eds.), *Information Literacy: Lifelong Learning and Digital Citizenship in the 21st Century*. In: *Communications in Computer and Information Science*, 492, Heidelberg: Springer International Publishing, 2014, p. 128-137.

STATISTICS Iceland. Computer and Internet Usage by Individuals 2012. In: *Statistical Series: Tourism, Transport and IT*, vol. 97, nr. 33, 2012. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://statice.is/publications/news-archive/science-and-technology/computer-and-internet-usage-by-individuals-2012/>

THANE, P. History and the Sociology of Ageing. In: *Social History of Medicine*, vol. 2, no. 1, 1989, p. 93-96.

UNESCO. *Media and Information Literacy*, 2014. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/capacity-building-tools/media-and-information-literacy/>

UNITED NATIONS. *World Population Ageing*, 2013. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WorldPopulationAgeing2013.pdf>

WALSH, K.; SCHARF, T.; KEATING, N. Social Exclusion of Older Persons: A Scoping Review and Conceptual Framework. In: *European Journal of Ageing*, vol. 4, 2016, p. 81-98. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2Fs10433-016-0398-8.pdf>

WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Health Promotion Glossary*, 1998. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: <http://www.who.int/healthpromotion/about/HPR%20Glossary%201998.pdf?ua=1>

WORLD HEALTH ORGANIZATION. *Global Age Friendly Cities: A Guide*. Geneva: World Health Organization, 2007. [online]. [Accessed: 16.11.2017]. Available at: http://www.who.int/ageing/publications/Global_age_friendly_cities_Guide_English.pdf

Prolog
la
Dialoguri cu directorii unor biblioteci universitare și de
cercetare de top.
Perspective internaționale privind managementul
bibliotecilor
(Editat de Patrick Lo, Dickson KW Chiu, Brad Allard și
Allan Cho, Elsevier Limited, 2018)

Dr. Hermina G.B. Anghelescu

Profesor universitar

Facultatea de Științe ale Informației, Wayne State University Detroit, Michigan (SUA)

Treizeci de bibliotecari și directori ai unor cunoscute biblioteci universitare și de cercetare, cu colecții specializate, au fost invitați să își împărtășească punctele de vedere privind biblioteconomia universitară din zilele noastre, propriile stiluri de management și conducere, responsabilitățile și activitățile lor zilnice, serviciile pe care instituțiile pe care le conduc le oferă pentru a satisface nevoile de informare ale utilizatorilor, provocările și viitorul bibliotecilor și al profesiei de bibliotecar. Interviuurile structurate, urmate de întrebări personalizate pentru fiecare intervievat, au fost realizate de o echipă internațională formată din Patrick Lo (Universitatea din Tsukuba, Japonia), Allan Cho (Universitatea din British Columbia, Canada), Bradley Allard (Universitatea din Kentucky, SUA) și Dickson Chiu (Universitatea din Hong Kong). Optsprezece bărbați și 12 femei, manageri de bibliotecă din 14 țări și teritorii, au vorbit despre rolurile multiple pe care se preconizează că le vor îndeplini în calitate de membri importanți ai echipelor de management din instituțiile lor.

Universitățile oglindesc valorile societății în ansamblu. Tot așa cum bibliotecile universitare reflectă instituțiile sub cupola cărora activează, ca parte integrantă a misiunii generale a universității. Din punct de vedere istoric, bibliotecile universitare au fost asociate cu instituții de învățământ superior – colegii și universități, pentru a sprijini predarea, învățarea și cercetarea. Principalii utilizatori ai bibliotecilor universitare sunt studenții, personalul didactic și administrativ, cât și personalul medical, în contextul în care universitatea are și facultate de medicină. Universitățile mai mari pot avea mai multe biblioteci în campusurile lor, unele cu colecții enciclopedice, altele cu colecții specifice anumitor discipline.

În ansamblul său, acest volum, prin contribuțiile managerilor de biblioteci din întreaga lume, oferă o analiză profundă a statutului actual al biblioteconomiei academice la nivel global. Conceptul de bibliotecă universitară a evoluat de la depozite închise și cărți legate cu lanțuri la depozite deschise, la resurse digitale disponibile pentru utilizatorii la distanță, la e-colecții cu acces liber, pe care utilizatorii virtuali le pot utiliza oriunde, oricând.

Bibliotecile universitare astăzi

Provocarea de a păstra importanța bibliotecilor și a bibliotecarilor a devenit din ce în ce mai presantă. Gregory Eow (MIT) aduce în discuție chestiuni ce stăruie în mintea multor oameni cu privire la rolul bibliotecilor în lumea de astăzi, când „*totul este disponibil pe Internet*” spunând: „*cred că bibliotecile se află într-un moment în care se confruntă cu întrebări existențiale. Care este scopul bibliotecii în era digitală? ... Care este viitorul cărții?*”. Winston Tabb (Universitatea Johns Hopkins) afirmă că „*este îmbucurător să vezi cum biblioteca a căpătat un loc și mai important în comunitatea universitară*”. Virginia Steel (UCLA), de asemenea, implicată în educarea publicului cu privire la importanța bibliotecilor în era digitală: „*de ce avem nevoie de biblioteci atunci când avem Google și Internet? Deci, încerc să educ și să schimb percepțiile, spunând că bibliotecile au evoluat, dar valorile noastre de bază rămân aceleași. Suntem esențiali în era digitală, deoarece construim în continuare colecții, încă achiziționăm materiale și le punem la dispoziție gratuit și suntem încă foarte preocupati de problemele legate de conservarea și transferul de cunoștințe între generații*”.

Deborah Jakubs (Universitatea Duke) consideră biblioteca punctul central al misiunii și activității universității: „*bibliotecile se află în prim-planul multor aspecte importante: accesul egal și deschis la informații, progresele tehnologice, drepturile de autor și comunicarea universitară, globalizarea și, desigur, educația și cercetarea*”. Gregory Eow (MIT) vede biblioteca în rolul unui avanpost de partajare a cunoștințelor, ca fiind „*o resursă, un partener, pentru a ajuta studenții și cercetătorii noștri să fie cât se poate de buni, să exceleze în ceea ce întreprind. Din ce în ce mai mult, în ceea ce privește colecțiile, biblioteca este o platformă de acces deschis prin care MIT poate împărtăși roadele cercetării sale cu comunitatea globală, folosind un model de acces deschis*”. El a continuat spunând: „*cred că rațiunea de a exista a bibliotecii este... este o mare responsabilitate să acționezi ca o platformă de diseminare a cercetărilor și cunoștințelor produse de MIT, pentru comunitatea globală. Noi nu producem cercetare numai pentru MIT, ci pentru întreaga lume. Vrem să ne asigurăm că cercetarea și resursele de aici, de la MIT, sunt disponibile pentru persoanele din afara MIT la fel de ușor ca și pentru persoanele din campus*”. Deborah Jakubs (Universitatea Duke) evidențiază responsabilitatea bibliotecii de a se potrivi cu misiunea instituției mamă și de a se adapta la schimbare: „*văd bibliotecile ca pe un jucător esențial în viața intelectuală. Cred că sprijinim pe toată lumea de pe campus – și știu că nicio instituție nu s-a schimbat atât de mult în ultimul deceniu precum bibliotecile – și, prin urmare, avem nevoie de mai multe resurse pentru a ne îndeplini misiunea și a continua să oferim comunității Duke servicii excelente, în acord cu nevoile acestora, și colecții de cercetare valoroase și extinse*”.

Winston Tabb (Universitatea Johns Hopkins) reflectează asupra transformărilor pe care bibliotecile le-au suferit pentru a satisface așteptările utilizatorilor moderni: „*Am regândit spațiile noastre ca spații de învățare, am creat zone dotate cu cele mai noi tehnologii pentru grupurile de studiu*”. Philip Gregory Kent (Universitatea din Melbourne) pune, de asemenea, „*accentul pe inovare, care înseamnă inclusiv a opta pentru structuri mai moderne, deschise, astfel încât oamenii să fie capabili să gândească și să lucreze creativ*”.

Virginia Steel (UCLA) se concentrează, de asemenea, pe utilizatori și nevoile lor: „*încercăm să fim de folos facultății, făcând resursele și serviciile noastre cât mai utile posibil pentru ei. Cred că o mai bună înțelegere a paletelor de nevoi ale acestora mă face să gândesc diferit serviciile de bibliotecă și să doresc să eficientizez aceste servicii, pentru a minimiza orice bariere pe care profesorii sau studenții le-ar putea întâlni, să fac procesul de utilizare a serviciilor de bibliotecă cât mai transparent și ușor de utilizat posibil*”. James L. Hilton (Universitatea din Michigan) pune accentul pe rolul proactiv al bibliotecilor de astăzi: „*biblioteci inovatoare [care] vor răsturna modelul standard. Nu colecțiile vor fi cele care conduc oamenii către serviciile de bibliotecă, ci, mai degrabă, serviciile de bibliotecă vor conduce oamenii către colecții fabuloase*”.

Observând declinul utilizării colecțiilor tipărite, liderii bibliotecii și-au angajat bibliotecile în mari proiecte de digitizare, care facilitează accesul de la distanță la colecții. Conservarea digitală se află încă într-un stadiu incipient, deoarece nimeni nu poate prezice cum vor rezista timpului colecțiile digitale. Dacă documentele tipărite s-au păstrat pe rafturile bibliotecilor încă din timpul lui Gutenberg, colecțiile digitale sunt în fază incipientă. Sarah Thomas (Universitatea Harvard) afirmă: „*stau pe 20 milioane de cărți, iar utilizarea lor este în scădere*”. Virginia Steel (UCLA) recunoaște că, în instituția sa, circulația materialelor tipărite „*a scăzut un pic, dar este încă un serviciu important*”, datorită bogăției și unicității colecției. James L. Hilton (Universitatea din Michigan) menționează că „*am o colecție de cărți tipărite care este a doua ca mărime dintre universitățile publice din SUA. Nu pot să renunț la ea. Este necesar ca ea să fie organizată, conservată și trebuie să găsim o soluție pentru a oferi această colecție generației viitoare. În ceea ce privește conservarea digitală și gestionarea datelor, nimeni nu știe cu adevărat cum să facă acest lucru încă. ... Bibliotecile reprezintă o forță de activare*”. Prezervarea comorilor de importanță patrimonială națională și mondială conduce efortul de digitizare în încercarea de a păstra valorile culturale pentru posteritate. Gregory Eow (MIT) intenționează să utilizeze colecțiile de bibliotecă pentru generațiile viitoare: „*În organizațiile în care am lucrat, există un angajament de a construi colecții nu doar pentru utilizarea curentă în cadrul programei universitare, ci și în scopul colectării și conservării memoriei culturale și a patrimoniului cultural*”.

Crearea de depozite digitale centralizate, cum ar fi Digital Repository Service de la Universitatea Harvard, Knowledge Exchange/Scholars Hub de la Universitatea din Hong Kong, depozitul digital de la Universitatea din Africa de Sud, al doilea ca mărime de pe continentul african, sau parteneriatul de digitizare dintre Universitatea din Michigan și Google au dus la o cantitate din ce în ce mai mare de documente puse la dispoziția utilizatorilor la distanță.

Poate fi vizualizat textul integral al operelor care au ieșit de sub protecția dreptului de autor sau cele ce fac parte din domeniul public, iar utilizatorii pot căuta în textul operelor protejate de drepturi de autor, prin intermediul Bibliotecii digitale HathiTrust. În plus față de proiectul de digitizare Google Books, bibliotecile Universității din Michigan au fost lider în multe alte inițiative digitale, cum ar fi JSTOR.

În ceea ce privește eforturile digitizării publicațiilor din domeniul umanist, Virginia Steel (UCLA) extinde conceptul și afirmă că: *„științele umaniste digitale reprezintă mult mai mult decât [digitizare]. Aceasta implică, de asemenea, utilizarea materialelor sursă, dezvoltate prin noi mijloace media și tehnologii în predare și cercetare, și crearea de publicații universitare în formate virtuale noi. Oferim colecții, servicii și facilități în sprijinul tuturor acestor activități”*. Ea spune, în continuare, că eforturile digitizării publicațiilor din domeniul umanist implică expertiză din partea tuturor angajaților bibliotecii, de la departamentul de colecții speciale, de comunicare academică și cel de proprietate intelectuală, deoarece profesorii și studenții care lucrează în domeniul umanist au nevoi destul de variate. Winston Tabb (Universitatea Johns Hopkins) subliniază posibilitățile nesfârșite pe care proiectele digitale le pot dezvolta: *„științele umaniste digitale sau, mai pe larg, erudiția digitală este pentru mine frontiera cea mai interesantă pe care nu am exploatat-o încă pe deplin”*.

Noile tehnologii în bibliotecile universitare

Bibliotecile s-au aflat în linia întâi când a fost vorba de subiecte importante, inclusiv în adoptarea noilor tehnologii ale informației și comunicațiilor. Progresele tehnologice au avut un impact semnificativ asupra universităților și bibliotecilor. Din punct de vedere tehnologic, bibliotecile sunt orientate spre viitor, pe măsură ce-și dezvoltă servicii de care utilizatorii au tot mai multă nevoie și pe care le solicită. De la proiectarea și elaborarea cursurilor și utilizarea efectivă a tehnologiei în clasă, la resursele digitale de înaltă valoare, bibliotecile au adoptat inovațiile tehnologice. Ultimii 20 de ani au cunoscut schimbări majore cu privire la modul în care oamenii creează, organizează și accesează informații, cu un impact neprevăzut asupra comunicării universitare. În mediul informațional al zilelor noastre bazat pe tehnologie, utilizatorii bibliotecii pun preț pe viteză, confort și flexibilitate. Ca o consecință a posibilităților oferite de noile dispozitive digitale mobile, incertitudinea și imprevizibilitatea au devenit obișnuite pentru profesioniștii din biblioteci. Adoptarea noilor tehnologii ale informației și comunicațiilor și adaptarea constantă la schimbare au devenit o normă în bibliotecile universitare. Managerii de bibliotecă au devenit agenți ai schimbării în sprijinul transformării organizaționale în contextul unui mediu cu o evoluție rapidă.

Mark Purcell (Universitatea din Cambridge) subliniază impactul tehnologiei asupra activităților bibliotecii: *„acest lucru este foarte important, deoarece activitățile și serviciile de bibliotecă depind în prezent de tehnologia informației în proporție de 100%, astfel încât influența*

asupra dezvoltării aplicațiilor de bibliotecă devine crucială". Howard Amos (Universitatea din Otago) vorbește despre pregătirea pentru îmbrățișarea schimbării într-un mediu puternic afectat de tehnologii: „*Tehnologia și prefacerile în peisajul universitar vor însemna schimbări fundamentale în modul în care bibliotecile și bibliotecarii oferă servicii. Trebuie să ne asigurăm că avem o cultură a schimbării și capacitatea de a adopta o abordare flexibilă a modului în care organizăm resursele bibliotecii, pentru a satisface nevoile utilizatorilor noștri*". Concentrându-se pe satisfacerea așteptărilor utilizatorilor, el afirmă: „*consider că este important să înțelegem în mod constant ceea ce utilizatorii noștri folosesc și știu, și nu doar să urmăm ce folosesc utilizatorii, dar, de asemenea, să deschidem calea în utilizarea de noi tehnologii. Lucrăm îndeaproape cu departamentul de TIC al universității noastre, astfel încât să folosim tehnologie de ultimă oră, deși acest lucru nu este întotdeauna posibil, din cauza diferitelor constrângeri (de personal și financiare)*".

Jirka Kende (Universitatea Liberă din Berlin) vorbește despre expertiza de care are nevoie pentru a gestiona implementarea unui nou sistem de bibliotecă și menționează, de asemenea, cât de provocator și consumator de timp este întregul proces. Recunoscând viteza progresului tehnologic, Rafael Ball (Institutul Federal Elvețian de Tehnologie) subliniază că tehnologia trebuie să fie orientată către utilizator. „*Dacă studenții provin dintr-o lume în care social media, dispozitivele mobile și Internetul sunt esențiale*”, biblioteca trebuie să fie pregătită să țină pasul și să răspundă cerințelor noii generații de utilizatori. În plus, bibliotecile de astăzi trebuie să anticipeze cu mare atenție comportamentul utilizatorilor și ar trebui să gândească în avans. El spune, în continuare, că „*încorporarea sistemelor tehnice în serviciile oferite, satisfacerea clienților și pornirea, împreună cu personalul, în marea călătorie către necunoscut sunt lucrurile care fac ca locul de muncă (al managerului) să fie atât de atrăgător*“. Helen Shenton (Trinity College Dublin) neagă sfârșitul bibliotecilor prevestit de unii încă de la apariția internetului și crede că „*schimbarea digitală s-a întâmplat – cu 20 ani în urmă, am anticipat schimbarea digitală, dar acum, s-a întâmplat. Cred că se întâmplă o mulțime de lucruri foarte sofisticate în lumea fizică, în lumea virtuală, cât și la interacțiunea dintre cele două. O mulțime de oameni au prezis sfârșitul bibliotecilor – nu vor mai fi cărți, nu vor mai fi biblioteci. Dar realitatea este că bibliotecile sunt folosite mai mult ca niciodată și în moduri diferite. Studenții se reunesc, lucrează împreună, au nevoie de un spațiu sigur și atractiv; și au nevoie, de asemenea, de spații individuale de studiu, de spații de socializare, spații tip learning commons¹ și makerspaces²*". Bibliotecile vor continua să existe în era digitală.

Directorii de biblioteci universitare și stilul lor de management

În context global, atunci când se caută noi directori de biblioteci pentru numeroasele universități de top și institute de cercetare din lume, experiența acumulată în afara țării constituie un factor de atracție. Educația internațională de astăzi și mobilitatea profesională permit cetățenilor să obțină diplome în diferite țări și să își asume roluri de conducere în instituții

din afara granițelor. Experiența profesională în afara țării, studiile universitare internaționale și experiența de lucru, buna cunoaștere a lucrului în colaborare transdisciplinară și perspectivele culturale multinaționale le permit să aibe performanțe deosebite ca manageri.

Interviurile din acest volum pun în evidență diversitatea traiectoriilor profesionale și de dezvoltare managerială în rândul directorilor de biblioteci, identifică abilități și competențe complexe de conducere și o varietate de capacități de management combinate cu aptitudini de planificare strategică și acțiune vizionară pentru viitor. Persoanele intervievate au vorbit în detaliu, raportându-se la stilul propriu de conducere și la filozofia lor managerială, despre toate aspectele activităților și responsabilităților zilnice, de la personal, bugetare, strângere de fonduri până la creșterea costurilor de achiziții, digitizare, modernizarea instalațiilor și supravegherea proiectelor de renovare a clădirilor, informare și promovare, drepturi de autor, conservare digitală, înțelegere și implementare de noi tehnologii; abilitatea de a negocia condiții favorabile de acordare a licențelor, colaborare cu diferite țări, elaborarea de cercetări și susținerea unor prezentări la conferințe, călătorii interne și internaționale, activități profesionale, inclusiv misiuni IFLA și multe altele. Multe dintre bibliotecile prezentate în acest volum reprezintă și destinații turistice, menționate în ghiduri de călătorie datorită arhitecturii unice și colecțiilor deosebite pe care le dețin. Pentru conducătorii lor este o mândrie în a oferi tururi ghidate și a prezenta prestigiul și renumele instituției lor.

Conducerea de tip transformațional, care încurajează inovarea, pare să fie atributul primordial al managerului de bibliotecă, astăzi. În continuare sunt prezentate câteva exemple ale modului în care liderii prezentați în acest volum își îndeplinesc sarcinile zilnice și iau decizii care îi ajută să-și ducă organizațiile spre următorul nivel de dezvoltare și performanță. Sarah Thomas (Universitatea Harvard) pune accentul pe componentele modelului managerial american, constând dintr-un amestec de marketing, informare, strângere de fonduri și conducere axată în special pe inovare. Ea încearcă „*să fie extrem de colaborativă — mă bazez pe oameni, ca aceștia să-și împărtășească opiniile și apoi să ajungă la un consens cu privire la o anumită strategie*”. De asemenea, apreciază tehnologia, dar nu în măsura în care aceasta să dicteze în procesul decizional. Susan Gibbons (Universitatea Yale) se vede ca un manager care delegă puterea, ca un facilitator: „*cred că stilul meu derivă din filozofia conform căreia conducerea se referă la a servi. Așadar, conducerea înseamnă a sprijini și servi organizația pentru ca aceasta să aibă succes. Cu această filozofie generală, nu mă interesează să le spun oamenilor cum să-și facă treaba. Încerc să angajez oameni care sunt mult mai cunoscători decât mine în ceea ce fac și, mai degrabă, ascult ceea ce încearcă să facă și îmi dau seama cum pot înlătura unele dintre bariere pentru a reuși, sau cum le pot aduce resursele de care au nevoie pentru a-și face treaba. Cred că este un stil de conducere mai puțin strict în acest fel, dar caut să mă concentrez pe importanța comunicării, încercând să fiu foarte transparentă*”.

Gregory Eow (MIT) consideră că „*într-o poziție de conducere, munca se realizează prin intermediul altora și împlinindu-i pe aceștia să reușească. Este vorba despre ascultare și învățare. Înseamnă să angajezi oameni fabuloși, talentați, creativi și implicați, să le oferi instrumentele și*

să creezi contextul și cultura organizațională în care ei să poată avea succes. Înseamnă să oferi o viziune asupra viitorului colecțiilor și apoi să apreciezi modul în care munca fiecăruia joacă un rol și realizează această viziune. Acesta este punctul meu de vedere cu privire la conducere și, prin extensie, de aceea mentoratul este atât de important. Atunci când conducerea are ca scop împuternicirea celorlalți și munca este realizată prin succesul altora, mentoratul este o parte foarte importantă a acestui lucru”. El continuă, diferențând conducerea de management: „aș dori, de asemenea, să menționez un punct foarte important. Conducerea NU este management. Acestea sunt roluri foarte diferite, deși sunt similare. Atât managerii, cât și liderii trebuie să înțeleagă ce înseamnă să reușești, prin faptul că alții au succes. Atât managerii, cât și liderii trebuie să știe cum să recruteze și să încurajeze personal talentat. Dar liderii trebuie să ofere, de asemenea, o viziune largă – încotro mergem și cum se încadrează toată lumea în acea poveste și în contextul lărgit? Liderii trebuie să explice nu doar ceea ce este o anumită activitate, ci și motivul pentru care această activitate este importantă. Un alt lucru pe care îmi place să-l spun este că managerii vor face activitatea corect, dar liderii stabilesc care este activitatea potrivită”.

Christopher D. Barth (Academia Militară a Statelor Unite) crede, de asemenea, în efectele pe termen lung ale mentoratului: „îmi place să descopăr și să ajut alți lideri să conducă la rândul lor. Așadar, abordarea mea se bazează pe un control mai puțin strict și mai mult mentorat / antrenorat. Întrucât tehnologia evoluează continuu, este foarte important ca un lider să se asigure că o înțelege și că o poate utiliza în mod eficient în cadrul organizației”.

Virginia Steel (UCLA) se concentrează pe promovarea unui climat de lucru favorabil: „lucrez foarte mult pentru a încerca să creez o cultură organizațională care să le permită oamenilor să facă o muncă pe care o consideră mulțumitoare și să aibă un cuvânt de spus în privința activității pe care o au de făcut și a modului în care o fac. Stilul meu de management tinde să fie deschis și consultativ. Există atât de multe probleme și fluxuri de lucru complexe încât suntem în situația în care nimeni nu are în general răspunsul corect la toate. Deci, trebuie să lucrăm împreună. Filozofia mea este să lucrez cât mai incluziv cu putință, să încerc să dărâm barierele existente și să îi fac pe oameni să vorbească”. Ea continuă: „cred că respectul reciproc este foarte important și unul dintre lucrurile pe care le apreciez cu adevărat la UCLA este că se pune accentul mult mai mult pe meritocrație decât pe poziția ierarhică în care te afli”.

Spre deosebire de promovările pe un post superior bazate pe merit, practicate în lumea occidentală, Qiang Zhu (Universitatea Beijing) admite că directorii de biblioteci continuă să fie numiți politic, așa cum erau în timpul Revoluției Culturale sub regimul comunist. El afirmă: „aș spune că fiecare stil de conducere și fiecare abordare managerială are propriile sale caracteristici și propriile merite unice. Aș descrie-o așa – conducerea tradițională chineză presupune «puterea concentrată la lideri», iar conducerea în stil occidental se referă în general la «puterea dispersată între lideri». În cadrul sistemului democratic occidental, liderii sunt de obicei aleși de grup sau de comunitățile pe care le deservesc. Liderii sunt de obicei selectați datorită propriilor competențe sau datorită calităților intrinseci de conducător. În al doilea rând, deoarece selecția liderilor se face prin

alegeri, trebuie să încerce în mod activ să obțină sprijinul celorlalți pentru pozițiile lor politice. Pe de altă parte, liderii (inclusiv directorii de biblioteci) din China sunt numiți (nu aleși) de către Ministerul Educației. Dacă nu reușești să-ți convingi oamenii să te urmeze (în calitate de lider) apelând la rațiunea lor, de exemplu, dacă oamenii tăi nu pot vedea beneficii pe termen scurt (cum ar fi acordarea mai multor resurse), devine foarte dificil să le obții sprijinul, iar rezultatul va fi că nu vor fi dispuși să te urmeze pentru a îndeplini misiunile sau obiectivele stabilite de tine ca lider”.

Deborah Jakubs (Universitatea Duke) are încredere în cei care o înconjoară și le apreciază criticile constructive: *„Am învățat importanța de a avea oameni buni în jurul tău, pentru că nu există niciodată o treabă pe care să o faci numai tu singur. A ști cum să alegi oamenii potriviți, cum să lucrezi cu ei, să-i inspire, să te inspire de la ei, să-i ajuți, să-i critici, să-i încurajezi să te critice în mod constructiv, este o parte de neprețuit a vieții de lider”.* Ea crede, de asemenea, în eficiența delegării puterii. Filozofia ei managerială se bazează pe *„răbdare, durabilitate și pasiune pentru munca pe care o facem. De asemenea, trebuie să fii un bun diplomat și să înțelegi complexitățile politice ale universității. Și insistăți să formați o echipă de conducere puternică și să lucrați în colaborare cu membrii ei”.* Winston Tabb (Universitatea Johns Hopkins) nu se teme să experimenteze noi abordări și este un lider inspirațional pentru echipa sa: *„Cred că dorința și curajul de a încerca lucruri noi, precum și capacitatea de a accepta eșecul și de a merge mai departe sunt esențiale pentru succesul directorilor de biblioteci universitare – în special într-un moment în care lumea noastră se schimbă atât de rapid. Una dintre trăsăturile subestimate ale liderilor de succes este pur și simplu energia. Trebuie să ai o rezervă mare de energie pentru a face față numeroaselor provocări, iar oamenii care nu o au, nu îi pot inspira pe ceilalți și nu pot rezolva sarcinile în mod corespunzător”.*

Richard Ovenden (Universitatea Oxford, Bodleian Library) se percepe pe sine ca un manager incluziv prin faptul că *„ascult ce au de spus angajații mei experimentați cu privire la anumite subiecte și îmi place să cred ca sunt consensual; am o abordare bazată pe date, pentru luarea deciziilor în cunoștință de cauză”.* Diane Bruxvoort (Universitatea din Aberdeen) crede în mentorat și vede stilul ei de management ca fiind unul direct: *„Angajați oameni buni și lăsați-i să-și facă treaba! Micro-managementul nu este o opțiune! Mă întâlnesc în mod regulat cu echipa mea atât în grup, cât și individual, pentru o comunicare bidirecțională. Ei trebuie să știe ce aflu de la administrație și din lumea bibliotecilor și eu trebuie să știu de ce resurse au nevoie pentru a fi eficienți”.*

Managementul participativ este detaliat de mulți dintre intervievați. Wilhelm Widmark (Universitatea din Stockholm) afirmă că *„într-o organizație flexibilă, nu poți avea un stil de conducere direct de sus în jos. Intenția mea este de a implica tot personalul, a-l angaja și canaliza către același scop. Este nevoie de un efort imens pentru a schimba cultura muncii în cadrul unei organizații. Cred că am străbătut un drum lung în ceea ce privește cultura muncii. Atât eu, cât și șefii de departamente acționăm mai mult ca niște antrenori, pentru a face ca personalul să devină mai inovator și mai implicat în misiunea noastră”.*

Rafael Ball (Institutul Federal Elvețian de Tehnologie Zürich) crede, de asemenea, în „*stilul de management participativ [care] ne ajută cel mai mult. Într-o lume în care vechile granițe se dizolvă, managerii nu mai pot pretinde că știu totul și că arată direcția corectă. În schimb, trebuie să renunțe la pretenția lor absolutistă și să acționeze colaborativ pentru a le permite oamenilor să găsească soluții*”. Participarea personalului la procesul de luare a deciziilor este îmbrățișată și de Gulcin Cribb (Singapore Management University): „*Cred că activitatea de conducere are mult de-a face cu această participare. În ultimii zece ani, poate mai mult, am văzut mulți tineri bibliotecari dezvoltându-se. Îmi face mare plăcere să-i văd crescând și promovând pe noi poziții. Așadar, încerc să le ofer cât mai mult sprijin. Planificarea succesiunii este importantă, astfel încât orice am face, trebuie să ne asigurăm că am luat măsuri care să ajute oamenii să se dezvolte singuri. Aici avem un mediu foarte participativ și colaborativ și sunt foarte norocos să am o mulțime de oameni foarte creativi și inovatori în echipa mea de conducere*”.

Peter Sidorko (Universitatea din Hong Kong) are încredere că managementul participativ „*face ca fiecare membru al personalului din organizație să își asume responsabilitatea propriilor acțiuni și aceea de a lua decizii*” în opoziție cu o abordare centralizată de luare a deciziilor. De asemenea, practicând managementul participativ, Jirka Kende (Universitatea Liberă din Berlin) îl numește „*stil de management cooperativ. Cred că este important să se implice experți relevanți în procesul de luare a deciziilor, pentru că este important ca aceștia să simtă responsabilitatea comună pentru decizii și să facă tot posibilul pentru a le transforma într-un succes*”. Și Andreas Degkwitz (Universitatea Humboldt din Berlin) crede în colaborare, „*având în vedere condițiile actuale în domeniul serviciilor publice din Germania. Această abordare este susținută de natura colaborativă a tehnologiilor prezente și viitoare*”.

Helen Shenton (Trinity College Dublin) consideră că stilul său managerial este „*instinctiv și intuitiv, bazat pe experiență și pe învățare ca rezultat al diferitelor oportunități de dezvoltare. Aspir să creez un mediu în care oamenii să se poată dezvolta. Se bazează pe dovezi, caut multe opinii și contribuții, mai ales că îmi desfășor activitatea într-o adevărată universitate de colegii*”. Philip Gregory Kent (Universitatea din Melbourne) aplică expertiza pe care o are în afaceri în cadrul bibliotecii: „*Un Masterat în Managementul Afacerilor îți mărește abilitățile analitice și îți permite să privești obiectiv organizația în ansamblu – cum funcționează și cum servește comunitatea în ansamblul ei? De asemenea, capeți deprinderi «soft» prin intermediul comportamentului organizațional, dezvoltării organizaționale și a altor teme din domeniul resurselor umane. Totodată, am dobândit importante abilități de management și de conducere pentru a deveni lider și abilități strategice importante*”.

Pragmatismul axat pe eficiență și calitate reprezintă o altă abordare managerială. Louise Jones (Universitatea Chineză din Hong Kong) se consideră „*destul de pragmatică. Încerc să conturez o direcție strategică și obiectivă etc., dar, în același timp, atunci când apar oportunități, sper că sunt suficient de flexibilă pentru a conduce Biblioteca prin ceea ce se întâmplă*”. Buhle Mbambo-Thata (Universitatea din Africa de Sud) crede în succesul muncii de echipă. Ea afirmă

că stilul său de management este unul care se concentrează pe eficiență: „*Conducerea mea se bazează pe conducerea colectivă și conducerea care servește. Cred că sunt doar primul dintre egali și simt că atunci când echipa mea este întărită, eu conduc mai bine*”. Howard Amos (Universitatea din Otago) descrie stilul său de management ca fiind „incluziv” și „de susținere”: „*Muncesc din greu și mă asigur că avem un mediu caracterizat de încredere și sprijin... Ceea ce este important în stilul meu de management este că este deschis, onest și consecvent, astfel încât să poată servi ca model pentru personalul meu... Sunt interesat de asigurarea calității și managementul calității, așa cum se aplică bibliotecilor universitare*”. Dietrich Nelle (Centrul german de informare pentru Științele vieții) consideră stilul său de management ca fiind „*management prin obiective comune, deschidere pentru idei și inițiative noi, precum și distribuirea responsabilităților către mai multe persoane și încurajarea membrilor echipei de management să își asume un nivel crescut de responsabilitate*”. Nikolay Kalenov (Biblioteca de Științe naturale a Academiei Ruse de Științe) dorește ca personalul său să fie pregătit să „*anticipeze schimbările permanente; să știe caracteristicile emergente ale tehnologiei bibliotecii și să fie capabil să însușească obiective realiste*”. Elena Ivanova (Biblioteca științifică a Institutului comun pentru cercetare nucleară, Rusia) ia în considerare expertiza personalului și contribuția lui, deoarece „*șeful nu poate să știe totul, este pur și simplu imposibil*”. Bazată pe expertiza și competențele personalului este abordarea Lindei Harris Mehr (Academia de Film & Științe): „*cred în angajarea celor mai buni oameni pe care îi pot găsi și apoi oferirea unei mari libertăți în a-și face munca așa cum cred ei de cuviință. Eu ofer îndrumare, trasez o directivă și nu mă angajez în micro-management*”.

Delegarea puterii și implicarea personalului cu experiență în procesul de luare a deciziilor s-a dovedit eficient în cazul lui Daniel De Simone (Biblioteca Folger Shakespeare): „*Personalul cu care lucrez este extrem de sofisticat și are cunoștințe solide în specialitățile lor. Prin urmare, principalul meu obiectiv este să ofer sprijin și să ajut la eliminarea obstacolelor care le stau în calea progresului. Nu sunt implicat în operațiunile de zi cu zi ale departamentelor, ci mai degrabă lucrez pentru a facilita nevoile personalului și șefilor de departamente, astfel încât instituția să poată avansa. Mulți dintre oamenii care lucrează sunt de mult timp aici și știu să-și facă treaba. Încerc să le dau cât mai multă responsabilitate și autoritate*”. Wilma van Wezenbeek (Universitatea Tehnică Delft) crede în împuternicirea personalului: „*Încerc să îi las pe oameni să simtă că le este permis să facă ceea ce cred că este necesar în cadrul misiunii/viziunii noastre, obiectivelor majore și «brand»-ului nostru, că au propriile lor responsabilități. Această libertate are argumente pro și contra ... Brandul pe care l-am dezvoltat exprimă valori care cred că sunt esențiale pentru personalul bibliotecii noastre – deschidere, curiozitate, conștiință de sine («robustețe») și reinnoire*”. James L. Hilton (Universitatea din Michigan) consideră că „*trăim într-o lume a sistemelor complexe și adaptive. Mare parte din planificarea strategică este reprezentată de direcția pe care o aveți – ceea ce consider eu un fel de Stea Polară care vă ajută să navigați. Așadar, dimensiunea, relevanța, diversitatea și incluziunea contează. Cred în coalizarea în jurul unei viziuni comune, delegarea sarcinilor către oameni, pentru realizarea acestei viziuni și împărțirea responsabilității*”.

Mulți dintre acești manageri și-au asumat multiple responsabilități în cadrul organizației. De exemplu, Winston Tabb (Universitatea Johns Hopkins) „poartă mai multe pălării”: *„Eu conduc Consiliul directorilor, care cuprinde directorii de bibliotecă din Johns Hopkins. Și, de asemenea, supervizez cele două case-muzeu istorice ale universității. Într-un fel, am trei pălării diferite, așa cum se spune”*. Deborah Jakubs (Universitatea Duke) îndeplinește, de asemenea, mai multe sarcini: *„Sunt responsabilă pentru administrarea tuturor departamentelor bibliotecii Universității Duke..., inclusiv a arhivelor universității, depozitului instituțional al Duke și Centrului pentru Tehnologie Instrucțională”*.

Fără îndoială, indiferent cum sunt percepute stilul (stilurile) lor de management și de conducere, acești directori au dovedit că sunt capabili și au putut stabili cel mai bun mod de a-și conduce organizațiile spre viitor. Ei folosesc o varietate de strategii pentru a-și motiva și inspira angajații în vederea atingerii obiectivelor organizaționale și pentru a ajunge la noi culmi ale realizării profesionale. Liderii de succes creează medii de lucru, care favorizează creativitatea și inovația, dar și contexte în care personalul poate fi productiv.

Cooperare și colaborare inter- și intrainstituțională

James L. Hilton (Universitatea din Michigan) cere mai multă colaborare în beneficiul tuturor participanților implicați: *„Sunt tot mai convins că bibliotecile trebuie să colaboreze mult mai mult decât o fac în prezent. Mulți oameni, când aud cuvântul «colaborează», înțeleg de fapt «coopează», ca și cum cele două cuvinte ar fi sinonime. Pentru mine, au semnificații foarte diferite. Cooperarea reprezintă un standard scăzut: ceva în genul tu fii amabil cu mine și voi fi și eu cu tine. Colaborarea este mult mai ambițioasă. Colaborarea presupune construirea interdependenței reciproce. Colaborarea necesită îmbrățișarea faptului că destinele noastre (să zicem, în privința conservării tipăriturilor) sunt legate între ele. Nicio bibliotecă nu își poate permite să păstreze întreaga colecție și nicio bibliotecă nu poate achiziționa totul. Într-o lume conectată în rețea, bogată în informații, trebuie să înțelegem cum să adaptăm strategiile de achiziție ale bibliotecilor, cum să construim infrastructuri comune și să acceptăm interdependența”*.

Winston Tabb susține rezultatele colaborării interinstituționale: *„Îmi amintesc că în vremurile de demult trebuia să concurăm cu [Universitatea] Harvard sau cu [Universitatea] Yale pentru a obține ceva pentru Biblioteca Congresului, pentru a-l putea numi al nostru. Acum, avem mult mai multe tipuri de colaborări și vedem colaborarea ca pe un nou avantaj competitiv. De exemplu, angajamentul nostru cu partenerii din bibliotecile universitare de prim rang (Brown, Chicago, Columbia, Cornell, Dartmouth, Duke, Harvard, MIT, Pennsylvania, Princeton, Stanford și Yale) într-un program numit BorrowDirect tratează în esență colecțiile noastre ca părți ale unei întregi colecții de cercetare și a devenit unul dintre cele mai populare servicii pe care le oferim”*.

Susan Gibbons (Universitatea Yale) salută, de asemenea, unirea forțelor în proiecte de colaborare: *„Lucrăm foarte strâns împreună. Există multă colaborare și motivul pentru care lucrăm așa este că ne confruntăm cu aceleași provocări.*

Nu există nici o zi obișnuită la locul de muncă!

Laitmotivele modelelor de activitate zilnică reflectă stilul ocupat de lucru din ziua de astăzi. Mai jos sunt câteva extrase, fără o anumită ordine. Tema recurentă o reprezintă întâlnirile, întâlnirile, întâlnirile... urmată de scrierea de și răspunsul la e-mailuri, călătorii, strângere de fonduri, discuții cu conducerea, probleme de personal etc.

Susan Gibbons (Universitatea Yale): *„Sunt numai întâlniri pe tot parcursul zilei. Particip de obicei la șapte până la opt întâlniri pe zi, mare parte din slujba mea pare să fie să stau în ședințe, să ascult ce se întâmplă, să iau informațiile pe care le aflu și să le duc unui alt grup, pentru a mă asigura că le înțeleg și ei. Sunt un canal de comunicare”*.

Winston Tabb (Universitatea Johns Hopkins): *„Așadar, îmi petrec o parte importantă din timp gândindu-mă la ce ne trebuie cel mai mult, care sunt următorii mari donatori pe care trebuie să-i abordez pentru proiectul respectiv și apoi lucrez pentru a-i implica – văd ce anume este comun între nevoile noastre și interesele lor. Celălalt lucru cu care petrec mult timp este coordonarea împreună cu șefii celorlalte biblioteci din cadrul Universității, a activităților, precum licențierea produselor electronice, sistemele de descoperire (discovery systems) și gestionarea datelor de cercetare”*.

Elena Ivanova (Biblioteca științifică a Institutului comun pentru cercetare nucleară, Rusia): *„La începutul zilei de lucru, de obicei vizitez departamentul de Management și Finanțe pentru a rezolva diferite probleme administrative și financiare, apoi mă întâlnesc cu angajații și discutăm despre subiecte curente, probleme, iau decizii pentru a elimina dificultățile apărute. Dacă cineva se îmbolnăvește sau se află în vacanță, trebuie să mă implic în distribuirea sarcinilor. După prânz, citesc și răspund la e-mailuri și mă uit prin cataloagele de edituri”*.

Nikolay Kalenov (Biblioteca de Științe naturale a Academiei Ruse de Științe): *„Nu există o zi de lucru tipică pentru director. Pentru a găsi soluții la problemele bibliotecii, încerc să mă angajez în cercetări științifice legate de analiza activității bibliotecii și dezvoltarea acesteia, cum ar fi testarea de soft-uri noi și scrierea unor articole științifice”*.

Gregory Eow (MIT): *„La fel ca majoritatea administratorilor, ziua mea obișnuită implică multe întâlniri. De fapt, consider că aș putea petrece aproape tot timpul, fie în întâlniri, fie scriind e-mailuri. Prin urmare, în fiecare zi îmi rezerv câteva ore pentru lectură și reflecție liniștită”*.

Deborah Jakubs (Universitatea Duke): *„Într-o zi obișnuită am patru până la cinci întâlniri, unele în bibliotecă, altele într-un alt loc din campus, cu alți administratori sau cu un alt oficial universitar, sau poate cu un cadru didactic ori cu un grup. Duke face parte din Triangle Research Libraries Network (TRLN), un consorțiu al universităților din «triunghiul de cercetare» din Carolina de Nord, așa că particip și la întâlniri legate de TRLN. Călătoresc destul de mult pentru a participa la conferințe, a ține prelegeri sau la reuniuni de consiliu/asociație”*.

Richard Ovenden (Universitatea Oxford, Bodleian Library): *„Am tendința să mă trezesc în zori, așa că îmi place să vin la birou destul de devreme. Este o perioadă liniștită în care pot să-mi rezolv o mare parte din e-mail-uri sau să lucrez la corespondență ori rapoarte. În jurul*

orei 9, încep întâlnirile: îmi petrec cea mai mare parte a zilei fie conducând ședințele administrative aici, în bibliotecă, fie conducând întâlniri pentru unele proiecte speciale – de exemplu, proiectul cu Biblioteca Vaticanului. De asemenea, petrec timp participând la întâlniri privind activitățile universității. Călătoresc destul de mult pentru a participa la întâlniri sau conferințe internaționale de bibliotecă”.

Mark Purcell (Universitatea din Cambridge): „Cel mai obișnuit lucru este că îmi petrec toată ziua fie participând la întâlniri, fie prezidând și organizând întâlniri noi. Cred că multe dintre ele au ca temă să ne gândim încotro ne îndreptăm, să reflectăm la viitor”.

Jirka Kende (Universitatea Liberă din Berlin): „În mod oficial, o zi obișnuită include întâlniri și scrierea de sau răspunsul la e-mailuri. Dar, desigur, conținutul zilei mele variază de la o zi la alta și depinde de «subiectele fierbinți» ale universității, cum ar fi crearea strategiei digitale, a celei de gestionare a datelor de cercetare sau a problemelor din sistemul informatic al bibliotecii, indiferent dacă se află în zona de gestionare a resurselor umane sau de reamenajare a clădirilor bibliotecii”.

Wilma van Wezenbeek (Universitatea Tehnică Delft): „Am o mulțime de întâlniri și, în urmă cu câțiva ani, am ales să renunț la propriul birou, pentru a fi mai tentată să mă mișc. Dacă am de citit, aleg un loc unde să lucrez liniștită și mă ocup și de e-mailuri”.

Diane Bruxvoort (Universitatea din Aberdeen): „Nu, nu există o zi obișnuită de lucru ... citirea și răspunsul e-mailurilor se întâmplă pe tot parcursul zilei de lucru. Când mi se cere să descriu munca mea, spun adesea că ocupația mea este să vorbesc cu oamenii pentru a-mi câștiga existența”.

Wilhelm Widmark (Universitatea din Stockholm): „Deoarece sunt implicat într-o mulțime de activități naționale și internaționale, nu există o zi obișnuită de lucru. Când sunt la birou, la Universitatea din Stockholm, cea mai importantă sarcină este să vorbesc cu oamenii atât la întâlniri, cât și în diferite alte situații. Îmi petrec 90% din timp vorbind, iar restul citind și scriind”.

Howard Amos (Universitatea din Otago): „Chiar nu există o zi obișnuită. Există câteva provocări care se repetă în fiecare zi. De exemplu, mă aștept ca deseori să fiu întrerupt: am avut întotdeauna filozofia «ușii deschise» și mă aștept ca membri din echipa de conducere sau din personal, care au întrebări, să își facă apariția dacă nu sunt în întâlniri. Contracarez acest lucru cu faptul că încep devreme ziua de lucru. Îmi place să ajung la birou nu mai târziu de 8:00-7:45 a.m. În prima oră îmi «gândesc și planific» munca”.

Qiang Zhu (Biblioteca Universității din Beijing): „Ziua mea obișnuită de lucru mi-o petrec scriind e-mailuri, răspunzând la telefon, semnând și aprobând documente, ținând și participând la ședințe, ascultând rapoarte de lucru sau ascultând colegii pentru a înțelege anumite situații apărute la lucru, alocând forță de muncă și resurse, primind vizitatori”.

Louise Jones (Universitatea Chineză din Hong Kong): „Sunt întotdeauna întâlniri, întâlniri și iar întâlniri! Între acestea, sunt e-mailuri, oamenii cu care mă văd la birou sau care telefonează. Constat că în Hong Kong se desfășoară multe activități la prânz – frecvent există o

întâlnire la prânz sau un eveniment de seară la universitate, la care merg. Sunt ocupată! Este greu să găseșc timp pentru gândire și reflecție”.

Buhle Mbambo-Thata (Universitatea din Africa de Sud): *„Nicio zi nu seamănă cu alta. Ziua mea este de obicei plină de întâlniri și mai multe întâlniri, iar apoi am grijă de lucrurile care necesită aprobări. În afară de acestea, trebuie să mă întâlnesc cu echipa executivă, ceea ce se întâmplă des. Păstrez o politică a ușilor deschise pentru echipa mea executivă”.*

Christopher D. Barth (Academia Militară a Statelor Unite): *„Conținutul unei zile nu este niciodată tipic, totuși structura ei este într-o oarecare măsură aceeași. Îmi petrec o mare parte din zi în întâlniri atât în Bibliotecă, cât și în afara ei. Domeniile pe care mă concentrez mai mult sunt, în special, cele care se referă la gestionarea personalului și a facilităților, securitate, dezvoltare strategică și relații externe”.*

Daniel De Simone (Biblioteca Folger Shakespeare): *„Partea cea mai satisfăcătoare a muncii mele sunt numeroasele oportunități pe care le am de a vorbi cu vizitatorii, potențialii membri ai bibliotecii Folger și cu cei care fac donații și de a explica modul în care Biblioteca Folger sprijină științele umaniste. Aceasta este o parte cu adevărat importantă a muncii mele, deoarece călătoresc destul de mult”.*

Dietrich Nelle (Centrul german de informare pentru Științe ale vieții): *„Nu există o zi obișnuită la locul de muncă într-o instituție aflată în transformare, unde totul trebuie să se întâmple în același timp. În prezent, petrec mult timp pe teren, mă întâlnesc cu parteneri și utilizatori, colectând idei noi, promovând serviciile noastre, învățând despre schimbarea nevoilor utilizatorilor noștri și dezvoltând colaborări”.*

În plus

În afară de mediul universitar, volumul include un interviu cu Michael Gorman, bibliotecar universitar emerit la California State University, Fresno, care a deplâns situația în care se găsesc bibliotecile publice din Marea Britanie, precum și starea bibliotecilor școlare din Statele Unite: *„Politica națională britanică actuală față de bibliotecile publice, în special, și bibliotecii, în general, este o rușine. Sute de biblioteci publice s-au închis, iar alte sute rezistă sub forma unor organizații scheletice subfinanțate, conduse de amatori bine intenționați, neplătiți. În SUA, multe state și localități au opinii favorabile și susțin bibliotecile publice, iar bibliotecile universitare sunt relativ puternice. Cu toate acestea, declinul bibliotecilor școlare și lipsa bibliotecarilor școlari din SUA este o formă de abuz asupra copiilor... Bibliotecile școlare puternice, cu personal profesionist, fac parte integrantă din educația copiilor. Privarea copiilor de aceste biblioteci este o formă de abuz”.* O declarație destul de alarmantă și un apel de trezire la realitate de la un fost președinte ALA!

Volumul se încheie cu un studiu cuprinzător, scris de cei patru editori ai cărții, asupra stării actuale a biblioteconomiei universitare, a *„rolului indispensabil și de neînlocuit al directorului de bibliotecă”*, a competențelor și abilităților profesionale și trăsăturilor personale de

care este nevoie pentru a deveni un manager și un lider de succes, a responsabilităților multiple cu care sunt investiți manageri de bibliotecă în relația lor cu comunitățile pe care le deserveșc.

De la crearea lor, bibliotecile au facilitat interacțiunea umană cu memoria scrisă a omenirii. Acest volum conține exemple de stiluri manageriale și abordări de conducere de succes din lumea reală, din bibliotecile universitare și de cercetare. Oferă puncte de vedere pertinente asupra acțiunilor instituționale pe plan local și considerații incitante pentru perspectivele de dezvoltare globală.

Traducere din limba engleză de Emil Tudor,
Serviciul Dezvoltare Instituțională

Note

¹ Spații de învățare care dispun de echipamente de tehnologia informației pentru educație la distanță sau online, meditații, colaborare, creare de conținut, întâlniri, socializare, jocuri și studiu

² Spații în care persoanele cu interese comune, în special în domeniul informaticii sau al tehnologiei, se pot reuni pentru a lucra la proiecte în timp ce împărtășesc idei, echipamente și cunoștințe

5-year Activity Report of the Library Association of Latvia (2016 – 2020)

Māra Jēkabsone

President of the Library Association of Latvia

The Library Association of Latvia (LAL) is an independent, voluntary professional organization that is based on common interests and unites specialists in the Latvian library and information sector. The Association was founded in 1923 and its activities were renewed in 1989 after a hiatus during the Soviet period. The goal of the LAL is to unite the Latvian library community, motivate for professional development, promote the development of the national library sector, raise the prestige of librarianship as a profession, and advocate for the rights and interests of libraries and librarians. The main target audience of the LAL are all types of libraries and all librarians and interested persons in related sectors and library friends and supporters.

Although most of the Association members are public libraries and their staff, the Association also has members from other types of libraries. In 2020, 397 individual members and 78 institutional members with 93 library branches were registered with the LAL. This has been the average number of members in the individual member group in other years as well, whereas the number of members in the institutional member group has increased significantly. The reason for this growth has been the changes to member fees in the past few years, as well as explanatory activities undertaken by the Association Board, outlining the overall duties, rights, and opportunities offered to both groups of Association members.

The structure and format of Association activities

The foundation of the activities of the Association is its statutes, which determine the format of the governance of the Association's activities, decision-making procedures, as well as member rights, duties, and other matters. The management bodies of the Association are the General members' meeting and the Board. The Board, which consists of eight members, is elected for three years, the President is elected from the Board members. In May 2020, Māra Jēkabsone, Chief Librarian of the Library Development Centre at the National Library of Latvia was elected as President of the Association for a second term. Kristīne Pabērza, Senior Officer at the Culture Information Systems Centre, was President of the Association from May 2014 to the end of 2016. At the end of 2016, Kristīne left the LAL Board to continue work at the Headquarters of the International Federation of Library Associations and Institutions

(IFLA) in The Hague. From January to April 2017 when the new President of the LAL was elected, Uldis Zariņš, Director of the Development Department at the National Library of Latvia served as President of the Association.

LAL does not have paid employees, work by the Board is voluntary community service and it implements project-based activities, thereby involving specialists and service providers for LAL activities. In the spirit of cooperation, the Association office has been granted use of the National Library of Latvia premises. The Association has four regional branches (Vidzeme, Latgale, Zemgale, Kurzeme) and five professional interest sections (Children's and School Library Section, Book Publishing and Library History Section, New Specialists' Section, Local History Section, Library Marketing Section).

The main activities of the Association are: organizing professional development, exchange of experience, and bonding events for the library community: seminars, conferences, etc. Participation in Latvian and international professional forums, Latvia's representation in international professional organizations in the library sector, project development and implementation, undertaking and support of sector activities all are playing a significant role in the Association's activities. The information side of the LAL has taken the form of maintaining the www.bibliotekari.lv website and Facebook social network account. Information is regularly disseminated and interviews are given in the mass media incl. publications in library sector information resources, for instance, the Latvian Libraries portal. In 2018, mailing lists were set up for members to ensure more effective information dissemination to LAL members.

All of these methods were conducted following the Association's statutes and development and work plan. Upon commencing its work, the Board approves the development and work plan. Most of the activities mentioned in this report (except for the work completed in 2016, as this falls within the scope of the previous Board) are completed by the LAL development and work plan for 2017–2020, which was approved on 3rd October 2017. The aim of the Association is defined in the plan: to promote cohesion within the library community, enhance motivation for professional development, raise the prestige of the librarian profession, and advocate for an adequate assessment of the work of librarians. Before the plan was approved it was presented to all LAL members, as well the members were surveyed.

The main lines of action of the Association defined in the plan:

- bonding within the library community (to unify librarians, strengthen the awareness of librarian unity; raising awareness of the Association; promoting a sense of belonging to the Association and a sense of initiative among members; raising the prestige and improving the image of the librarian profession);
- library advocacy (standing up for the interests of libraries, expressing the opinion of the library community at an international, national and local level, clarifying the role and value of libraries within the community, increased awareness of libraries, promoting community support);

- increasing the motivation level of librarians (participating in the professional development of librarians; promoting the transfer of best practice and innovation; inspiring librarians, engaging them with new ideas);
- improving and developing the Association's activities (capacity building of regional branches, reorganizing the sections; improving the Association's documentation and communication; expanding cooperation with other organizations in the library sector).

Bonding within the library community and increasing the motivation

One of the most effective forms of bonding and motivation increasing among librarians is organizing events. In the past few years, the most prominent and extensive LAL event has become the Latvian Library Festival – an annual event organized in April, before the traditional Library Week, and comprises several activities. The inaugural Library Festival was held from 19th-20th April 2016 and it aimed to innovate the annual Latvian Librarians' Conference, by not only changing the framework and concept but also adding new content elements and the format of the event. The Library Festival motto is "Let's celebrate libraries!" and every year librarians can take part in traditional as well as new activities. One of the traditional festival events is the Latvian Librarians' Conference which always includes presentations given by Latvian and international presenters on current issues in the library sector.

Fig. 1. *The look of the Library Ideas Market in 2018* (Photo by Kristians Luhaers)

The Library Ideas Market is an important part of the festival – an attractive and interactive event, which is an exchange of experience, in the format of market alike to commercial exhibitions, presenting best practice achievements and ideas. The inaugural Library Ideas Market was held in 2015 and with time it has become a tradition to hold it biannually to allow for time to test best practices, ideas and roll out innovative initiatives.

Fig. 2. The moment of the annual Award ceremony in 2018 (Photo by Kristians Luhaers)

The LAL Annual Award is an essential part of the Library Festival, and it is awarded in three categories: Librarian of the Year, Library of the Year, and Event of the Year. This tradition appears to have become well-established – where members of the library community are honored for their achievements within the past year. This serves as a motivator for award winners, as well as other librarians. Sections' meetings are an innovative initiative included in the festival program, to assemble members from LAL sections, allowing them to discuss achievements within the section and to plan future goals. This helps to consolidate the work of sections and also serves as bonding for its members. Library Festivals are an eagerly awaited two-day celebration for all Latvian librarians and the LAL Board has succeeded in developing the concept and maintaining its quality. Without a doubt, the high quality has been maintained because of the support of the National Library of Latvia, the Ministry of Culture, and the State Culture Capital Foundation. In organizing the festival the LAL Board is not afraid to experiment with different event formats – for example – in 2017 a Library User Service Specialists' Conference was held within the frame of the festival, in 2018 – a Library Disco, and in 2019 – a Librarians' Fashion and Style Day.

Fig. 3. *The audience of the annual Latvian Librarians' Conference in 2018* (Photo by Kristians Luhaers)

In 2020, due to the emergency caused by the Covid-19 pandemic, the festival was reformatted and was held as a two-day online event: the 13th Congress of Latvian Librarians was held on 23rd April but an introductory Congress webinar was held on 16th April. IFLA President Christine Mackenzie's video address was part of the Congress program, also the renewed Latvian Librarians' Code of Ethics was approved and voting was held for the new LAL Board. Over 400 librarians from all over Latvia took part and this demonstrates the capacity of the LAL to organize online events (incl. online voting), as well as the skills and motivation of Latvian librarians to work with modern technologies. In 2020 Library Week events were also held online – a total of over 250 activities. As the 2020 Library Festival and Library Week themes were associated with the IFLA strategy slogan “Inspire, Engage, Enable, Connect” and events were all deemed a success, the LAL was recognized and praised by the IFLA for its work in organizing online events – this recognition was presented as an article on the IFLA website, as well as in the form of an interactive presentation on 2nd September at the IFLA session “10 ways to Engage with IFLA” at the „Occupy Library 2020“ Conference.

As face-to-face events restrictions continued into summer and autumn, based on the successful experience in organizing online events at the beginning of the year, the LAL Board decided to support and encourage LAL members to organize their own online events, offering them to use Association's Zoom platform subscription for free and to organize online events and other online activities with the consultative support of the LAL Board.

In the past few years, the LAL Board has devoted many efforts to breaking stereotypes about the profession of a librarian. The Librarians' Fashion and Style Day was a successful element of the Library Festival in 2019: it included educational lectures and an exchange of ideas, as well as a real-life Librarians' Fashion Show. Librarians' Fashion and Style Day concluded the campaign "The Fashion of Librarians", which was announced in December 2018, to show that librarians are colorful and contemporary personalities and break the community stereotypes that still exist regarding the visual identity of the profession.

Fig.4. *The moments of the Librarians' Fashion Show in 2019* (Photo by Kristians Luhaers)

Fig. 5. *The moments of the Librarians' Fashion Show in 2019* (Photo by Kristians Luhaers)

During the campaign, librarians were invited to post their photos and those of their colleagues on social media with the hashtag #bibliotekārumode (#librarianfashion), showing their appearance both in their daily life as well as on special occasions, thus showing that librarians are modern and appealing, not like the stereotypes they are portrayed to be in various media. The librarian fashion campaign was very popular among librarians, boosted their self-confidence and self-respect, and also showed the community that the librarian profession can be seen in a different light. It is noteworthy that during the campaign librarians were not only photographed but it was also an educational event – librarians met with stylists and designers. As this was the first time in the history of LAL that the topic of “fashion of librarians” was raised, to document the achievements of the campaign and make everything available in one place, and to preserve this as a historical record, a “Librarians’ fashion bookazine” was developed and published at the end of 2020. The publication is available both as a free electronic publication, as well as a printed souvenir publication that will continue to promote the aim of the campaign after it has ended – to break stereotypes about librarians and raise the prestige of the profession.

To show that librarians are not “dusty losers” but attractive, courageous, resourceful women with a sense of humor, the LAL Board started the tradition of entering a LAL team “Bibliotekāres” (Librarians) in the annual Women’s Rally. To date, the team has taken part in two rallies – the 2019 and 2020 rallies.

Fig. 6. Team “Librarians” in the annual Women’s Rally in 2020
(Photo from the photo archive of the Library Association of Latvia)

At the request of Association members, we renewed knowledge exchange trips to libraries abroad; a professional development tradition that had lapsed for a few years. In August 2018 the LAL organized a professional development trip as an exchange of experience to libraries in Denmark and in July 2019 – to libraries in Bavaria, Germany. In 2020 due to Covid-19, the trip to libraries in Finland was postponed to summer, 2021. Not only do these trips provide the opportunity to find out how libraries operate in other countries and provide information and develop services, but they are also good bonding opportunities for colleagues from different regions in Latvia.

As a result of member suggestions, another new LAL tradition was begun – librarian hikes: the inaugural two-day LAL hike was organized in September 2018 along the seashore from Pāvilosta to Jūrkalne, and in August 2019 – a hike along the banks of the Daugava River in Latgale. The hike took the form of a bike ride in 2020 and was organized in Zemgale – near Jelgava and Tērvete. These events also had a bonding, as well as an educational goal, as local cultural sights, incl. libraries were visited along the route of the hike.

Fig. 7. *Librarians' hike finish in Jūrkane in 2018*
(Photo from the photo archive of the Library Association of Latvia)

Regional branch and section activities

An important part of LAL activities are regional branch and section activities. In regional branches, these are usually organized as seminars and conferences where professional development themes are included in the program, as well as other themes and activities that will help to develop general personal growth and bonding among members in regional branches. The New Specialists' Section is the most active of all Association sections and it inspires and unites new library specialists not only in Latvia but also actively cooperates with new specialists from Lithuania, Estonia, and other countries. One of the traditions in the section are meetings of Baltic new specialists that take place in one of the Baltic countries annually. A popular campaign that is much-loved among Latvian librarians is the annual New Specialists' Section campaign „A day in the life of a library“ (LibdayLV). The idea for the campaign came from a project by US librarian Bobbi Newman „Library Day in the Life“. The last round of this project finished in February 2012 – at the time that the first campaign was coordinated by the New Specialists' Section. During this campaign, to raise awareness of their library and inspire their colleagues, librarians published news, photos, videos, and information in other formats in an online communication channel of their choosing, for instance, in social media. Every two years, the New Specialists' Section organizes a conference for the new library and information specialists titled “4CanGurus”. The idea for the need for such a conference took form in 2010 and it aims to gather new specialists, to gain information from experienced industry professionals (four lecturers or “gurus”) The inaugural “4CanGurus” conference was held on 11th July 2012 in Rīga, in the following years it was organized in regional Latvia (in Preiļi in 2014, in Ventspils in 2016, in Jelgava in 2018), and the fifth – 2020 “4CanGurus” conference, which was originally planned to take place face-to-face in Madona, took place online and was combined with the Baltic New Specialists' meeting. New Specialists' Section members actively take part in the Annual International Library and Information Science Symposium BOBCATSSS. The e-book “Librarians Around the World” was published at the end of 2018 – initiated and developed by the New Specialists' Section. During this project librarians from various parts of the world were invited to submit stories about their professional experience, libraries in the country that they represent, their activities, etc. 34 articles by authors from 19 countries were published in the e-book and it is helpful both as an educational, as well as a source of inspiration and as a virtual trip to libraries in other countries.

The head of the Children's and School Library Section, Aija Jankava, is an active member of the “bicycle librarians” movement and regularly takes part in “Cycling for Libraries” trips bringing back to Latvia new ideas and experiences.

Fig. 8. *Librarians' bike ride stop in Ūziņi Library in 2020*
(Photo from the photo archive of the Library Association of Latvia)

The work of the Association in general, as well as the activity of regional branches and sections, is hindered by the fact that all of the work is done voluntarily, without any remuneration, in addition to all daily work obligations as well as the fact that LAL activities in some areas overlap with the work of the National Library of Latvia and other institutions in the library sector. This can explain passiveness in the activity of some of the regional branches and sections as well as the lack of involvement of the LAL in some of the sector's activities. When the LAL was founded at the beginning of the previous century, the library system in Latvia was not as developed as it is nowadays and for this reason, the Association was the only one to define the work in the library sector. And so, in the 21st century, the Association has changed its focus for activities, conforming with the current situation. It is not necessary to double up on activities that are run by the National Library of Latvia or the Library Council of Latvia but it is important to cooperate and take on the tasks that state institutions cannot, yet NGOs can. The LAL has a specific role to play within the Latvian library sector. Without the LAL, many important activities of the sector would not be organized or they would lack the required support or line of action and so we would like to hope that the work of the LAL will be rated highly in the future as well, both by members of the Association, as well as representatives of other sectors, in particular – allowing their staff to actively be involved in the work of the Association and take part in events and activities run by the Association.

Library advocacy

An important part of the work of the LAL is library advocacy. The LAL is one of the sector representatives in the Library Council of Latvia, protecting the interests of Latvia's libraries. The Chair of the LAL is regularly invited to contribute her views on the work and profession of librarians and is involved in working groups that play a role in the development of the sector. As many working groups related to the development of the sector were formed in 2020, not only was the President of the Association involved in this work, but other Board members were involved as well: in 2020 representatives from the LAL Board commenced work in a working group established by the Archives, Libraries and Museums Division at the Ministry of Culture on mapping the profession of a librarian, as well as in working groups involved in reworking the professional standards of librarians and information specialists.

On 16th April 2019 – during the 20th Conference of Latvian Librarians – an Invitation to develop a Latvian Library Network was adopted. With this document, the LAL invited all ministries and municipalities responsible for work with libraries to maintain the current library network and to ensure its development so that the people of Latvia are provided with qualitative and accessible library services – to ensure the necessary funding for the operation and development of libraries, promoting, in particular, the building up of high-quality collections, maintaining a modern and efficient ICT infrastructure and remuneration that is commensurate with the duties, competences, and qualifications of librarians. In this document the LAL also invited state institutions and municipalities to make use of the services of libraries more intensively, thereby ensuring the efficiency of libraries as well as initiated that the development of libraries is included in national and municipal strategic planning documents and that library development and quality should be regularly monitored.

In 2019, the President of the LAL took part in meetings of the working group „Culture and sport for an active and fulfilled life“ in the development of the National Development Plan 2021–2027 (NAP2027), being the only person to represent the library sector within the context of all NAP2027 working groups and ensuring that the sector is included in the planning document. Involvement in the working group was the result of the personal initiative of the President of the Association, Māra Jēkabsons, actively taking part in the discussion of the first public document. The result was the inclusion – for the first time – of libraries in a national-level strategic planning document.

To promote the participation of libraries in the implementation of UN Sustainable Development Goals, in 2019 the LAL joined the Cross-sector Coalition for the Implementation of Sustainable Development Goals established by the association “The Latvian Platform for Development Cooperation” (LAPAS). It also took part in organizing a seminar series “Libraries and the sustainable development of society: we are building this world ourselves” in 2019 and 2020. Based on the initiative of LAL, the IFLA publication “Libraries and the Sustainable Development Goals: A Storytelling Manual” has been made available in Latvian.

To show librarians as modern professionals who support services that are ICT industry-based, for the first time in LAL history the Association took part in the Ķīpsala Book Exhibition, held from 28th February to 1st March 2020. The aim of participating was to popularize the e-book reading platform „3td e-GRĀMATU bibliotēka“ (3td e-book library), to encourage the community to use this and other library services, thereby also promoting the development of the publishing industry.

International cooperation

The LAL has been a member of the IFLA since 1929 and since 2007 – a member of the European Bureau of Library, Information and Documentation Associations (EBLIDA) and is the representative of Latvian libraries and librarians within these international organizations. To represent the interests of Latvian libraries and to stay up to date with current events in the international library sector, the LAL Board is in regular contact with the IFLA and EBLIDA Board and Office. The LAL takes part in IFLA and EBLIDA annual conferences and other international events and also ensures the dissemination and translation of the latest information prepared by international organizations within the sector. For instance, in 2018 the LAL translated the summary of the IFLA Global Vision Report, and in 2020 – the translation into Latvian of the IFLA strategy for 2019–2024. Latvia's contribution as a member of IFLA and EBLIDA in the development of these organizations and the global library sector has been sharing the experience of Latvian libraries: giving presentations, completing surveys, voicing the opinion of Latvian librarians on a number of library sector-related issues. As the topical issue of 2020 was organizing library services during Covid-19 circumstances, LAL was an active participant in preparing the EBLIDA report on the situation of libraries in Europe during the Covid-19 pandemic.

In addition to disseminating international experience to Latvian librarians, LAL promotes the sharing of Latvian library experiences in other countries and internationally. The experience in Latvian libraries has been raised both at international conferences organized by Lithuanian and Estonian librarians' associations, also at events run by Russian, Serbian, and Ukrainian librarians' associations as well as other international events by contributing posters or giving presentations.

In 2016, LAL President Kristīne Pabērza was chosen to take part in the IFLA International Leaders Program which resulted in her starting work in the IFLA Headquarters in the Hague as member engagement officer. The work of Kristīne Pabērza in the IFLA Headquarters is proof that Latvian librarians have opportunities to work at the international level and has been a great support to the LAL Board in its communication with the IFLA Headquarters.

LAL has developed cooperation with many national library associations but the closest cooperation has been established with the Lithuanian and Estonian librarians' associations. To maintain the regular organization of the Congress of Baltic Librarians (CoBaL) – a tradition

that has been continued since the 1930s – an agreement was signed by the Estonian Librarians Association, the Lithuanian Librarians Association, and the LAL regarding the continued organization of the Congress of Baltic Librarians.

Fig. 9. *The strengthening of the cooperation between Baltic librarians associations in Pärnu at 2019*
(Photo from the photo archive of the Library Association of Latvia)

Improvement and development of the Association's activities

Regarding the improvement and development of the Association's activities, the member list and member fees have been updated regularly incl. providing exemptions from member fees to students in the library sector, librarians-mothers who are on parental leave, and to retired librarians. To ensure that international industry events are not only attended by Board members, ordinary members are regularly offered to take part in various international library sector events. Much has been achieved in improving and activating the work in LAL sections. On 18th April 2018 during the meetings of Association sections, a decision was adopted to form a new section – the Library Development Section, which would combine three sections: Public Libraries Section, Library Research and Development Section, and Library Building Reconstruction and Construction Section. In 2019 the Library Development Section was renamed the Library Marketing Section. Significant improvements were made to the LAL website – new pages were developed, functionality was improved, a large amount of helpful information for members was developed and added.

Every year the Association implements a fairly large number of projects – on average – 6–7 per year. These include the projects of the Association itself, as well as those of its members. For example, from 2017–2019, 8 LAL and 11 LAL member projects were implemented, as well as administrative governance support was provided to 10 LAL member activities with overall funding of 62 237 EUR. From June 2018 to May 2019 the Association implemented the Erasmus + program project “Improving the professional ICT competencies of Latvian librarians as adult educators” during which Latvia’s librarians undertook professional development in adult education. For three years the Association has been granted funding through the State Culture Capital Foundation’s project competition in the target program for the support of professional non-State culture organizations, securing significant funding for the Association’s activities. Applying for funding from the Baltic-American Freedom Foundation (BAFF), funding was granted for a presentation on the work of libraries in adult education given by a lecturer from the US, Teona Shainidze-Krebs, Head of the Adult Education Division at Pikes Peak Library District, Colorado Springs to be included in the Library Festival 2019 program. With LAL support, several significant projects of its members have come to fruition, for instance, the conference by the National Library of Latvia “Literature knowledge for the contemporary librarian” was held for the third time, the collection of works “The history of reading in Latvia” and “The Latgale Cookbook: Traditional Recipes from the Latgale Region and the Krāslava County” were published.

To promote cooperation with local associations within the library sector, on 22nd November 2017 the LAL signed a cooperation agreement with the Latvian Academic Library Association, but on 17th April 2018 – with the Latvian School Library Association.

Plans for the coming years

On 19th October 2020 the Association’s development and work plan – spanning from 2020 to 2023 – was approved for the next three years. The goal of the LAL is defined in the plan: to strengthen an understanding of the value of libraries in the society, to take part in the development of the sector by inspiring and enabling librarians, ensure continuity of the Association’s work. The current IFLA slogan “*Inspire, engage, enable, connect*” was chosen as the work motto.

Three lines of action were defined to achieve the goals:

- library capacity-building and promotion of the development of the sector (strengthen an understanding of the value of libraries in the society, raising the prestige of the librarian profession; participating in the development of the sector, organizing of library advocacy activities);
- inspiring and enabling librarians (organizing experience and ideas exchange, events and activities that promote professional development and boost motivation,

participating in and supporting these types of activities; advancing the positive and motivating evaluation and positioning of the achievements of librarians);

- ensuring of the continuity of the Association's work (raising the visibility and assessment of the Association, enhancing members' knowledge about the Association, promoting members involvement and a sense of belonging; maintaining and developing the Association's channels of communication, active communication with members and the sector in general, inspiring librarians, engaging them with new ideas; enhancing cooperation with organizations and institutions in the cultural sector and other areas that are associated with the work of libraries).

Many LAL events scheduled in 2020 were canceled, postponed to 2021, or reformatted as online events because of the Covid-19 pandemic. Being aware of the current situation and following the latest developments, the LAL Board has decided to be flexible in planning activities for 2021 – if possible, activities will be held face-to-face, yet the majority of events run by the Association will be planned as online events. The biggest event of 2021 – the Library Festival, which will be held on 14th and 15th April, and Library Week to be held immediately afterward – from 19th to 25th April – are planned to be held online.

Bibliography

The Annual Reports of the Library Association of Latvia from the year 2016 to 2019. [online]. Available at: www.lursoft.lv

The Library Association of Latvia. Wikipedia: free encyclopedia. Author: The Library Association of Latvia, 2017. [online]. Available at: https://lv.wikipedia.org/wiki/Latvijas_Bibliotek%C4%81ru_biedr%C4%ABba

Support for the Library Association of Latvia in 2021: [the project submitted by the State Culture Capital Foundation: unpublished material]. Prepared: 2020.

The Website of the Library Association of Latvia. [online]. Available at: www.bibliotekari.lv

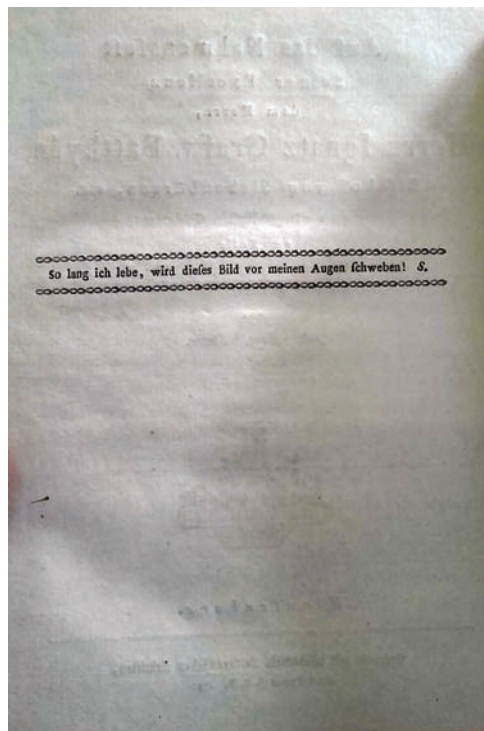
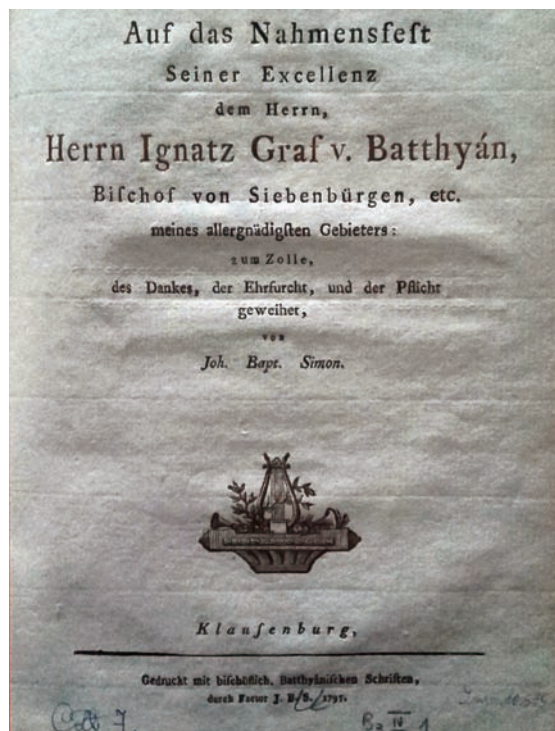
Dedicația lui Johann Baptist Simon pentru episcopul Ighațiu Batthyány, la aniversarea numelui din anul 1795

Dr. Cristian Mladin

Filiala Biblioteca Batthyneum, Biblioteca Națională a României

E-mail: cristian.mladin@bibnat.ro

Într-un volum aflat în colecțiile Bibliotecii Batthyaneum, care conține mai multe coligate¹, se găsește un text-dedicație conceput de gravorul Johann Baptist Simon cu ocazia aniversării numelui episcopului Ighațiu Batthyány, episcopul Transilvaniei, din anul 1795. Autorul este unul dintre artiștii care au contribuit la realizarea gravurilor din volumul inaugural dedicat astronomiei a lui Anton Mártonfi, primul director al Bibliotecii Batthyaneum, din anul 1798.

Informațiile cele mai relevante pe care le-am găsit despre acest artist sunt cele pe care le oferă Julius Bielz în lucrarea sa din anul 1947, *Die Graphik in Siebenbürgen*. De aici aflăm următoarele: „La sfârșitul secolului al XVIII-lea și în primul sfert al secolului al XIX-lea, Johann B. Simon, născut la Nüremberg, a lucrat ca pietrar și gravor în Cluj. În 1796 a realizat o gravură

a clădirii Batthyaneum din Alba Iulia, iar în 1797, și vinieta de titlu pentru „Initia Astronomica ...” de A. Martonfi, Alba Carolina, 1798; în 1799, realizează o vedere a Clujului cu stema orașului și câteva ilustrații nesemnificative din cupru pentru Joachim Bedeus von Scharbergs: „Gründliche Anleitung zur wohlfeilen Baukunst”, Sibiu, 1804. Se spune că a efectuat mai multe gravuri pentru Galeria Lichtenstein din Viena.” (p. 15)

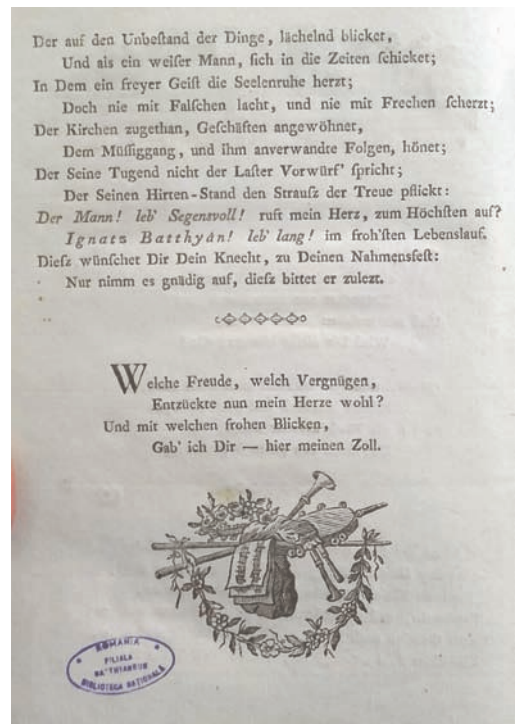
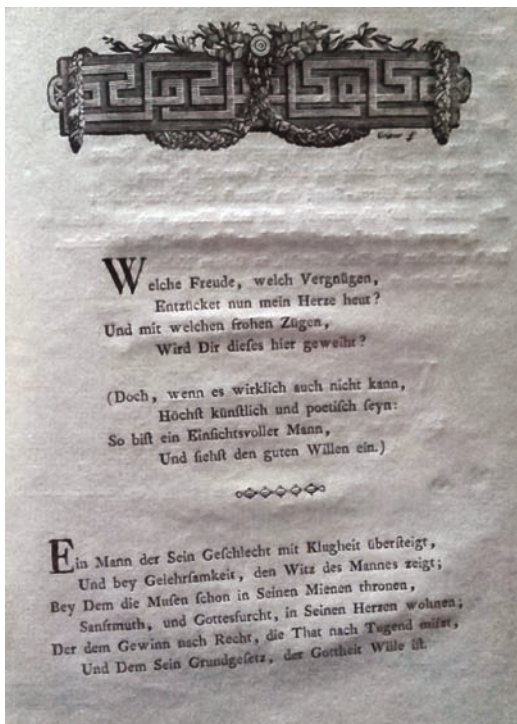
Dedicația este extrem de interesantă², deoarece textul poetic al acesteia oferă o imagine reprezentativă asupra modului în care îl vedeau contemporanii pe episcop. Dedicatia ne vorbește despre virtuțile creștine ale episcopului, dar și despre trăsăturile sale unice. Dintre aceste trăsături, una dintre ele iese în evidență. Este vorba despre talentul special de negociator. Viața lui Ignațiu Batthyány arată limpede faptul că negocierea a fost talentul cu ajutorul căruia a reușit să obțină colecția spectaculoasă a arhiprințului Migazzi, dar și să recupereze clădirea fostei biserici trinitariene de la armata imperială. Se remarcă astfel portretul unui bărbat independent, exigent cu propria evoluție, erudit, și cu un simț ascuțit față de condiția umană, poate ușor melancolic. Capabil să-l împace pe Dumnezeu și pe muze în propria viață, slujitor al Atenei și al Uraniei, dar cu frică de Dumnezeu creștin, blând cu virtutea, aspru cu viciul, o figură harismatică încununată de experiență și deci de înțelepciune. Mărturisitor al credinței creștine și apărător al ei, sobru, dar capabil de jocul ironiei și, nu în ultimul rând, un mare negociator, în interesul bisericii și al propriilor proiecte. Avem aici, cu trei ani înainte de moartea sa (17 noiembrie 1798), un portret deplin, încheiat, al unui om matur, cu o poziție socială importantă și o demnitate deja câștigată. În anii '90 ai secolului al XVIII-lea, Batthyány era recunoscut în lumea academică a vremii ca un mare protector al științelor, ca un cercetător, el însuși versat, ca inițiatorul unor proiecte majore în Transilvania. Acest fapt poate fi dovedit de corespondența bogată a episcopului cu marii oameni de știință ai vremii, Baronul von Zach, Binder, Triesnecker etc.³

Motto-ul introductiv al dedicației este: *„Atâta timp cât voi trăi, acest chip mi se va perinda prin fața ochilor!”*.

*„Ce bucurie, ce încântare
Inima astăzi mi-a delectat?
Și prin ce descrieri minunate
Îți va fi, tot ce-i aici, dedicat?
(Iar dacă chiar nu-mi reușește,
cu cea mai înaltă măiestrie și poetic să redau,
Tu ești un om cu totul luminat
Și intenția bună vezi c-o dau.)
Un bărbat ce cu dibăcie firea și-a depășit,
Iar cu erudiția sa, comicul omului a vădit;
În a cărui înfățișare muzele deja domnesc,
Iar blândețea, și frica lui Dumnezeu, în inimă-i locuiesc;*

*Dreptatea s-o câștige, fapta prin virtute o măsoară,
Iar legea ființei sale, voia cea dumnezeiască este,
Cel care a lumii vremelnice, zâmbind, o străbate
Iar ca om înțelept, timpurile le răzbate;
În el, un spirit liber liniștea sufletului o îmbrățișează;
Niciodată dar cu râset mincinos, și nivicând cu mușcătură se amuză;
Bisericii devotat, obișnuit cu negocierea,
Trândăviei, și faptelor ei, arătându-i disprețuirea;
Virtutea lui nu ia seama reproșurilor viciului;
Care-și dedică poziția de păstor luptei pentru credință
Acest om! Să trăiești binecuvântat! Ridică inima-mi spre înălțimi?
Ignățiu Batthyány! La mulți ani! Ferice în întreaga-ți viață.
Aceasta ți-o dorește slujitorul tău, la aniversarea numelui tău:
Și milostiv să-i fii, asta e tot ce-și mai dorește.
Ce bucurie, ce încântare
Inima astăzi mi-a delectat?
Cu fericită dedicare,
Recunoștința mea, aici, am încercat.”*

Note:

¹ B3.iv.1, coll. 7, nr. de inv. 10575

² O parte a acestui text se regăsește în articolul *Ignățiu Batthyány și fântâna Lui Heron*, care urmează să apară în revista „Apulum”.

³ Vezi articolul Observatorul institutului batthyánian *invita Minerva*. În jurul unei recenzii critice de epocă la *Initia Astronomica*. În *Apulum*, LVI, Series Historia & Patrimonium Supplementum, Alba Iulia, 2019, p. 139-155.

Ion Minulescu și revistele literare din perioada Marii Uniri

Dr. Mihaela Racovițeanu

Centrul Cărții, Institutul Cultural Român

E-mail: www.cennac.ro

Motto:

„În noaptea-aceea luna părea un ghem de sfoară
Scăpat din mâna dreaptă a celui care-n viață
Te leagă, te dezleagă, te iartă și te-nvață
Cum poți ieși din iarnă, intrând în primăvară.”
(fragment din *Nocturnă* de Ion Minulescu)

Perioada de după Marele Război și contextul unificării României este începutul modernității europene la care România dorea să subscrie. Imediat după aceste evenimente, s-au luat măsuri pe plan politic, economic și social, de mare impact asupra țării, perioada 1918-1921 putându-se numi *perioada Marii Uniri*. Un obstacol în calea dezvoltării l-a reprezentat analfabetismul ridicat în rândul populației, dar pentru corectarea situației s-a trecut la alfabetizare, aplicându-se apoi politici de culturalizare a maselor.

Publicațiile românești din perioada Marii Uniri au avut un rol foarte important în consolidarea bazelor democratice ale statului modern. Spre exemplu, Editura Cultura Națională, înființată în 1921 la București, își câștiga prestigiul datorită unui program care includea editarea unor cărți, opere literare de certă valoare, cât și a volumelor din domeniul științei, lucrări ale unor academicieni, cercetători cu rezultate notabile. Programul editorial „Cultura Națională” cuprindea o serie de colecții: *Biblioteca scriitorilor români* dedicată clasicilor literaturii române, precum Grigore Alexandrescu, Ion Luca Caragiale, Barbu Ștefănescu Delavrancea, Ion Slavici; *Biblioteca scriitorilor români de astăzi* ce publica proză și versuri de Camil Petrescu, Cezar Petrescu, Ion Pillat, Ion Minulescu; *Biblioteca universitară* publica rezultatele studiilor științifice ale lui Vasile Pârvan sau Constantin Rădulescu Motru; *Biblioteca Țara noastră* dedicată etnografiei și folclorului; *Biblioteca politică*.

Revistele, de asemenea, au dezvoltat programe editoriale prin care au promovat arta, literatura și știința. Revistele literare, „*documente expresive ale devenirii culturii și literaturii naționale [...] centralizând câteva din principalele direcții ale spiritului românesc*”¹, au devenit factori prin care valorile clasice ale literaturii române s-au înscris în rândul valorilor universale.

Printre cele mai cunoscute reviste literare ale vremii le amintim pe cele *de referință*, cum ar fi: „Convorbiri literare”, „Literatorul”, „Viața Românească”, „Sburătorul”, „Gândirea” și *alte* reviste literare: „Însemnări literare”, „Lucafașul”, „Hiena”, „Cele trei Crișuri”, „Lamura”, „Flacăra”, „Ideea Europeană”, „Ramuri”, „Letopiseți”, „Făt-Frumos”, „Revista Moldovei”, „Săgetătorul”, „Citiți-mă”, „Revista vremii politice, literare și economice”, „Progresul literar și teatral”, „Revista Teatrului Național”, „Viața nouă” etc.

O cercetare istoriografică privitoare la revistele literare din perioada Marii Uniri ne poate oferi înțelegerea, din perspectivă culturală, a unor aspecte ce țin de trecut, pornind de la o serie de documente. Lucrarea prezintă și un studiu de caz cu caracter interdisciplinar prin abordarea din perspectivă biblioteconomică a publicității pentru anumite reviste literare, ca unități bibliografice, în presa din perioada Marii Uniri și literară, prin studierea apariției operei scriitorului **Ion Minulescu**, de la a cărui naștere se împlinesc 140 de ani în 2021. Tehnica studiului documentar se aplică rubricilor de publicitate din principalele ziare de la acea vreme, „Adevărul” și „Universul”, iar obiectivul este identificarea formelor de promovare pentru revistele literare „Sburătorul”, „Gândirea”, „Letopiseți”, „Hiena”, „Citiți-mă”, „Progresul literar și teatral”, în care publică Ion Minulescu, și modalitatea prin care se face această promovare.

Născut la 6 ianuarie 1881, la București, Ion Minulescu a copilărit la Slatina și Pitești. A debutat încă din perioada școlii, în anul 1897, cu poezie în revista „Povestei vorbeii” de la Pitești. La sfârșitul secolului al XIX-lea este influențat de cultura și mai ales de poezia simbolistă franceză cu care ia contact în perioada studiilor la facultatea de Drept de la Paris, iar la revenirea în țară începe să publice poezie în reviste ca „Viața Nouă”, „Sămănătorul” ș.a. În perioada Marii Uniri, aflat la vârsta maturității literare, Ion Minulescu publică versuri și proză în diverse reviste literare de pe întreg teritoriul românesc. Istoria literară consemnează faptul că în anul 1920 a publicat, la editura Alcalay din București, volumul de proză *Măști de bronz și lampioane de porțelan* și piesele de teatru *Lulu Popescu* și *Pleacă berzele*. În anul 1922, Minulescu este numit director General al Artelor în Ministerul Artelor și Cultelor, funcție pe care o deține până în 1940. Se stinge din viață în anul 1944, la București.

Revistele literare în care publică Ion Minulescu

„**Sburătorul**, revistă literară, artistică și culturală” apare în 1919, la București, din inițiativa lui Eugen Lovinescu, având un nucleu de scriitori deja afirmați, care făceau parte și din cenaclul literar cu același nume. Printre aceștia se găsește și Ion Minulescu, alături de Victor Eftimiu, Liviu Rebreanu, Tudor Vianu. „*Eclectică în prima serie (1919-1921) [...], în a doua (1921-1922) și mai ales a treia (1926-1927)*, [revista „Sburătorul”] a îmbrățișat modernismul asumându-și chiar rolul de promotoare și apărătoare a lui”². În paginile sale publică și Ion Barbu, Camil Petrescu ș.a.

Fig. 1. Revista „Sburătorul”, an 1, nr. 2, 26 aprilie 1919
(sursa: <http://www.cartiregale.ro/ziare-si-reviste>)

În rândul publicațiilor periodice, care cultivă un modernism echilibrat și resping orice formă de extremism, sunt revistele *satelit* „România literară”, „Viața literară” sau cele care susțin ideologia proprie dar promovează cărțile și autorii de la „Sburătorul”, printre ele aflându-se: „Adevărul literar și artistic” sau cotidienele „Adevărul” și „Dimineața”.

„Gândirea literară, artistică, socială” apare în 1921, la Cluj, după cristalizarea în jurul mișcării gândiriste, de factură tradiționalistă. Opusă modernismului, publicația bilunară se declară, prin fondatorii ei Cezar Petrescu, D.I. Cucu, Lucian Blaga, Gib Mihăescu și Adrian Maniu, urmașa curentului tradiționalist al sămănătorismului. În *Dicționarul presei literare românești (1790 – 2000)*, Ion Hangiu afirmă: „«Gândirea» nu afișează în primul număr un program literar, artistic sau social propriu-zis, ci «vrea să fie prieten pentru cei scârbiți de politica vană, pentru cei dezamăgiți de fângăduieli căzute de la primul zbor cu aripile retezate»”³, făcând trimitere la editorialul nesemnat de pe prima pagină a revistei, intitulat *Cuvinte pentru drum*⁴.

Fig. 2. Revista „Gândirea”, an 1, nr. 8, 15 august 1921
(sursa: documente.bcuccluj.ro/web/bibdigit/periodice/gandirea/1921-1922/BCUCCLUJ_FP_279479_1921_1922_001_008.pdf)

Din anul 1922 „Gândirea” se mută la București, unde apare până în 1944. Lucian Blaga, cofondator al revistei, publică în paginile sale texte literare și filosofice încă de la primul număr și până în 1942. Printre semnatarii rubricilor se mai numără: Camil Petrescu, Nichifor Crainic, Alexandru A. Philippide, Aron Cotruș, Demostene Botez, **Ion Minulescu**, George Topârceanu, Ion Agârbiceanu, Tudor Arghezi. Un colaborator foarte statornic este și poetul Ion Pillat, iar Vladimir Streinu debutează în paginile revistei la vârsta de 19 ani, chiar în anul apariției acesteia – 1921. Având aceeași orientare tradiționalistă sunt și revistele „Viața românească”, din perioada 1921–1922, și „Ramuri”, care apare la Craiova între 1919 și 1947.

„**Letopiseți**”, revistă literară bilunară, apare la București în perioada noiembrie 1918–martie 1919, sub direcția lui Dragoș Protopopescu, avându-i ca prim-redactor pe Scarlat Struțeanu, iar redactor pe Perpessicius. Publică versuri și proză, articole și cronici literare semnate de Ion Pillat, Demostene Botez, Perpessicius, Camil Petrescu, Gib Mihăescu, **Ion Minulescu**, desene de Steurer, Gallin ș.a

Fig. 3. Revista „Letopiseți”, an 1, nr. 3, noiembrie 1918

(sursa: <https://www.okazii.ro/4-nr-revista-letopiseti-1918-1919-bucuresti-rara-a38259928>)

„**Hiena**”, cu subtitlul *Revistă de polemică politico-literară*, apare la București din ianuarie până în martie 1919, iar din aprilie și la Cernăuți, cu întreruperi până în februarie 1924. Publicație reacționară la tot ceea ce face parte din spectrul politic al vremii atât din guvern cât și din opoziție, gazeta se află sub conducerea lui Pamfil Șeicaru și Cezar Petrescu. Publică pamflete de Tudor Arghezi, N.D. Cocea, N. Davidescu la adresa conducerii țării, instituțiilor și a curentului socialist ce *bântuie* țara prin activiștii săi. Colaborează cu poezie Tudor Arghezi, Adrian Maniu, **Ion Minulescu**, Alexandru A. Philippide, Demostene Botez, Lucian Blaga, Perpessicius, Dumitru Karnabatt, Ion Pillat și cu proză Gala Galaction, Ionel Teodoreanu, Gib Mihăescu. Articole polemice și cronici semnează Nichifor Crainic, Ioan Slavici, Andrei Braniște, Victor Ioan Popa.

Fig. 4. Revista „Hiena”, an 1, nr. 1, 16 ianuarie 1919

(sursa: <https://www.okazii.ro/revista-hiena-1919-1921-44-de-numere-coligate-a44901004>)

„**Citiți-mă**” este un magazin literar lunar ce apare, de asemenea, la București, între 1921–1922, sub îngrijirea lui **Ion Minulescu** și Liviu Rebreanu. Publică lucrări originale și inedite semnate de Ion Agârbiceanu, Felix Aderca, Ion A. Brătescu-Voinești, Hortensia Papadat-Bengescu, Victor Eftimiu, Octavian Goga, Gala Galaction, Claudia Millian, Adrian Maniu, Ion Slavici, Duiliu Zamfirescu, Alexandru Cazaban, Vasile Demetrius ș.a.

Fig. 5. Revista „Citiți-mă”, an 1, nr. 2, ianuarie 1922

(sursa: Biblioteca Academiei Române)

„**Progresul literar și teatral**”, revistă săptămânală, efemeră, apare la București, între 12 decembrie 1920 și 7 ianuarie 1921, avându-l director pe Traian Copăceanu și redactori pe N.N. Șerbănescu și A. Alexandrescu⁶. De remarcat este faptul că Ion Hangiu identifică această revistă cu „Progresul” – „The Progress”, „*cea mai mare gazetă săptămânală românească în America*”⁷, editată la Detroit, revista bucureșteană fiind de fapt reparațiia vechii reviste din SUA, editată în perioada noiembrie 1916 – mai 1917. Revista „Progresul literar și teatral” publică și texte de **Ion Minulescu**, Isac Peltz, traduceri de Marcel Prévost etc.

Revistele literare în presă

„**Adevărul**”, ziarul românesc cu cea mai îndelungată apariție, publică articole cu caracter economic, social, politic, cultural, devenind „*organul unor puternice revendicări politice și culturale, contribuind la democratizarea vieții publice românești*”⁸. Acest cotidian de mare interes pentru populație este suspendat de comandamentul german de ocupație din Regat în luna octombrie 1916, dar reapare după terminarea războiului, începând cu 3 ianuarie 1919.

Fig. 6. Frontispiciul cotidianului „Adevărul”, an 33, nr. 11273, miercuri, 29 decembrie 1920
(sursa: <http://digibuc.ro/colectii/adevarul-decembrie-1920-c8492>)

„**Universul**”, cel mai răspândit și citit cotidian de informație, declarat apolitic, are înainte de război, în Vechiul Regat, un tiraj de 80.000 exemplare ce se vând cu prețul de 5 bani/exemplar. Atractivitatea ziarului este asigurată nu numai de prețul mic, dar și de o prezentare editorială de ținută. Similar opozantului său „Adevărul”, între 22 octombrie/5 noiembrie 1916 și 13/30 noiembrie 1918, cotidianul nu mai apare.

Fig. 7. Frontispiciul cotidianului „Universul”, an 39, nr. 59, miercuri, 16 martie 1921
(sursa: colecție proprie)

Primul anunț bibliografic, identificat în *Universul* din noiembrie 1918, relevă că numărul 2 al revistei trilonare „Letopiseți” „*apare la 10 noiembrie, stil românesc*”⁹, fără alte informații legate de editor, conținut, preț etc. Prin urmare, nici numele **I. Minulescu** nu apare.

Revista „Progresul literar și teatral” este prezentată printr-un anunț mai elaborat la rubrica *Viața artistică*, secțiunea *Literatura*, a ziarului „Adevărul” din 28 decembrie 1920. Cititorul ziarului află că hebdomadarul este redactat de un grup de „tineri inimoși” care declară că „*revista este oglinda mișcării noastre culturale*”¹⁰. Acești tineri fac o „reverență” scrisă către scriitorii consacrați care colaborează la revistă. Astfel, „*notăm pe d. I. Minulescu, a cărui poemă Partenza are un parfum distins și pe dl. Victor Eftimiu*”¹¹. În următoarea zi, miercuri, 29 decembrie 1920, tot în „Adevărul” se identifică un anunț bibliografic pentru noua revistă „Progresul literar și teatral” care va apărea joi, 30 decembrie, „*cu un bogat și variat sumar de literatură, cronici și informații*”¹², printre care proză și versuri de **Ion Minulescu**, **Victor Eftimiu**, **Andrei Brâniște** și alții.

Fig. 8. Anunțuri bibliografice din secțiunea *Literatura*, „Adevărul”, 28 și 29 decembrie 1920 (sursa: <http://digibuc.ro/colectii/adevarul-decembrie-1920-c8492>)

În „Adevărul” din 1 decembrie 1921 se identifică o adevărată reclamă pentru nou-apărutul număr 1 al magazinului literar „Citiți-mă”. Însuși titlul revistei este un îndemn, o invitație la lectură. Analizând reclama din ziar se observă că aceasta conține atât text, cât și ilustrație, iar titlul noii publicații periodice este scris cu caractere foarte mari și accentuate față de restul textului, tocmai în ideea de a fi mai ușor de observat și de reținut. Cititorii află

din reclamă că revista conține materiale semnate de distinși scriitori români și traduceri din scriitorii străini: *O partidă în trei* de Duiliu Zamfirescu, *Moșneagul cu ochi albaștri* de Gala Galaction, *Nocturnă* de **Ion Minulescu**, *Vioară fără coarde* de Alexandru Cazaban, *Secretul Contesei Barbara* de Henri de Regnier, *După paravan* de Claudia Millian, *Poveste adevărată* de Vasile Demetrius, *Crima din Strada Noștei* de Nicolae Davidescu, *No. 19 și No. 21* de Vasile Savel, *Moartea lui Glahn* de Knut Hamsun. O specificație importantă privește „coperta colorată și vignetele”¹³ realizate de Teodorescu-Sion. Revista are 64 de pagini format mare și costă 10 lei. Reclama apare însoțită de o ilustrație, o grafică de mână ce înfățișează un cuplu aflat în picioare, care citește, din aceeași publicație de dimensiuni mari, foarte probabil o revistă.

Fig. 9. Reclama pentru revista „Citiți-mă”, „Adevărul”, 1 decembrie 1921
(sursa: <http://digibuc.ro/colectii/adevarul-decembrie-1921-c8724>)

Studiul documentar asupra rubricilor de publicitate ale celor două cotidiene din perioada 1918-1921, privitoare la revistele literare în care își publică opera **Ion Minulescu**, relevă un număr de patru anunțuri – unul în „Universul” și trei în „Adevărul” – pentru reviste care nu sunt de prim rang, dar care apar totuși pe piața editorială a vremii: „Letopiseți”, „Progresul literar și teatral” și „Citiți-mă”. Pe parcursul a patru ani, aceste reviste nu sunt promovate în presă, anunțurile rare și succinte apar în rubrici dedicate informării curente a publicului larg după cele pentru cărți, ceea ce confirmă de fapt slaba lor prezență ditorială.

Note

- ¹ Maria PLATON. Dezvoltarea culturală între 1878 și 1918. În: *Istoria Românilor* / coord. Mircea Petrescu-Dîmbovița și Alexandru Vulpe. Vol. 7. Tom. 2: *De la Independență la Marea Unire (1878 – 1918)* / coord. Gheorghe Platon. București: Editura Enciclopedică, 2003, p. 155.
- ² Dumitru MICU, Dan GRIGORESCU, Ioan SCURTU. Cultura, învățământul, științele și tehnica, literatura și artele. În: *Istoria Românilor* / coord. Mircea Petrescu-Dîmbovița și Alexandru Vulpe. Vol. 8: *România întregită (1918-1940)* / coord. Ioan Scurtu. București: Editura Enciclopedică, 2003, p. 721.
- ³ Ion HANGIU. *Dicționarul presei literare românești (1790-2000)*. Ediția a 3-a. București: Editura Institutului Cultural Român, 2004, p. 325.
- ⁴ Cronici nesemnate. În: „Gândirea”. *Tabla de materii 1921-1930*, p. 9. [online]. [Accesat la: 04.12.2017]. Disponibil pe Internet la adresa: http://documente.bcuculuj.ro/web/bibdigit/periodice/gandirea/1931/BCUCLUJ_FP_279479_1931_011_000.pdf
- ⁵ „Gândirea”, an 1, nr. 8, 15 august 1921. [online]. [Accesat la: 04.12.2017]. Disponibil pe Internet la adresa: http://dspace.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/6906/1/BCUCLUJ_FP_279479_1921_1922_001_008.pdf
- ⁶ Biblioteca Academiei Române. *Bibliografia Națională retrospectivă*. [online]. [Accesat la: 05.01.2021]. Disponibil pe Internet la adresa: [https://bibliacad.ro/bnr/pprpag.php?lit=p&&vidT=3&&cod=PPR%20Tom.%20III.&&perioada=1919-1924&&idpub=03_2342a&&titlu=Progresul%20rom%C3%A2n&&val=3&&loc=Canton%20\(Ohio%20SUA\)&&nr=3&&page=140&&limit=20](https://bibliacad.ro/bnr/pprpag.php?lit=p&&vidT=3&&cod=PPR%20Tom.%20III.&&perioada=1919-1924&&idpub=03_2342a&&titlu=Progresul%20rom%C3%A2n&&val=3&&loc=Canton%20(Ohio%20SUA)&&nr=3&&page=140&&limit=20)
- ⁷ Ion HANGIU, *op. cit.*, p. 511.
- ⁸ Tiberiu AVRAMESCU. *Adevărul. Mișcarea democratică și socialistă (1895-1920)*. București, 1982, cap. 3, p. 146-197 și p. 397-405. *Apud Istoria Românilor* / coord. Mircea Petrescu-Dîmbovița și Alexandru Vulpe. Vol. 7. Tom. 2: *De la Independență...*, p. 554.
- ⁹ „Universul”, an 36, nr. 9, joi, 21 noiembrie 1918, p. 2.
- ¹⁰ „Adevărul”, an 33, nr. 11.272, marți, 28 decembrie 1920, p. 2.
- ¹¹ *Ibidem*.
- ¹² „Adevărul”, an 33, nr. 11.273, miercuri, 29 decembrie 1920, p. 2.
- ¹³ „Adevărul”, an 34, nr. 11.552, joi, 1 decembrie 1921, p. 2.

Bibliografie

Monografii

Istoria Românilor / coord. Mircea Petrescu-Dîmbovița și Alexandru Vulpe. Vol. 7. Tom. 2: *De la Independență la Marea Unire (1878–1918)* / coord. Gheorghe Platon. București: Editura Enciclopedică, 2003.

Istoria Românilor / coord. Mircea Petrescu-Dîmbovița și Alexandru Vulpe. Vol. 8: *România întregită (1918-1940)* / coord. Ioan Scurtu. București: Editura Enciclopedică, 2003.

HANGIU, Ion. *Dicționarul presei literare românești (1790–2000)*. Ediția a 3-a. București: Editura Institutului Cultural Român, 2004.

Periodice

„Adevărul”, colecțiile anilor 1919-1921.

„Universul”, colecțiile anilor 1918-1921.

Resurse web

Biblioteca Academiei Române. *Bibliografia Națională retrospectivă*. [online]. [Accesat la: 5.01.2021]. Disponibil pe Internet la adresa: [https://bibliacad.ro/bnr/pprpag.php?lit=p&&vidT=3&&cod=PPR%20Tom.%20III.&&perioada=1919-1924&&idpub=03_2342a&&titlu=Progresul%20rom%C3%A2n&&val=3&&loc=Canton%20\(Ohio%20SUA\)&&nr=3&&page=140&&limit=20](https://bibliacad.ro/bnr/pprpag.php?lit=p&&vidT=3&&cod=PPR%20Tom.%20III.&&perioada=1919-1924&&idpub=03_2342a&&titlu=Progresul%20rom%C3%A2n&&val=3&&loc=Canton%20(Ohio%20SUA)&&nr=3&&page=140&&limit=20)

Cronici neseemnate. În: „Gândirea”. *Tabla de materii 1921–1930*. [online]. [Accesat la: 04.12.2017]. Disponibil pe Internet la adresa: http://documente.bcuculuj.ro/web/bibdigit/periodice/gandirea/1931/BCUCLUJ_FP_279479_1931_011_000.pdf

„Gândirea”, an 1, nr. 8, 15 august 1921. [online]. [Accesat la: 4.12.2017]. Disponibil pe Internet la adresa: http://dSPACE.bcuculuj.ro/bitstream/123456789/6906/1/BCUCLUJ_FP_279479_1921_1922_001_008.pdf

Rezumate

Nicoleta Rahme – Exploatarea operelor protejate aflate în afara circuitului comercial de către instituțiile de conservare a patrimoniului cultural în mediul digital

Accesibilitatea online a operelor deținute în colecțiile bibliotecilor este activitatea care s-a dezvoltat cel mai mult în ultimii ani, proiectele de digitizare în masă evidențiind două categorii de opere protejate de drepturile de autor – operele orfane (autorii lor nu sunt cunoscuți) și operele cu tiraj epuizat (lucrări care nu mai sunt vândute în librării, dar ai căror titulari se cunosc), care nu pot fi puse la dispoziția publicului. Bibliotecile doresc să digitizeze și să disemineze online cărți care nu mai sunt disponibile în circuitul comercial, dar au valoare pentru patrimoniul cultural național, regional sau local, motivația fiind chiar misiunea lor publică, de a asigura acces la resurse informaționale și documentare. Întrucât operele indisponibile în circuitul comercial sunt protejate de copyright, bibliotecile au nevoie de un cadru legal care să le permită demararea unui proiect de digitizare, deoarece nu dețin copyrightul asupra cărților care se află în colecțiile lor. Este dat exemplul Franței, în cazul căreia Biblioteca Națională a Franței a primit responsabilitatea de a crea și gestiona o bază de date publică, cu acces gratuit, unde sunt înregistrate toate cărțile ieșite din tiraj din secolul al XX-lea; baza de date se numește *Registrul cărților indisponibile din secolul XX (ReLIRE)*. În acest sens, un proiect asemănător cu *ReLIRE* ar putea fi demarat și în România, în condițiile în care piața editorială de la noi a traversat sușuri și coborâșuri în ultimii 25 de ani. Beneficiile unui astfel de proiect ar duce la acoperirea golurilor din colecții și la completarea bazei de date bibliografice.

Cuvinte cheie: *biblioteci, digitizare, opere protejate, opere orfane, opere cu tiraj epuizat, copyright, ReLIRE.*

Victoria Frâncu – Inovația și creativitatea pentru susținerea schimbării în bibliotecile de azi

Dinamismul cu care bibliotecile de azi se reinventează poate fi măsurat doar prin succesul pe care unele dintre acestea îl înregistrează în comunitatea stricto sensu a membrilor profesiei și, în sens larg, în comunitatea ai cărei membri se bucură de serviciile inovatoare oferite. Cele trei exemple de inovații în activitățile și serviciile de bibliotecă prezentate vorbesc despre schimbare și asumare a responsabilității în instituții care sunt din ce în ce mai vizibile în viața comunității. Acestea pot fi realizate prin găsirea unor soluții: fie integrative, de „democratizare” a contribuției altădată de neconceput la anumite laturi ale activităților specifice, cu efecte majore vizând accesul la informație, fie colaborative sau relaționale în scopul implicării în

activitatea diverselor categorii de utilizatori prin studierea atentă a nevoilor acestora, fie de implicare directă pe toate planurile, cu intenții educaționale îndreptate către generația tânără.

Cuvinte cheie: *biblioteci, regândirea activităților, responsabilitate socială.*

Hermina G.B. Anghelescu – Bibliotecile și bibliotecarii într-o lume în schimbare: amenințări și oportunități

Mulți oameni își fac griji cu privire la viitorul bibliotecilor, temându-se că bibliotecile, în forma și organizarea lor clasică, devin perimate din cauza Internetului. În acest sens, autoarea face referire la mai multe materiale publicate recent, reprezentând cercetări de seminar, rapoarte, eseuri și articole de opinie legate de semnificația, rolul, amenințările și oportunitățile cu care se confruntă bibliotecile de tot felul din lumea de astăzi. Iar concluzia la care ajunge este aceea că viitorul este imprevizibil, dar valorile bibliotecilor sunt previzibile. Printr-o mai bună pregătire, apărare a principiilor lor fundamentale și disponibilitate de a profita de oportunități, bibliotecile își pot sublinia rolul social și civic în promovarea valorilor democratice, acum și pe termen lung. Bibliotecile sunt aici pentru a rămâne, a ne servi și a ne încânta, bibliotecarii – pentru a pleda pentru rolul pe care îl au informațiile și competențele digitale în societatea globală a cunoașterii și pentru a promova potențialul bibliotecilor de a ne transforma viața. În încheiere, face referire la o lucrare mai veche a fostului redactor-șef al revistei *American Libraries*, Leonard Kniffel, cu un titlu foarte ilustrativ, *12 moduri în care bibliotecile sunt bune pentru țară*, un apel incitant la acțiune pentru toți membrii societății pentru a sprijini ca bibliotecile să rămână avanposturi ale libertății de exprimare și ale accesului nerestricționat la informații și pentru ca bibliotecarii să rămână apărători și să promoveze acest drept civic fundamental, în orice mediu social democratic.

Cuvinte cheie: *biblioteci, bibliotecari, rolul bibliotecilor, societatea cunoașterii, amenințări.*

Dana Panighianț – Mă joc, învăț, creez, descopăr! Posibilități de dezvoltare a abilităților sociale, creative și de învățare activă în Biblioteca Națională

În Biblioteca Națională a României există o sală dedicată preșcolarilor – Ludoteca „Apolodor din Labrador”, un spațiu în care se desfășoară activități curente specifice unei săli de lectură clasice, cât și zone destinate spectacolelor și activităților didactice nonformale. Programele care au loc aici completează formarea școlară și oferă copiilor posibilitatea de a trăi experiențe noi de joc și învățare într-un mediu cultural primitiv, cu scopul de a le îmbogăți nivelul general de cunoștințe și de a-i familiariza cu fondul documentar al Bibliotecii Naționale, dar și cu estetica unui spațiu livresc. Menționăm câteva titluri de ateliere curente care au loc aici: pentru copiii preșcolari – atelierul de lectură *Citim și povestim cu Apolodor*, atelierul de educație plastică *Desenăm cu Apolodor*, atelierul de audiție *Povești într-o ureche*, videoatelierul *CineApolodor*, atelierele de carte rară *Cele mai frumoase litere* și *Cele mai frumoase pagini de carte*; pentru elevii din ciclurile gimnaziale și liceale – atelierul de carte rară. Pe lângă aceste ateliere săptămânale și lunare,

Biblioteca oferă o serie de ateliere tematice în cadrul programelor naționale *Școala altfel: Să știi mai multe, să fii mai bun!* și *Nocturna Bibliotecilor*, zilelor aniversare, precum *Ziua Internațională a Cititului Împreună*, *Ziua Limbii Române*, *Ziua Lei* etc. și, de asemenea, propune utilizatorilor ateliere cu ocazia sărbătorilor de Paști și de Crăciun, ateliere de primăvară organizate în săptămâna 1 – 8 martie, ateliere de toamnă. În acest sens, trebuie amintită tabăra de vară din 2016 – *Jurnal de vacanță la Biblioteca Națională a României*, un program care s-a transformat în seria cu același nume și care se desfășoară de-a lungul mai multor zile.

Cuvinte cheie: *Biblioteca Națională a României, programe educative, copiii preșcolari, elevi din învățământul gimnazial și liceal, ateliere.*

Agusta Palsdottir – Rolul bibliotecilor și al profesioniștilor în informare în îmbunătățirea cunoștințelor cetățenilor în vârstă în materie de mass-media și informații despre sănătate

Sprijinirea și dezvoltarea posibilităților cetățenilor în vârstă de a rămâne membri sănătoși și activi ai societății, cât mai mult timp posibil, este de importanță majoră. O condiție prealabilă necesară pentru aceasta este ca ei să înțeleagă ce înseamnă o viață sănătoasă. Competența în informarea în materie de sănătate (MHIL) este importantă ca instrument pentru învățarea pe tot parcursul vieții, deoarece oferă oamenilor oportunități mai bune de a lua decizii informate în materie de sănătate. Bibliotecile și profesioniștii în informații pot avea un rol de lider în îmbunătățirea MHIL a persoanelor în vârstă și în păstrarea unui stil de viață sănătos. Studiul investighează diferite aspecte ale MHIL în rândul persoanelor în vârstă: motivația, căutarea informațiilor și evaluarea informațiilor din mass-media, de la specialiști în sănătate și de pe Internet. A fost utilizat un eșantion aleator și au fost colectate date în anul 2012. Un total de 176 de persoane în vârstă au participat la studiu, 86 de femei și 90 de bărbați. Participanții au fost împărțiți în două grupuri, 87 de participanți cu vârste între 60 și 67 de ani și 89 de participanți aveau 68 de ani sau mai mult. Rezultatele sugerează că vârstnicii cu vârsta de 68 de ani și peste au mai multe în comun cu cei care aparțin grupului mai tânăr decât ceea ce îi separă. Concentrându-se pe punctele forte ale cetățenilor în vârstă în privința MHIL, mai degrabă decât pe slăbiciunile observate, autoritățile din domeniul sănătății, bibliotecile și profesioniștii în informații pot fi mai bine echipați pentru a spori posibilitățile celor în vârstă de a se bucura de o sănătate bună, independență și calitate a vieții.

Cuvinte cheie: *informații despre sănătate, stil de viață sănătos, fiabilitatea informațiilor, căutare de informații, utilitatea informațiilor, alfabetizare informațională în materie de informații și sănătate (MHIL), persoane în vârstă.*

Hermina G.B. Anghelescu – Prolog la *Dialoguri cu directorii unor biblioteci universitare și de cercetare de top. Perspective internaționale privind managementul bibliotecilor* (Editat de Patrick Lo, Dickson KW Chiu, Brad Allard și Allan Cho, Elsevier Limited, 2018)

Volumul prezentat în articol cuprinde opiniile a 30 de bibliotecari și directori ai unor cunoscute biblioteci universitare și de cercetare, cu colecții specializate, privind biblioteconomia

universitară din zilele noastre, propriile stiluri de management și conducere, responsabilitățile și activitățile lor zilnice, serviciile pe care instituțiile pe care le conduc le oferă pentru a satisface nevoile de informare ale utilizatorilor, provocările și viitorul bibliotecilor și al profesiei de bibliotecar. Interviuurile structurate, urmate de întrebări personalizate pentru fiecare interviuat, au fost realizate de o echipă internațională, cei intervieuați (18 bărbați și 12 femei), manageri de bibliotecă din 14 țări și teritorii, povestind despre rolurile multiple pe care le îndeplinesc în calitate de membri importanți ai echipelor de management din instituțiile lor. În afara acestora, volumul include și un interviu cu Michael Gorman, bibliotecar universitar emerit la California State University (Fresno), care deplânge situația în care se găsesc bibliotecile publice din Marea Britanie, precum și starea bibliotecilor școlare din Statele Unite. Cartea se încheie cu un studiu cuprinzător, scris de cei patru editori ai cărții, asupra stării actuale a biblioteconomiei universitare, rolul indispensabil pe care îl are directorului bibliotecii, competențele și abilitățile profesionale, precum și trăsăturile de personalitate necesare pentru a deveni un manager și un lider de succes, responsabilitățile multiple cu care sunt investiți managerii de bibliotecă în relația lor cu comunitățile pe care le deserveșc.

Cuvinte cheie: *prolog, bibliotecă universitară, bibliotecă de cercetare, opinii, director de bibliotecă, rolul directorului de bibliotecă, biblioteconomie universitară.*

Māra Jēkabsons - Raport de activitate pe 5 ani al Asociației Bibliotecilor din Letonia (2016 - 2020)

Înființată în 1923, Asociația Bibliotecilor din Letonia (LAL) este o organizație profesională independentă, voluntară, care se bazează pe interese comune și reunește specialiști în sectorul bibliotecii și informațiilor din Letonia. Principalele activități ale LAL sunt: organizarea dezvoltării profesionale, schimbul de experiență și evenimente pentru comunitatea bibliotecilor – seminarii, conferințe etc. În ultimii ani, cel mai proeminent și mai amplu eveniment LAL a devenit Festivalul Bibliotecii din Letonia - un eveniment anual organizat în aprilie, înainte de tradiționala săptămână a bibliotecii. Festivalul s-a desfășurat prima dată în perioada 19-20 aprilie 2016 și a avut ca scop modernizarea Conferinței anuale a bibliotecilor letoni. Premiul anual LAL este o parte esențială a Festivalului Bibliotecii și se acordă la trei categorii: Bibliotecarul anului, Biblioteca anului și Evenimentul anului. În ultimii ani, Consiliul LAL a depus multe eforturi pentru a elimina stereotipurile privind profesia de bibliotecar. *Ziua modei și stilului bibliotecarilor* a fost un element de succes al Festivalului Bibliotecii din 2019. În 2020, din cauza pandemiei Covid-19, festivalul a fost regândit și a avut loc ca un eveniment online cu durata de două zile. O parte importantă a activităților LAL este cea a filialelor și secțiunile regionale. LAL este unul dintre reprezentanții sectorului în Consiliul Bibliotecii din Letonia, protejând interesele bibliotecilor din Letonia. LAL participă la conferințele anuale IFLA și EBLIDA și la alte evenimente internaționale și asigură, de asemenea, diseminarea și traducerea celor mai recente informații pregătite de organizațiile internaționale din sector. În fiecare an,

Asociația implementează un număr de 6-7 proiecte. Acestea includ proiectele Asociației în sine dar și proiectele membrilor săi. Multe evenimente LAL programate în 2020 au fost anulate, amânate până în 2021 sau reorganizate ca evenimente online din cauza pandemiei Covid-19.

Cuvinte cheie: *Asociația Bibliotecilor din Letonia, Raport de activitate (2016 - 2020), proiecte de bibliotecă.*

Cristian Mladin – Dedicăția lui Johann Baptist Simon pentru episcopul Ignațiu Batthyány, la aniversarea numelui din anul 1795

Articolul vorbește despre un text-dedicăție conceput de gravorul Johann Baptist Simon, cu ocazia aniversării numelui episcopului Ignațiu Batthyány, episcopul Transilvaniei, din anul 1795, care se găsește într-un volum aflat în colecțiile Bibliotecii Batthyaneum. Autorul este unul dintre artiștii care au contribuit la realizarea gravurilor din volumul inaugural dedicat astronomiei a lui Anton Mártonfi, primul director al Bibliotecii Batthyaneum, din anul 1798. Informații despre artist sunt oferite de Julius Bielz în lucrarea *Die Graphik in Siebenbürgen*, din 1947. Dedicăția este extrem de interesantă, deoarece textul poetic al acesteia oferă o imagine reprezentativă asupra modului în care îl vedeau contemporanii pe episcopul Batthyány: în anii '90 ai secolului al XVIII-lea, el era cunoscut în lumea academică a vremii ca un mare protector al științelor, ca un cercetător, el însuși versat, ca inițiatorul unor proiecte majore în Transilvania. Acest fapt poate fi dovedit de corespondența bogată a episcopului cu marii oameni de știință ai vremii, Baronul von Zach, Binder, Triesnecker etc.

Cuvinte cheie: *episcopului Ignațiu Batthyány, Johann Baptist Simon, dedicație, percepție, personalitate.*

Mihaela Racovițeanu – Ion Minulescu și revistele literare din perioada Marii Uniri

O cercetare istoriografică privitoare la revistele literare din perioada Marii Uniri ne poate oferi înțelegerea, din perspectivă culturală, a unor aspecte ce țin de trecut, pornind de la o serie de documente. Lucrarea prezintă și un studiu de caz cu caracter interdisciplinar prin abordarea din perspectivă biblioteconomică a publicității pentru anumite reviste literare, ca unități bibliografice, în presa din perioada Marii Uniri și literară, prin studierea apariției operei scriitorului **Ion Minulescu**, de la a cărui naștere se împlinesc 140 de ani în 2021. Tehnica studiului documentar se aplică rubricilor de publicitate din principalele ziare de la acea vreme, **Adevărul** și **Universul**, iar obiectivul este identificarea formelor de promovare pentru revistele literare **Sburătorul**, **Gîndirea**, **Letopiseți**, **Hiena**, **Citiți-mă**, **Progresul literar și teatral**, în care publică Ion Minulescu, și modalitatea prin care se face această promovare.

Cuvinte cheie: *Ion Minulescu, reviste literare, Marea Unire.*

Abstracts

Nicoleta Rahme – Exploitation of protected works outside the commercial circuit by institutions to preserve cultural heritage in the digital environment

The online accessibility of works held in library collections is the activity that has developed the most in recent years, mass digitization projects highlighting two categories of copyrighted works - orphan works (their authors are not known) and works with exhausted circulation (works that are no longer sold in bookstores, but whose holders are known), which cannot be made available to the public. Libraries want to digitize and disseminate online books that are no longer available in the commercial circuit but have value for the national, regional, or local cultural heritage, the motivation being their public mission, to ensure access to information and documentary resources. Because unavailable works in the commercial circuit are protected by copyright, libraries need a legal framework that allows them to start a digitization project, because they do not own the copyright on the books in their collections. The example of France is given, in which the National Library of France was given the responsibility to create and manage a public database, with free access, where all the books out of circulation of the twentieth century are registered; the database is called the Register of Unavailable Books of the 20th Century (ReLIRE). In this regard, a project similar to ReLIRE could be started in Romania, given that our publishing market has gone up and down in the last 25 years. The benefits of such a project would cover the gaps in the collections and complete the bibliographic database.

Keywords: *libraries, digitization, protected works, orphan works, works with exhausted circulation, copyright, ReLIRE.*

Victoria Frâncu – Innovation and creativity to support change in today's libraries

The dynamics of libraries re-inventing themselves can only be measured by the success recorded by some of them in the strict community of their professionals and broadly in the community whose members appreciate the innovative services they provide. The three examples of innovation in the library activities and services presented speak about change and responsibility in institutions which are more and more visible in the life of their community. Innovation can be accomplished through various solutions: either integrative, by “democratization” of contribution to specific activities, otherwise hard to conceive, but deeply influencing information access, or collaborative or relational, aiming at getting involved in the activities of various user target groups through careful study of their needs, or by direct

participation in all possible ways in the life of their community, with educational aims directed towards the younger generation.

Keywords: *libraries, rethinking activities, social responsibility.*

Hermina G.B. Anghelescu – **Libraries and librarians in a changing world: threats and opportunities**

Many people worry about the future of libraries, fearing that libraries, in their classical form and organization, will become obsolete because of the Internet. In this regard, the author refers to several recently published materials, representing seminar research, reports, essays, and opinion pieces related to the significance, role, threats, and opportunities faced by libraries of all kinds in today's world. And the conclusion she reaches is that the future is unpredictable, but the values of libraries are predictable. Through better training, defense of their fundamental principles, and a willingness to take advantage of opportunities, libraries can emphasize their social and civic role in promoting democratic values, now and in the long run. Libraries are here to stay, to serve and delight us, librarians – to advocate for the role of information and digital skills in the global knowledge society and to promote the potential of libraries to transform our lives. In conclusion, she refers to an older paper by former editor of *American Libraries* magazine, Leonard Kniffel, with a very illustrative title *12 ways in which libraries are good for the country*, an exciting call to action for all members of society for libraries to remain outposts of freedom of expression and unrestricted access to information, and for librarians to remain advocates and promote this fundamental civic right in any social democratic environment.

Keywords: *libraries, librarians, the role of libraries, the knowledge society, threats.*

Dana Panighianț - **I play, I learn, I create, I discover! Possibilities for developing social, creative, and active learning skills in the National Library**

In the National Library of Romania, there is a room dedicated to the pre-school children – „Apolodor from Labrador”, a place where regular classic reading room activities are carried out, as well as non-formal shows and teaching activities. The programs that take place here complete the school training and offer children the opportunity to live new experiences of play and learning in a welcoming cultural environment, to enrich their general level of knowledge and familiarize them with the National Library collections, with the aesthetics of book space. Here are some titles of current workshops that take place here: for pre-school children – the reading workshop *We read and tell with Apolodor*, the art education workshop *Drawing with Apo llodor*, the listening workshop *One ear stories*, the *CineApolodor* video workshop, the rare book workshops *The most beautiful letters* and *The most beautiful book pages*; for middle and high school students - the rare book workshop. In addition to these weekly and monthly workshops, the Library offers a series of thematic workshops within the National programs *School differently: Know more, be better!* and *The night of libraries*. anniversaries, such

as *International Day of Reading Together*, *Romanian Language Day*, etc., and also offers users workshops on the occasion of the Easter and Christmas holidays, spring workshops organized between March 1-8, autumn workshops. In this respect, it is worth recalling the summer camp of 2016 – *Holiday diary at the National Library of Romania*, a program which has been transformed into a series with the same name and which runs over several days.

Keywords: *National Library of Romania, educational programs, preschool children, students in middle and high school, workshops.*

Agusta Palsdottir – The role of libraries and information professionals in enhancing senior citizens media and health information literacy

It is of major significance to support and enhance senior citizen's possibilities to remain healthy and active members of society, for as long as possible. A necessary prerequisite for this is that they maintain their understanding of healthy living. Competency in Media and Health Information Literacy (MHIL) is important as a tool for lifelong learning, as it provides people with better opportunities to make informed health decisions. Libraries and information professionals can take a leadership role in improving older people's MHIL and knowledge of a healthy lifestyle. The study investigated various aspects of MHIL among seniors: motivation, information seeking, and evaluation of information in the Media, from Health specialists, and on the Internet. A random sample was used and data collected in 2012. A total of 176 senior citizens participated in the study, 86 women and 90 men. Participants were categorized into two groups, those who were aged 60 to 67 years were 87 while 89 participants were 68 years or older. The results suggest that seniors at the age of 68 years and older have more in common with those who belong to the younger group than what separates them. By concentrating on the senior citizen's strengths at MHIL, rather than their perceived weaknesses, health authorities, libraries, and information professionals together may be better equipped at enhancing their possibilities to enjoy good health, independence, and quality of life.

Keywords: *health information, healthy lifestyle, information reliability, information seeking, information usefulness, Media and Health Information Literacy (MHIL), senior citizens.*

Hermína G.B. Anghelescu – Prologue to *Conversations with Leading Academic and Research Library Directors: International Perspectives on Library Management* (edited by Patrick Lo, Dickson KW Chiu, Brad Allard and Allan Cho Elsevier Limited, 2018)

The volume presented in the article includes the opinions of 30 librarians and directors of the well-known university and research libraries, with specialized collections, on today's university library economics, their management and leadership styles, their daily responsibilities and activities, the services that the institutions they run provide to meet the information needs of users, the challenges and the future of libraries and the librarian profession. The structured interviews, followed by personalized questions for each interviewee, were conducted by an

international team, the interviewees (18 men and 12 women), library managers from 14 countries and territories, talking about the multiple roles they play as important members of the management teams in their institutions. In addition, the volume includes an interview with Michael Gorman, a university librarian emeritus at California State University (Fresno), who laments the state of public libraries in the United Kingdom, as well as the state of school libraries in the United States. The book concludes with a comprehensive study, written by the four editors of the book, on the current state of university librarianship, the indispensable role of the library director, professional skills and abilities, and the personality traits needed to become a manager and a successful leader, the multiple responsibilities with which library managers are invested in their relationship with the communities they serve.

Keywords: *prologue, university library, research library, opinions, library director, role of library director, university librarianship.*

***Māra Jēkabsons* – 5-year Activity Report of the Library Association of Latvia (2016-2020)**

Founded in 1923, the Library Association of Latvia (LAL) is an independent, voluntary professional organization that is based on common interests and unites specialists in the Latvian library and information sector. The main activities of the LAL are organizing professional development, exchange of experience, and bonding events for the library community: seminars, conferences, etc. In the past few years, the most prominent and extensive LAL event has become the Latvian Library Festival – an annual event organized in April, before the traditional Library Week. The inaugural Library Festival was held from 19th-20th April 2016 and it aimed to innovate the annual Latvian Librarians' Conference. The LAL Annual Award is an essential part of the Library Festival, and it is awarded in three categories: Librarian of the Year, Library of the Year, and Event of the Year. In the past few years, the LAL Board has devoted many efforts to breaking stereotypes about the profession of a librarian. The Librarians' Fashion and Style Day was a successful element of the Library Festival in 2019. In 2020, due to the emergency caused by the Covid-19 pandemic, the festival was reformatted and was held as a two-day online event. An important part of LAL activities is represented by regional branch and section activities. The LAL is one of the sector representatives in the Library Council of Latvia, protecting the interests of Latvia's libraries. The LAL takes part in IFLA and EBLIDA annual conferences and other international events and also ensures the dissemination and translation of the latest information prepared by international organizations within the sector. Every year the Association implements some 6–7 projects. These include the projects of the Association itself, as well as those of its members. Many LAL events scheduled in 2020 were canceled, postponed to 2021, or reformatted as online events because of the Covid-19 pandemic.

Keywords: *Library Association of Latvia, activity Report (2016-2020), Latvian Library Festival, library projects.*

Cristian Mladin – Johann Baptist Simon’s dedication to Bishop Ignatius Batthyány, on the anniversary of his name in 1795

The article analyzes a dedication text designed by the engraver Johann Baptist Simon, on the occasion of the anniversary of the name of Bishop Ignatius Batthyány, Bishop of Transylvania, from 1795, which is found in a volume contained in the collections of the Batthyaneum Library. The author is one of the artists who contributed to the creation of the engravings from Anton Mártonfi’s inaugural astronomy volume, the first director of the Batthyaneum Library in 1798. Information about the artist is provided by Julius Bielz in *Die Graphik in Siebenbürgen*, 1947. The dedication is extremely interesting because its poetic text gives a representative picture of how contemporaries saw Bishop Batthyány: in the 1790s of the 18th century, he was known in the academic world of the time as a great protector of the sciences, as a researcher, well versed, and initiator of major projects in Transylvania. This fact can be proved by the rich correspondence of the bishop with the great scientists of the time, Baron von Zach, Binder, Triesnecker, etc.

Keywords: *Bishop Ignatius Batthyány, Johann Baptist Simon, dedication, perception, personality.*

Mihaela Racovițeanu – Ion Minulescu and literary magazines from the Great Union period

Historiographical research on the literary magazines from the Great Union period can offer us an understanding, from a cultural perspective, of some aspects related to the past, starting from a series of documents. The study also presents an interdisciplinary case study by approaching from a librarianship perspective of the publicity for certain literary magazines, as bibliographic units, in the press during the Great Union and literary, by studying the creation appearance of Ion Minulescu, the writer whose birth is fulfilling 140 years in 2021. The documentary study technique is applied to the advertising columns in the main newspapers of that time, *Adevărul și Universul*, and the objective is to identify the forms of promotion for the literary magazines *Sburătorul*, *Gândirea*, *Letopiseți*, *Hiena*, *Citiți-mă*, *Progresul literar și teatral*, in which Ion Minulescu publishes, and how this promotion is made.

Keywords: *Ion Minulescu, literary magazines, Great Union.*

BIBLIOTECA
NAȚIONALĂ
A ROMÂNIEI

Preț: 44 lei

ISSN 2734-5890
ISSN-L 2734-5890

